

ona

Quadern de debat

Número 51 - octubre 1997 - 500 pta.

La Rehabilitació de Ciutat, el gran repte

El Mallorca de Beltran, egolatria controlada

ELS COLORS DEL BLAU

Un viatge pel cicle de l'aigua

EXPOSICIÓ INTERACTIVA

MALLORCA

Centre de Cultura "SA NOSTRA"
Carrer Concepció, 12. Palma.

**Del 17 de setembre
al 25 d'octubre de 1997.**

MENORCA

Sala de Cultura "SA NOSTRA"
S'Arraval, 32. Maó.

**Del 15 de novembre al
8 de desembre de 1997.**

EIVISSA · FORMENTERA

Sala de Cultura "SA NOSTRA"
Aragó, 11. Eivissa.

**Del 20 de gener al
20 de febrer de 1998.**

MALLORCA

Can Tàpera. Escola del Medi
Carrer de Can Tàpera, 5.
Sant Agustí. Palma.

**Exposició permanent
i activitats educatives
a partir del març de 1998.**

DT COMERCIAL

**"SA
NOSTRA"**

Obra Social
i Cultural

Universitat
de les Illes Balears

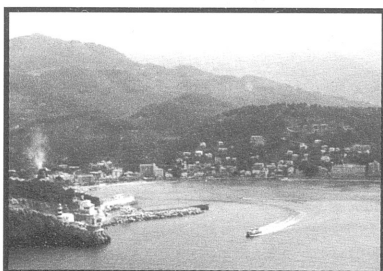

4-5 hemeroteca i editorial

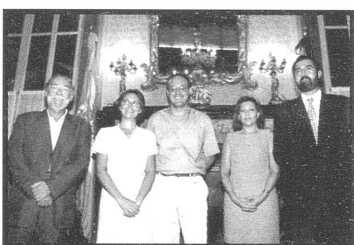
6 a fons

El Mallorca de Beltran: egolatria controlada.
Entrevista a Bartomeu Beltran, president del Real Mallorca, per Gina Garcías.

12 entorn

La Mediterrània: el desafiament.
Per Sebastià Verd.

18 taula rodona

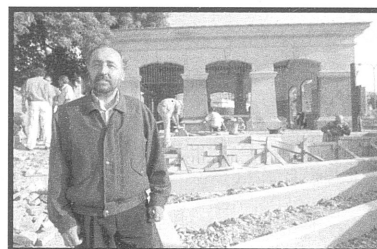
Un curs amb assignatures pendents.
Amb Josep Ramon

Balanzat, Andreu Crespi, Maria Antònia Munar, Maria Salom i Pere Sampol, per Magdalena F. Mulet.

24 ciutat

La rehabilitació de Ciutat, el gran repte.
Amb opinions de Carlos Ripoll (PP), Carles Bona (PSIB-PSOE), Antonio Sancho (EU) i Gabriel Barceló (PSM), per Antoni Oliver

30

Tornar a la vida.
Entrevista a Tomàs Fortuny, per Maria Ferrer.

36

Sa Gerreria: un altre temps.
Entrevista a Marisol Fernández, per Joana M. Roque.

41 la clau d'ONA

ona Quadern de debat

n. 51, octubre 1997

Edita: Fundesba, S.L.

Directora gerent: Sinfo García Gómez.

Director: Sebastià Verd.

Consell assessor: Mateu Carrió (arquitecte). Antoni Fleixes (economista).
Jaume Garau (psicòleg). Sinfo García (dir. gerent Fundesba).
Pere Mascaró (economista). Francesc Obrador (tècnic turístic).
Empar Rocabrúna (economista).

Secretària de redacció: Magdalena F. Mulet.

Redacció i col·laboradors: Gina Garcías. Maria Ferrer. Miquel Massutí.
Antoni Oliver. Joana M. Roque. Antoni Rosselló.

Disseny: A. Caro. - **Impressió:** Imp. Homar. Tel. 43 08 61 - Palma de Mallorca

Administració i Publicitat:

Fundesba, S.L. C. Joaquim Botia, 11, 1r. A - Tel. 71 16 61 - Fax 71 91 94.
07012-Palma de Mallorca.

Dipòsit legal: PM-608-1992

Preu: 500 pessetes - Subscripció: 4.500 pta. per any (10 números)

(Miquel Massutí és l'autor de totes les fotografies no signades)

Tarja de subscripció

En

Adreça

Ciutat Tel

C/c. Banc o Caixa d'Estalvis

Signatura:

Per a subscripcions, copiau aquesta tarja i adreçau-la a **Fundesba, S.L.**
Joaquim Botia, 11, 1r. A. 07012-Palma de Mallorca o telefonau al
71 16 61 - Fax 71 91 94 - e mail: fundesba@jet.es

EL DIA DEL MU

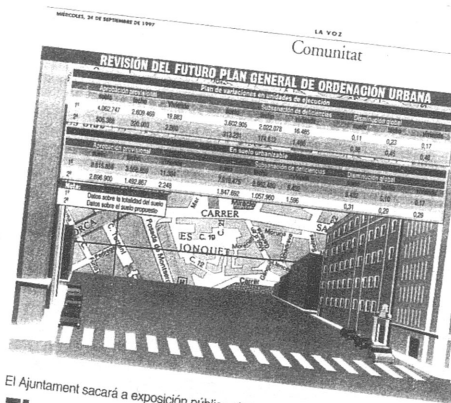
Escasa participación popular y división institucional en la Diada de Mallorca

En efecte, la diada es caracteritza pel debat previ sobre la seva oportunitat. Aprovada la seva celebració pel Pacte de Progrés va ser criticada pel PSM que s'estimava més una data més coneguda com és la del 31 de desembre, la festa de l'estendard. D'altra banda, Esquerra Unida renuncià a participar en els actes religiosos, mentre que el PP no va amagar en cap moment la seva disconformitat sobre la commemoració d'una data històrica que la societat mallorquina tenia oblidada.

Quant als actes, mentre els partits del Pacte de Progrés -inclòs el PSM- destacaren que la festa podia anar a més en edicions futures, el Partit Popular mostrà la seva indignació per les cridades de grups independentistes ocorregudes en el Teatre Principal. Endemés, la disputa pel protagonisme entre la presidenta del CIM, Maria Antònia Munar i el president del Govern, Jaume Matas, va ser una constant per qüestions protocol·làries.

“**El Día del Mundo**” ho narrava així: “Durant l'acte institucional en el Teatre Principal, marcat per les protestes independentistes, la presidenta del CIM enaltí la resistència heròica i pragmàtica del poble mallorquí. Per la seva part, el president Jaume Matas, lluny d'acaparar protagonisme, es convertí durant tot el dia en la diana de manifestacions reivindicatives de signe divers”.

EL NOU PGOU DE PALMA REDUEIX EL SÒL URBANITZABLE

El Ayuntamiento sacará a exposición pública el plan general a partir del mes de octubre

El nuevo PGOU reduce un 31% el suelo urbanizable en Palma

El Ayuntamiento de Palma presentó ayer la revisión del futuro Plan General de Ordenación Urbana (PGOU) tras la primera sesión y posterior exposición pública.

El futuro urbanizable en Palma

El Ayuntamiento de Palma presentará la revisión del último Plan General de Ordenación Urbana (PGOU). El plan, que deberá ser aprobado por el Consejo de la ciudad, prevé una notable reducción del suelo urbanizable y una disminución del 31% en el número de viviendas proyectadas. El próximo 2 de octubre el futuro PGOU será sometido a aprobación por el pleno del Ayuntamiento. El plan mantiene, salvo las modificaciones, el modelo territorial del antiguo plan.

do se a gradación en un primer estratificación del positivo 2 de octubre para posteriormente aumentar y disminuir la población. El plan general establece una reducción de la población en un 31% en el número de viviendas proyectadas. El próximo 2 de octubre el futuro PGOU será sometido a aprobación por el pleno del Ayuntamiento. El plan mantiene, salvo las modificaciones, el modelo territorial del antiguo plan.

dad en la ordenación del territorio en lo que se refiere a la

que fou aprovat durant l'etapa de govern socialista, escriu a **"La Voz"** que "la reducció del 31 per cent de sòl urbanitzable de Palma que contempla la revisió del futur pla general és, en principi, una bona notícia, ja que està demostrat que l'increment de sòl urbanitzable només augmenta l'especulació"

No obstant això, l'exregidor socialista diu que està per veure si aquesta és la intenció de la majoria popular. Diu també que ja abans havien dit

LA PRIMERA DIADA DE MALLORCA

Tots els mitjans de comunicació de Mallorca es varen fer ressò de la primera "Diada" institucionalitzada pel Consell Insular de Mallorca i que a partir d'enguany se celebrarà cada dotze de setembre. Entre totes les informacions, tal volta siguin aquests titulars de **"El Día del Mundo"** els que millor resumeixen tot allò que passà: "Escassa participació popular i divisió institucional".

que el nou pla evitava l'especulació i que, per contra, amb la rectificació feta s'ha demostrat, com a mínim "que l'anterior proposta de revisió estava mal feta", tal com havia denunciat l'oposició.

PUIGPUNYENT DEFENSA LA SEVA VALL

Más de 200 personas se manifiestan contra la cantera de Son Cotoner d'Avall

El escritor Antoni Serra, en la lectura de un manifiesto, auguró daños irreparables con la apertura de la cantera.

ARACELI BARRA
FOTIC JAUME COMEDÓ

-com en el cas de Son Cotoner- situats a zones de paratge protegit.

Segons relata la **"Última Hora"** hi participaren més de dues-centes persones "que es varen prendre amb molt d'humor els quasi cinc quilòmetres que varen haver de caminar a peu fins arribar a la possessió". Tant Miquel Àngel March, secretari general del GOB, com Pere Sampil, vicepresident del CIM, afirmaren que "seria molt difícil fer-se el sord davant la reclamació de tot un poble". El batle de Puigpunyent també qualificà de "fantàstica" la resposta popular, després que el discurs de l'escriptor Antoni Serra fos interromput amb aplaudiments en diferents ocasions.

Aquesta, recordava **“Última Hora”**, és la segona gran concentració de la gent de Puigpunyent, set anys després de les mobilitzacions contra el projecte d'un camp de golf que, finalment, no es va fer. En aquesta ocasió el president del Govern ha assegurat que l'extracció d'ofita només es duria a terme en cas d'estricta necessitat i que, de moment, no entrava en els plans de l'executiu.

ENGUANY HI HAURÀ MÉS AMETLLES

A les pàgines del "**Diari de Balears**" llegim una crònica de M.Adrover sobre la collita d'ametlles d'enguany. Segons les seves fonts, enguany n'hi haurà més que els al-

tres anys i, per tant, cal esperar una excel·lent anyada. Una bona notícia per a la pagesia mallorquina que, tal com també vàrem poder llegir en el mateix periòdic dos dies després, "ha perdut més de la meitat dels seus treballadors en només deu anys".

Segons el **"Balears"** l'augment de la collita d'ametlles en relació a l'any passat es pot xifrar en un 40 per cent. "Concretament se'n recolliran devers 7.000 tones més i això ha fet que el preu

baixi 120 pessetes. Durant 1996 es recolliren 9.200 tones d'ametlles que en suposen 2.300 de bessó. Les previsions, segons les cooperatives afiliades a la FAGB són de 16.000 tones i 4.000 de bessó. Els preus s'han posat a devers 540 pessetes el quilogram"

ONA: segona etapa

Quan a començament d'estiu **ONA-Quadern de debat** complia els seus primers cinc anys de vida amb la publicació del número cinquanta, ja llavors vàrem anunciar l'inici d'una segona etapa en la breu història de la revista. Això és el que feim ara, amb un número que, no obstant això, es caracteritza per la continuïtat. Una nova etapa no significa, ni molt manco, rompre amb l'anterior, sinó seguir el fil conductor que des del juny de 1992 ens ha marcat el camí. És probable, per tant, que el lector no se'n temi de grans canvis: en realitat, no n'hi ha, perquè si quelcom defineix aquesta segona etapa és la reanimació del compromís contret per **ONA** amb la societat mallorquina, a la qual vol proporcionar un instrument de debat i de reflexió permanent sobre tots aquells temes que afecten la vida social, econòmica o cultural de l'illa i, per extensió, del conjunt de les Balears. L'única diferència remarcable respecte a l'etapa anterior és que en lloc d'ocupar tot el número amb un sol tema monogràfic a partir d'ara se n'inclouran, normalment, més d'un, la qual cosa ens permetrà actualitzar debats que ja varen ser apuntats i, sobretot, fer el seguiment dia a dia d'aquelles qüestions que jutjam bàsiques per a un harmònic desenvolupament social.

Per exemple: en aquest número cinquanta-u, **ONA** ha volgut aproximar-se a quatre temes diversos i potser, fins i tot, divergents. Des del fenomen futbolístic vist pel president del Real Mallorca a la situació, gairebé anglosaxona, d'un entorn, com la Mediterrània, que viu moments

de gran tensió social al costat de greus problemes mediambientals. Les Balears són al bell mig d'aquesta mar i és evident que tot el que hi succeeix ens afecta directament. També ens feim ressò del nou curs parlamentari recentment iniciat i de la rehabilitació de la ciutat antiga de Palma, una qüestió aquesta que és oberta a les més variades consideracions, des de l'estricta visió arquitectònica a la referència al drama humà que cada dia es viu en els carrers de sa Gerroia. Es tracta, en definitiva, de concentrar a les pàgines d'una mateixa publicació qüestions diferents però amb una mateixa manera d'entendre la informació, una manera que vol ser diferent a la que avui per avui és habitual a la resta dels mitjans de comunicació. A nosaltres ens interessa el debat i no la polèmica, ens interessa la reflexió i no el sensacionalisme que, dissortadament, és absolutament de moda en els darrers anys.

A pesar de la modèstia de la nostra tirada, **ONA** vol ser un antídoto: el complement que a la llarga resulti indispensable per saber què és el que realment passa a la societat mallorquina, tan complexa i difícil d'entendre per als qui no la coneixen prou bé o la jutgen des d'enfora. La diferència entre la primera etapa i la que iniciam ara és, per tant, una simple qüestió de formes. No baratam el sentit en què volem mirar les coses. De manera que cobert el primer ventall de temes que ens havíem proposat fa ara cinc anys, procedirem d'ara endavant a la seva revisió: durant cinc anys més de quatre-centes persones han exposat les seves idees a les nostres pàgines. Tal vegada sigui bo que ara tinguin l'opor-

tunitat de revisar o de ratificar tot allò que varen dir. Esperam que ens donin l'oportunitat de fer-ho, tal com ja ho varen fer la primera vegada.

I una qüestió final més: el que mai no deixarà de ser **ONA** és una publicació plural. A pesar de la seva diversitat temàtica, la voluntat dels que feim la publicació és que a cada número es reflecteixi un fet indiscutible, el fet de viure a una societat lliure i plural, on el ventall d'opinions és tant gran com per reconèixer que la idea d'un pensament únic és impossible. Almenys, nosaltres no hi podem creure, no hi creim, ni hi creurem mai, en el pensament únic, sigui aquest el que sigui. Tot el contrari, som i serem decidits partidaris del pensament obert, de les portes de pinta en ample per on circuli lliurement l'oratge i l'evolució. Una presa de postura, aquesta, que és essencial per viure aquí, a la nostra illa, en un moment de canvi tan transcendental com el que ens correspon viure, un canvi que va molt més enllà des fulls del calendari que de cada dia ens aproximen més al segle que ve. **ONA** pretén, com a mínim, que els canvis ens agafin amb la maleta plena de pensaments, d'idees capaces d'impulsar la modernització de la societat sense que per aquest fet hagi de perdre ni la seva identitat ni la mirada posada en tot allò que ha estat Mallorca fins ara, al llarg de la seva història.

Amb aquest propòsit iniciam la segona etapa d'**ONA**. Moltes gràcies per la seva col·laboració i confiança.

ELS ALEMANYS CONTINUEN DE COMPRES

Primer varen ser les possessions o finques en sòl rústic, després les cases dels pobles de la muntanya i del Pla. Finalment ha arribat el torn a la ciutat històrica de Palma, a Ciutat pròpiament dita, tal com ens ho deia a finals d'agost Matías Vallés a "**Diario de Mallorca**". Es tracta, escriu el periodista, de professionals liberals que han convertit en costum el poder passar molts de caps de setmana a Mallorca i que cerquen, en aquest cas, habitatges de reduïdes dimensions.

Segons el diari "el rellançament entre la clientela germànica del cas antic ha atret constructores peninsulars, entre les quals les que varen redissenyar la Barcelona antiga amb motiu dels Jocs Olímpic del 92. La presa de posicions a la zona per part del grup Schörghuber, els interessos majoritaris del qual es troben a Son Vida, ha adquirit un bloc prop de la Seu per a la seva rehabilitació i comercialització". "Per als alemanys que ja han comprat una possessió a l'illa, el cas antic s'ha convertit en la seva tercera residència".

D'altra banda, el mateix periodista el mateix dia entrevistava al batle d'Artà, Montserrat Santandreu, sobre idèntica qüestió. El batle diu que no s'ha de vendre als alemanys si no hi ha necessitat, però després afegeix que a Mallorca "l'hem feta malbé nosaltres i que ja hem tocat sostre. O hi posam fre o no sé on arribarem".

El casco antiguo es el próximo objetivo de las compras alemanas

Las adquisiciones se centran en apartamentos de edificios rehabilitados próximos a la catedral

MATÍAS VALLÉS. Palma. Los atractivos históricos del casco antiguo mallorquino son el polo magnético que impulsa una oleada de compras por parte de subsidios alemanes. Los expertos inmobiliarios que han intermediado la venta masiva de fincas antiguas a ciudadanos centroeuropeos señalan que los europeos de este tipo son el próximo objetivo de invasión pacífica, que se ha iniciado en uno de los rincones más interesantes de la Unión.

Los 'india de la ciudad una nueva fórmula

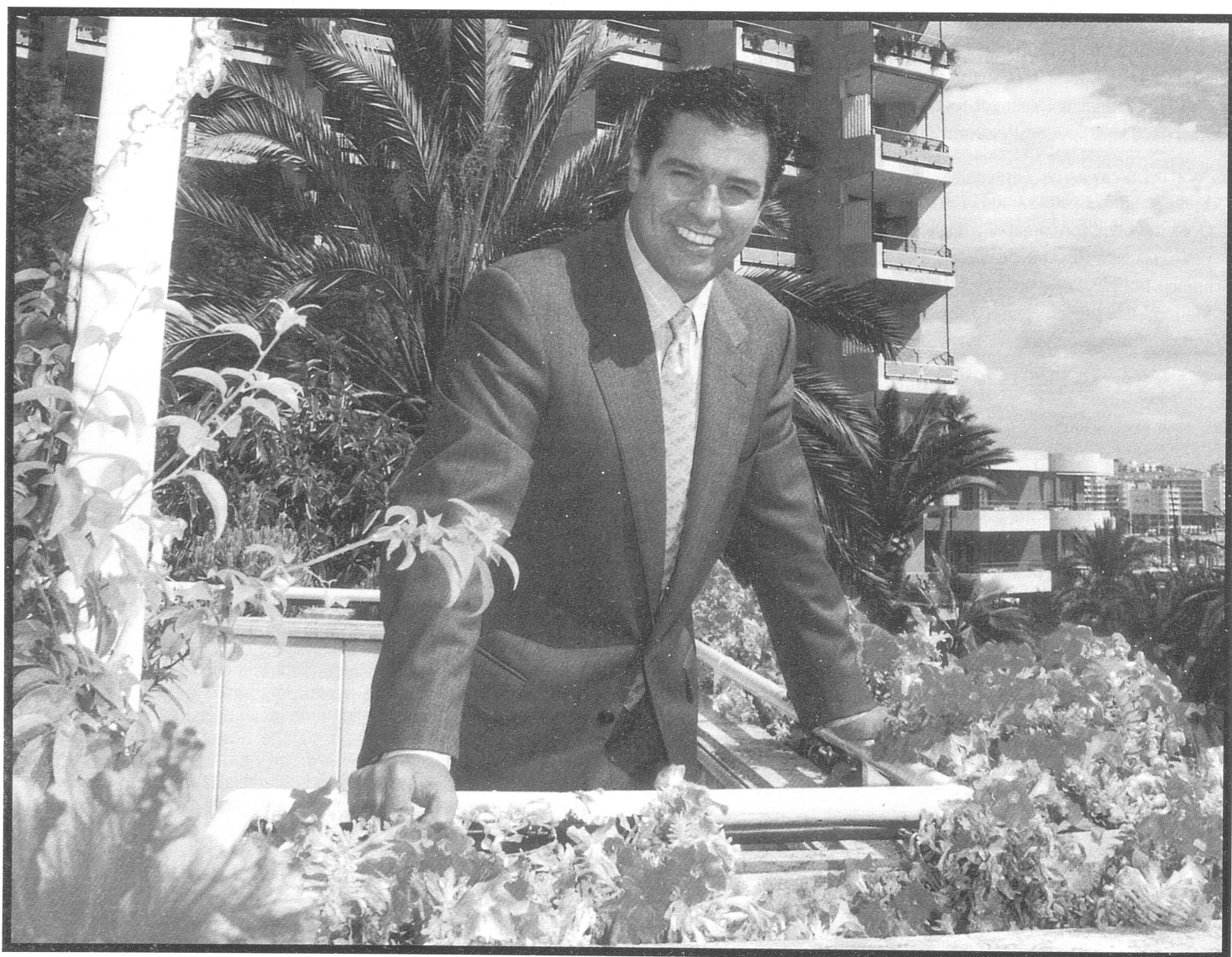
M.V.M. Palma. Aunque toda estimación, se calcula que el 10 por ciento de los alemanes con residencia en España son propietarios de una vivienda en el 93, en los últimos años se ha producido una importante migración hacia las zonas turísticas y de ocio. La presión sobre los 300.000 vecinos de la ciudad es cada vez mayor.

El Mallorca de Beltran: Egolatria controlada

Entrevista a Bartomeu Beltran

per Gina Garcías

"Jo som l'amo d'allò que encén cada diumenge les passions del grup social més nombrós de l'illa. Els polítics, que no tenen aquesta capacitat, em temen, em critiquen i m'insulten. Pensen que som tan beneit com ells".

De la Mare de Déu de Lluc al Mallorca Club de Futbol. De Tolo Güell a Bartomeu Beltran. Dos mites i dos mitjans per canalitzar un mateix sentiment ancestral i primari, troia, interclassista i intergeneracional, més conegut com "lo nostro". Bartomeu Beltran assumeix el paper de gestor futbolístic amb els mètodes dels nous llops desculpabilitzats pel pensament únic, i amb les formes uniformes dels manuals de màrqueting. Com a líder fet a ell mateix utilitza tres codis lingüístics: la frase ferma, concisa i irreplicable quan dóna instruccions; el discurs populista, hiperbòlic, metafòric i contundent quan vol enfervoritzar les masses; el vocabulari testicular quan cerca la intimitat còmplice dels seus pròxims. Aquesta entrevista és, per als dos, tota una sorpresa i Bartomeu Beltran l'assumeix amb inicial incomoditat, mentre m'adverteix que els que l'envegen el qualifiquen de "fantasma" i m'assegura que és al futbol de passada, perquè la seva única professió és la de metge. Serà per això que sempre li diuen "doctor".

-On duu el Mallorca, al cap, al cor o la cartera?

-A cap d'aquests llocs.

-A una altra víscera?

-No. El cap l'us per a coses més poc importants. El cor l'us per a coses més importants, i a la cartera no el puc dur perquè no en tenc, de cartera.

-I on el duu, doncs?

-El Mallorca és un punt d'un procés evolutiu dins la meua vida. Jo sempre evolucio en positiu, intent fer compatibles les coses que m'interessen amb les que interessin els altres, perquè la meua activitat pública és un producte de la intermediació social. Jo he posat en relació la intenció d'un grup audiovisual amb la necessitat de salvar un Mallorca que estava arruïnat. Llavors jo faig compatible un poder econòmic que vol entrar en el món del futbol, amb un poder que forma part dels meus sentiments, els d'un home que en un moment determinat triomfa, al qual veuen per la televisió dos milions i mig de ciutadans. Jo som un home que va sortir de ca seva als setze anys i que ha guanyat les batalles tot sol. Quan jo vaig venir al Mallorca no volia ser-ne el president, però la gent del Club em digué que era millor que jo assumís aquesta tasca. Jo mai no vull ser res. Jo només he volgut ser metge. Tota la resta m'ha vengut donada.

-En qualsevol cas, al bell mig de la seva vida, emprès una activitat que, pel que he pogut veure, és aclaparadora. Com li va?

-És la societat que és aclaparadora, perquè necessita consumir coses. Estam a una societat de consum. Quan jo em converteix en un producte social, llavors la societat em vol consumir. Jo he d'intentar que no ho aconsegueixi. He d'estudiar molt, he de preparar-me contínuament, perquè estic en perill. Fa quinze anys que estic enmig i encara no han aconseguit acabar amb mi. Si em van al darrere és perquè encara ho intenten. Per exemple, aquesta entrevista no l'hauria d'haver donat mai, perquè és part del consum social que es vol fer de mi.

LA IMATGE

-Però vostè és el president que més energies ha dedicat a cultivar la seva imatge.

-Perquè faig unes coses que la societat

segueix amb atenció. A això li diuen màrqueting. No som jo el que inventa el màrqueting. És la societat, que el reclama.

-El veig una mica a la defensiva.

-No sabia que a més de ser periodista vostè també fos psicòloga. Si estar a la defensiva és no ser beneit, estic a la defensiva.

-Jo no he vengut a fer-li mal.

-Per ventura tenc una certa prevenció no cap a vostè, sinó cap a tota una sèrie de pseudointel·lectuals de contraportada que mai no han estat capaços d'empatar amb ningú.

-Vaja!

-No ho dic per vostè, ni per ningú en concret. Contest les seves preguntes. No fa falta que a més les vulgui interpretar.

-D'acord. Jo tenc una visió de vostè mediatitzada. Vostè m'ha dit que compleix un paper d'intermediari. Quan en acabar els discursos sembla que s'encén de fervor i crida "Visca el Mallorca!" ha de fer una tasca prèvia de "misse en scène" o realment li surt de molt endins?

-No, no, jo la tasca d'intermediari la vaig fer al principi. Ara només faig i dic allò que em dóna la gana de fer. Jo només tenc una virtut: faig feina en allò que m'agrada. A més, no tenc enveja de ningú. Ned a una piscina on hi ha molta enveja. Jo no en tenc i a més som de poble. Els meus amics són persones que tenen influències transaccionals. Per tant, jo m'emocion. A Sicília els Corleones també s'emocionaven, i donaven una abraçada als seus néts i després els manaven matar. Jo m'emocion, però no tenc cap cadàver a l'armari. El que passa és que la interpretació dels sentiments l'han de fer els altres, no som jo que els haig d'explicar. Jo només faig el que sent, jug a allò que m'agrada, em fix uns objectius i vaig canviant de carril dins la gran autopista de la vida, segons les circumstàncies. Ja dic que l'única professió que realment he escollit ha estat la de metge. Tota la resta ha vengut, no tenia ni puta idea de ràdio i vaig fer ràdio. No sabia escriure i vaig fer deu llibres, que s'han venut tots molt bé, tot i que això no vol dir res perquè els grans literats del món han venut poc. He fet grans programes de televisió que han tengut molt d'èxit d'audiència, i després m'he dedicat al Mallorca i casualment ha pujat a Primera Divisió...

Bartomeu Beltran va néixer a Campanet el 1950. Llicenciat en Medicina en l'especialitat de ginecologia, ingressà al Cos de la sanitat militar. En 1985 fundà la Clínica Boston de Madrid. Després ha participat a diferents mitjans de comunicació en programes de divulgació de la salut, i ha escrit llibres relacionats amb el tema. Per aquesta tasca ha guanyat multitud de guardons. Home fidel a Antena 3 -que volia tenir influència sobre els clubs de futbol per controlar la batalla de les retransmissions televisives- ara fa dos anys va comprar per una pesseta totes les accions del Club de Futbol Mallorca, i ha complert la promesa que en dues temporades l'equip seria a la Primera Divisió. Amb ell el Club ha passat a tenir 10.000 socis i un pressupost de 2.500 milions de pessetes. Bartomeu Beltran considera ara que el seu compromís amb el Mallorca -i potser amb Antonio Asensio- ja s'ha complert, i cerca el millor moment per abandonar el Club de Futbol.

REINVENTAR EL CLUB

-El Mallorca és per a vostè la tasca més difícil?

-Quan jo vaig arribar aquí aquest passadís que vostè ha recorregut per venir al meu despatx estava ple de pols i de teranyines. Tots aquells mallorquinistes mai no varen comprar res per al Mallorca. Sempre varen vendre. Jo vaig trobar el Mallorca sense capital. Així eren els mallorquinistes. No sé quines són les profunditats dels meus sentiments, però he omplit el Mallorca de contingut. Ara el Club té béns immobles, té camps d'esports per als joves que venguin i hem tret la lluentor a la plata que varen guanyar els alfonsins els anys 30, 40 i 50 i l'hem exposada als corredors del Club.

-Vostè ha passat de metge a periodista, o escriptor, i després a president d'un club de futbol. Quina trajectòria...

-Jo venc d'una família petit burgesa, mallorquina, amb una mare que procedeix del món rural i amb un pare que és funcionari. Jo vaig néixer a una illa on els senyors es pensaven ser diferents dels altres, i jo vaig voler sortir endavant per la via de la feina intel·lectual ben feta. Em varen educar per guanyar i he treballat per anar pujant. Aquestes són les meves coordenades culturals, que es tradueixen en una ambició personal, la de conquerir un lloc propi en el món. Això m'ha proporcionat la virtut de la versatilitat, d'adaptar-me a les circumstàncies. M'agrada l'art, la pintura, l'escriptura... Per ventura no m'agraden els escànens ni les ressonàncies magnètiques, però vaig ser el primer a Espanya que els va posat a l'abast de la gent... No estic a favor de res, només a favor de Bartomeu Beltran.

-Acabarà fent política?

-Mai, perquè he estat assessor de ministres espanyols i de presidents de grans companyies sanitàries d'àmbit nacional, i he estat prop de quatre presidents i directors generals de cadenes de televisió i he vist molt de prop els polítics. A un moment determinat em va interessar la política i he ajudat polítics, tant del PSOE com del PP, a guanyar unes eleccions... Però després de tot, he descobert que els poders reals els tenen les persones, els individus... Tots els altres poders són inestables. I quan un ha après això seria poc intel·ligent que volgués entrar a fer política. Per tant, m'he introduït a un sector molt més difícil de controlar, com el del futbol, apassionant, perquè una societat anònima esportiva és qualche cosa difícil d'explicar però fàcil d'entendre: els accionistes només són propietaris d'un deu per cent de les accions, però sense ells, sense els socis, no existiria el Mallorca. No hi ha cap soci que no el defensi amb les dents. Jo som l'amo d'allò que encén cada diumenge les passions i els sentiments del grup social més nombrós de l'illa. Els polítics, que no tenen aquesta capacitat, em temen, em critiquen i m'insulten. Pensen que som tan beneït com ells.

EL JOC BRUT

-On es juga més net, al futbol, a la política o als mitjans de comunicació?

-Enlloc. Perquè avui en dia les televisions utilitzen el futbol per augmentar l'audiència. L'audiència els dóna poder social, i el poder social els dóna poder polític. Pensen que poden controlar els vots i per tant el poder real. Els mitjans de comunicació són incontrolables. El futbol també. És l'únic element interclassista, intersegmentari, perquè és de totes les edats i de totes les ideologies polítiques, convoca un grup molt important de gent amb un sentiment comú. Aquest és un poder que és per sobre del que és manejable política-ment.

LA UTILITZACIÓ POLÍTICA

-Altres presidents del Mallorca s'han deixat utilitzar políticament. Amb vostè ho han intentat?

-No. He estat jo que he volgut ajudar a donar consistència a les institucions polítiques. Nosaltres tenim tres estructures que són el Govern balear, el Consell de Mallorca i l'Ajuntament de Palma. Han estat els ciutadans i no jo els que han triat la seva composició política. Per tant jo he d'estar i estic en línia amb el Govern balear, amb el Consell de Mallorca i amb l'Ajuntament de Palma, i quan vàrem pujar a Primera jo vaig decidir lliurement anar al Consolat de la Mar i contribuir a formar un concepte de comunitat balear que encara no existeix, perquè no som una comunitat històrica. I així vaig dur, per primera vegada a la història d'aquest petit país, tota aquella gent i les banderes davant el president del Govern. I vaig dur la gent per primera vegada al Consell de Mallorca perquè s'assimilàs el concepte de mallorquinisme i mallorquinitat. I vaig anar a l'Ajuntament de Palma per la mateixa raó.

EL MALLORQUINISME

-Quina distància hi ha entre cridar "Visca el Mallorca" i cridar "Visca Mallorca"?

-No hi ha cap distància. "Visca Mallorca" és l'expressió d'un sentiment més profund que l'eufòria. "Visca el Mallorca" és fer emergir la passió d'una realitat estancada, dormida, com és la nostra, i amb aquesta passió, defensar Mallorca. L'exèrcit cultural i esportiu de Mallorca és el Mallorca. Els seus emblemes són els mateixos. Quan guanya el Mallorca

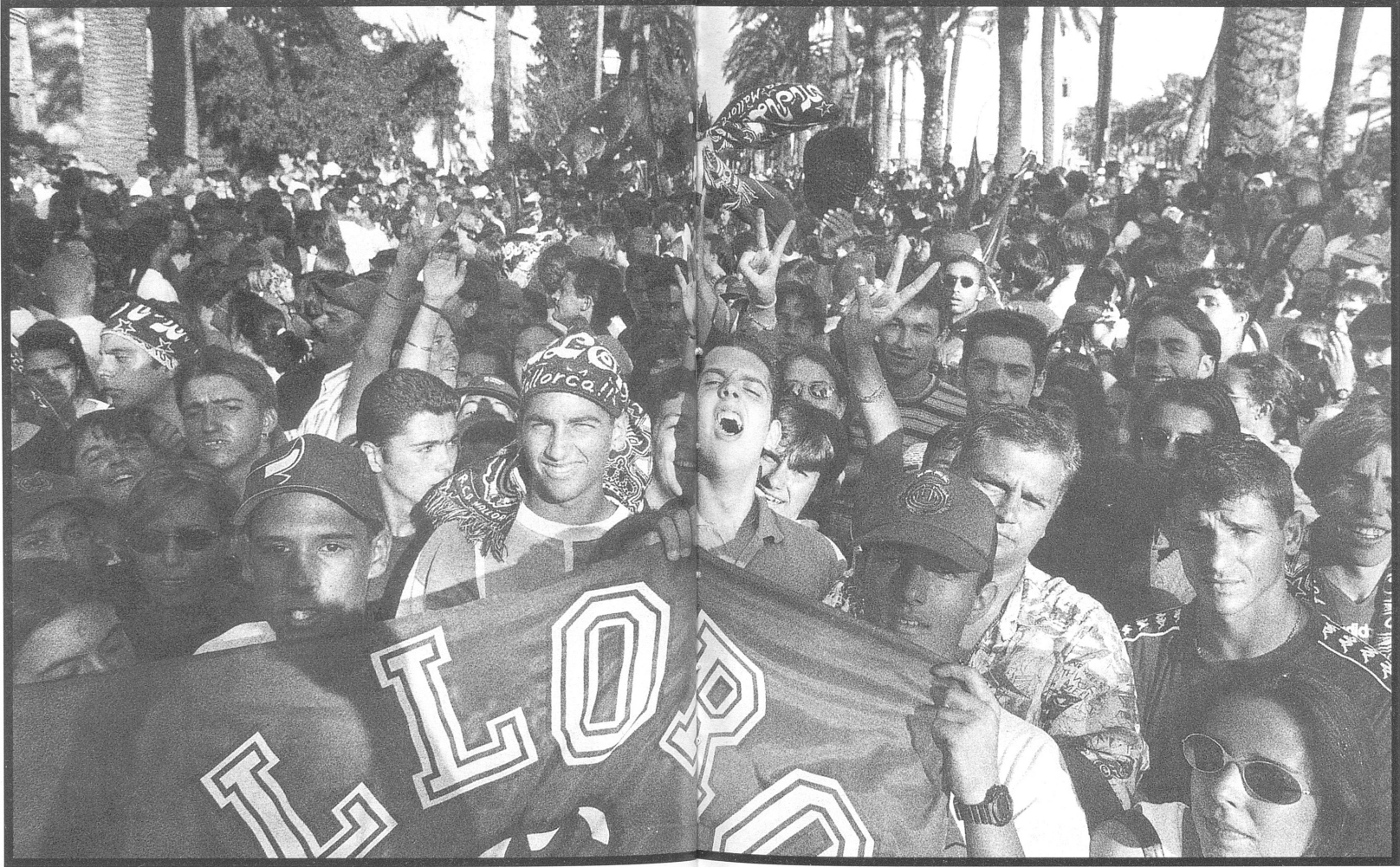
guanya Mallorca. Aquí ens han invadit els grecs, els romans, els fenicis, Jaume I el Conqueridor... el centralisme franquista... i la darrera invasió ha estat la dels doblers: els mallorquins hem estat desnaturalitzats políticament, social i cultural per una sèrie d'emblemes que inunden l'illa en anglès o en alemany. Aquesta és la invasió més puta que hem patit. Enfront de totes aquestes invasions la societat mallorquina, que és atàvica, que és primària, que és poc cortical, poc cerebral, només es rebel·la quan mostra el seu sentiment bel·licós en la defensa del seu territori, que és el camp de futbol, i del seu emblema, que és la bandera del Mallorca. És la forma que té de dir que no vol més humiliacions.

-I aquest sentiment l'aglutina un equip format bàsicament per persones estrangeres?

-Jo no m'he inventat el món. Si el batle de qualsevol poble pot ser de qualsevol país europeu, igual passa en el futbol. La nostra intel·ligència ens permet pensar en un nin de Bòsnia o enviar doblers al Kilimanjaro i a la vegada continuar sense saludar el veïnat. La societat és hipòcrita, és cínica. Jo he d'aprofitar la legislació que hi ha al món de l'espectacle. O és que vostè posaria fronteres a la música, a la pintura, i no deixaria penjar cap quadre de cap estranger? Les sensacions culturals i de l'espectacle no tenen fronteres. Per tant si jo renunciàs que un Stankovic fes un gol per al Mallorca, renunciaria que Ben Jackober o qualsevol altre artista fessin res per Mallorca.

-Diuen que els mallorquins viuen prou bé com per no necessitar cap bandera, ni tan sols la del seu equip de futbol, però vostè ja ha aconseguit que el Mallorca tengui més de 10.000 socis.

L'afició celebrant l'ascens.

UNA EMPRESA FORTA

-Vostè vol que el Mallorca sigui més que un club o li basta que sigui una empresa rendible?

-No. Jo crec que el Mallorca mai no serà un bon negoci. El que hem d'aconseguir és que no perdi doblers, que sigui una empresa solvent. Aquesta és l'única manera que el Club no estigui a mercè dels vaivens socials, que el president no depengui del percentatge de mocadors alçats, sinó que sigui un empresari, i que sigui fort.

-Expliqui'm com onze homes que corren darrera una pilota poden moure 2.500 milions de pessetes.

-Molt fàcil: el Govern balear, amb un pressupost quaranta vegades superior no ha aconseguit mai juntar 12.000 persones en un camp de futbol. Tenim una influència social com no té cap altra institució, i aquest poder és generador, també, de poder econòmic.

-El president del Tribunal Superior de Justícia, Angel Reigosa, que és un gran apassionat del "Depor" de la Coruña, em deia l'altre dia que s'ha muntat un "bloof" tan gran amb el futbol que qualche dia esclatarà i se'n durà per davant clubs esportius i cadenes de televisió...

-No pas gens de pena. Jo cerc mecanismes per al finançament. La manera de guanyar és córrer riscs. I jo estic preparat per fer-ho. Això em dóna una seguretat que fa que la societat em respecti.

ANTENA 3

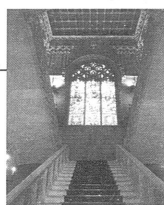
-Per què la seva família es va prestar a donar cobertura a la compra del Mallorca, que no s'ha pogut dissimular que va ser una operació d'Antena 3?

-No és veritat. Va ser una operació d'amistat. Antena 3 volia estar prop d'alguns clubs, per tenir els drets audiovisuals, i vaig ser jo que em vaig

Si Mallorca progressa,

tu també.

El Consell de Mallorca
inicià fa dos anys un
compromís de progrés,
un objectiu que dia a dia
es va complint, amb un equip de
persones que estiren
en un mateix sentit amb
total transparència i claredat.
La cultura, el medi ambient,
el benestar social,
l'esport i joventut,

l'ordenació del territori,
l'urbanisme,
la cooperació amb els municipis,
la promoció sociocultural
i associacionisme,
els recursos humans,
l'economia,
el foment de l'ocupació,
són les competències
del Govern de Mallorca, per al
teu progrés i el de la nostra Illa.

Consell de Mallorca

Illa de progrés

presentar com a voluntari, perquè vaig pensar que l'operació era bona per al Mallorca, bona per a Antena 3 i bona per al meu amic Antonio Asensio. El que passa és que aquí es va interpretar com una operació de taurons amb la qual el poble mallorquí s'havia de sentir envaït. I no va ser així, perquè vaig trobar el Mallorca amb 450 socis i en una setmana ja n'havien vingut més de dos mil de nous.

-Sempre ha tengut l'esquena coberta.

-No, ben descoberta. Si el Mallorca no hagués pujat, hagués estat una autèntica ruïna. Jo podia pensar que el meu amic Antonio Asensio em protegiria, però havia d'actuar com si no fos així.

-I ara que Asensio ha venut Antena 3 a Telefònica, què serà de vostè?

-És que el Mallorca no és d'Antena 3. Ha canviat la composició d'Audiovisual Esport, però això no ens afecta directament.

-Vostè no pateix gens per la guerra digital.

-No. Els clubs de futbol no hi podem perdre mai. És una guerra política. Els poders polítics volen capitalitzar el poder d'audiència del futbol. Aquest no és un tema meu. Jo només cotitzo a la borsa del Mallorca.

-És un atemptat a la raó que un jugador pugui valer centenars de milions.

-No. És una inversió. Els jugadors més cars són els que valen trenta milions, que són els que tenen trenta anys, perquè no els pots tornar a vendre. L'únic problema l'hora de fer aquestes operacions és constatar que els jugadors són persones, i quan saps que tenen família, que s'han estabilitzat i els has d'engagar... és molt difícil, jo aquí perd els papers, i quedo malament perquè no som pragmàtic.

-Però a vostè no li va tremolar el pols quan va engagar de manera fulminant l'anterior entrenador.

-Aquell entrenador no va entendre el concepte de club. Ell es pensava que era l'amo, i això no val.

-Un bon president ha de ser inflexible en uns casos i paternal en uns altres?

-No hi ha cap manual que ho digui. S'ha d'inventar a cada instant, com totes les coses que donen triomf a la vida.

-Un bon futbolista ha de néixer pobre, com els toreros?

-Un bon futbolista ha de néixer artista.

-Sí, però millor del Cono sud o de l'Est.

-Els cerquem a l'Europa de l'Est o a Iberoamèrica perquè a aquest països l'art es paga barat.

-I un bon president, es retira a un cortijo, -en mallorquí possessió-, com els toreros?

-Un bon president és aquell al qui li demanen que torni. Per això un bon president no es coneix fins que no es retira. Ha de trobar un bon moment per anar-se'n.

-El seu és molt enfora?

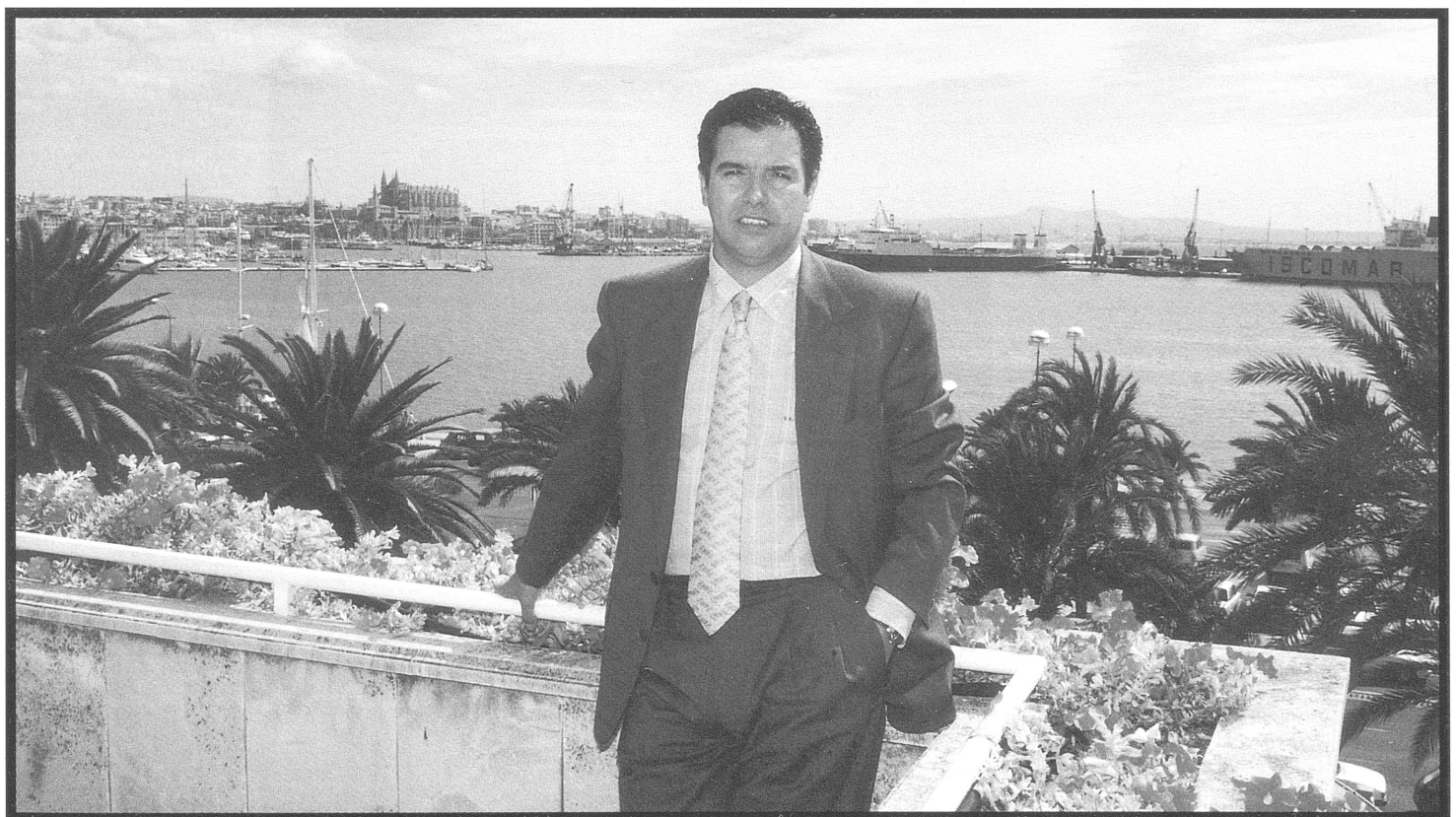
-No, jo ja m'he retirat, mentalment. Perquè ja he aconseguit el que desitjava.

-I oficialment?

-No, perquè som un home responsable.

-Quant de temps viurà amb aquesta dicotomia?

-Jo sempre visc en la dicotomia.

La Mediterrània: el desafiament

per Sebastià Verd

A la Mediterrània, el bressol de la civilització occidental, s'ha reproduït, un cop més, l'enfrontament entre cultures diferents. Ara es tracta d'incorporar criteris de desenvolupament sostenible a la comunitat de països que s'estenen al llarg dels seus 46.000 quilòmetres de costa i que formen un col·lectiu de més de 400 milions de persones, però aquest desig xoca amb les enormes desigualtats socials de la regió. El Pla Blau, reiteradament citat a aquest reportatge, pretén mostrar una llum d'esperança enmig d'una situació cada pic més conflictiva.

Fa ara vint anys la Mediterrània era descrita com una mar morta o que anava camí de ser-ho. Ara podem dir que encara no ho és, que només és ferida, greument ferida, això sí, i que les seves nafres són especialment fortes a les costes, on es con-

és gràcies a l'home -que sovint s'ha limitat a organitzar congressos i fer declaracions solemnes- sinó al seu propi esforç natural.

De fet, en aquests darrers vint anys les agressions contra el medi marí i la costa mediterrània s'han multiplicat en lloc de minvar, a pesar dels compromisos signats pels Estats. Ara, justament, les Balears han estat protagonistes d'un seguit de bones intencions: du-

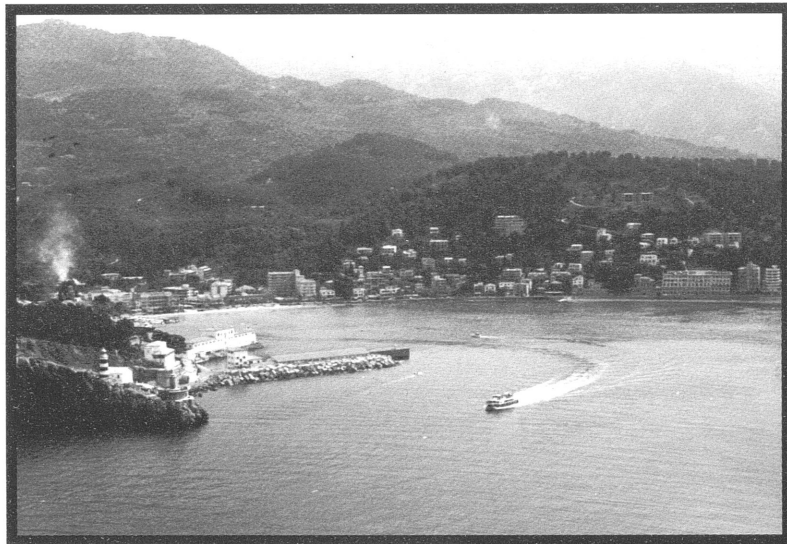
sens dubte, la tasca més difícil i sobre la qual les Illes Balears han apostat, teòricament, per ser-ne capdavanteres. Si més no, les Balears i Egipte constituïran una comissió específica de treball sobre turisme per a les Nacions Unides.

Un bon propòsit, però, qualche cosa més? Tant la Declaració de Calvià sobre turisme sostenible, com totes les altres, inclosa la decisiva reunió de la Comissió Mediterrània de l'ONU, parlen de fer compatible el desenvolupament econòmic amb el respecte a l'entorn natural. Però hi ha seriosos dubtes sobre la real predisposició de les nostres illes en el compliment dels seus propis compromisos, ja que, tal com va dir el president del Pla Blau, Michel Batisse, les Balears o, si més no Mallorca, no són cap bon exemple per a la resta de països mediterranis. Batisse va ser a l'encontre d'il·les eu-

ropees celebrat a Menorca i participà activament a la reunió de les Nacions Unides de Palma, on manifestà que la Mediterrània continua essent en perill de mort si no modifica el seu rumb actual. En aquest sentit digué que l'actual model de desenvolupament de Mallorca no pot ser traspassat a la resta de la conca mediterrània a no ser que es vulgui abocar tota la "regió" cap a un destí tràgic. "Posats a triar -declarà als periodistes- m'estim cent vegades més el model de Menorca que

no el de Mallorca, tot i que a Menorca, darrerament, comença a fer-se evident un desenvolupament turístic excessiu que es contradiu amb la seva declaració com a reserva de la biosfera".

És aquesta una opinió que cal considerar encertada i que, almenys, té la virtut de l'oportunitat: oportunitat de posar el dit a la nafra, enmig de

La Mediterrània ha d'humanitzar el creixement. A les fotografies, els ports de Sóller i Pollença.

centra la màxima contaminació. El vell Mare Nostrum s'ha mostrat més savi, al capdavant, que els seus habitants: al llarg de la seva història, la Mediterrània no només ha sobreviscut totes les tempestes sinó que ha estat bressol d'importantes civilitzacions, fins i tot la d'aquesta estranya civilització de l'oci turístic que l'envaeix actualment. Hom pot dir, per tant, que la seva capacitat de regeneració és encara més forta que la disposició de l'home per fer-la. A principis dels anys setanta esclatà l'alarma, es varen convocar conferències internacionals i es proclamà una diagnosi que, per sort, no va ser totalment exacta. La mar Mediterrània és viva, però no ho

rant 1997 s'han celebrat quatre encontres internacionals d'alt nivell (veure ONA, número 48: Can Tàpera, Calvià, Menorca i Palma) que han servit per corroborar la urgència d'un desenvolupament que sigui sostenible de veritat. Els acords hi són, també la diagnosi sobre la malaltia, de manera que només manca posar-se mans a la feina, que és,

les solemnes declaracions sobre les quals, teòricament, tothom hi està d'acord. Endemés és una opinió que s'ha de tenir present, atès que el Pla Blau és un dels instruments del MAP (el Pla d'Acció de la Mediterrània) institucionalitzat el 1975 com a centre d'estudis per al desenvolupament i la cooperació entre els estats costaners, després de la Conferència d'Estocolm sobre Medi Ambient celebrada en el ja llunyà 1972. Varen ser aquells, els setanta, uns anys de gran intensitat, durant els quals es pensava que el deteriorament progressiu del Mare Nostrum era gairebé imparable, la qual cosa no ha impedit -com és el cas de Mallorca i d'Eivissa- la urbanització massiva de la costa. Des de llavors, i especialment després de la Conferència de Barcelona de 1976, el Pla Blau esdevengué l'eix dels més importants estudis de prospectiva sobre el futur de la mar i de la costa mediterrànies, tal com es correspon "a una àrea d'excepcional originalitat tant per la seva geografia com per la seva història".

Les denúncies de Cousteau

En aquells temps el reconegut oceanògraf Jacques Cousteau era molt actiu i respectat, tal com ho continuà essent fins a la seva mort ocorreguda enguany. Segons deia, en paraules recollides pel periodista Màrius Lleget al llibre "La Mediterrània se'ns mor!": "el Mediterrani, el mar de la cultura, és sota amenaça de mort. Si les autoritats i la gent responsable no es preocupa per posar remei a l'actual situació, el Mare Nostrum morirà. A jutjar pels actuals índexs de contaminació la nostra mar tal volta no tenguí més de cinquanta anys de vida. A poc a poc s'anirà convertint en un aiguamoll putrefacte i pudent, en el qual no hi quedarà espai per a la vida. Perquè també la mar pot morir. ¡Cal fer via per salvar la Mediterrània!". A la dècada dels setanta Cousteau i la resta d'oceanògrafs del món vivien sota la psicosi de les marees negres que, des del naufragi del Torrey Canyon, el 1967, s'havien convertit en una autèntica plaga universal. Però no només eren els abocaments de petroli, accidentals o no, els que havien encès la llum vermella sinó la radiografia feta pel laboratori de Mònaco, dirigit per Cousteau. Deu zones de la Mediterrània varen ser catalogades de profundament contaminades: Fos, Barcelona, Annaba, Sfax, Dubrovnik, Tarent, Venècia, Danubi, Alexandria, Marsella i Génova, el perímetre de les quals s'anava ampliant any rere any a base, sobretot, de metalls pesants de PCB -policlor bifenil- i

pesticides.

Les conseqüències del panorama descrit per Cousteau eren evidents per a tots els experts: el petroli vessat a la mar dificulta l'oxigenació de les aigües i, simultàniament, consumeix l'oxigen necessari per a la seva pròpia degradació, a la qual cosa s'ha d'afegir que la contaminació impedeix la fotosíntesi del fitoplàncton, és a dir, del plàncton vegetal que és imprescindible per a la subsistència de la vida animal. En definitiva: una situació

La Mediterrània segons el Pla Blau

La Mediterrània, segons recull el Pla Blau, és una regió prou ben definida, sobretot a la seva costa -hi ha qui defineix el seu perímetre per l'extensió del conreu de l'oliverar, que en seria la seva producció més característica - que determina un paisatge i una climatologia propis. Però la seva riquesa natural, amb una variada agricultura, no ha donat lloc a una cultura homogènia ni tampoc a una situació social semblant, sinó que al llarg del temps ha esdevingut

una frontera entre el desenvolupament i el Tercer Món, entre el nord europeu ric i el sud africà subdesenvolupat, la qual cosa es contradiu amb la necessitat d'aplicar polítiques globals per a la conservació mediambiental de tot el conjunt. La diferent pressió demogràfica, amb característiques clarament oposades, és avui la màxima preocupació del Pla i de la Comissió Mediterrània de les Nacions Unides. Mentre a la costa europea el principal problema urbanístic té la

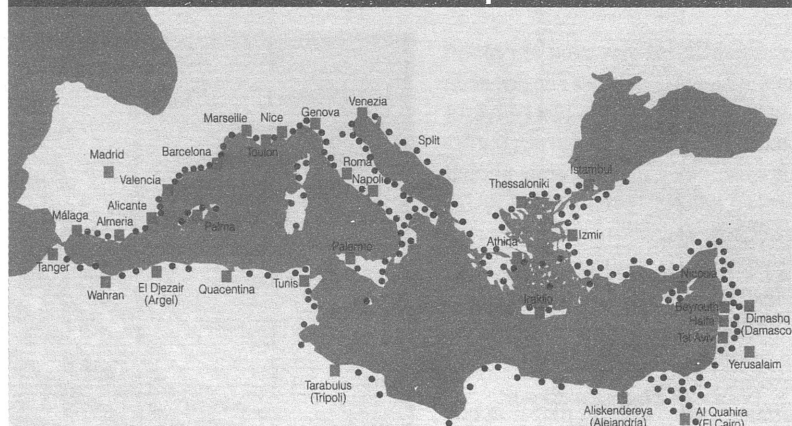
causa en el turisme, en el nord d'Àfrica aquesta és una simple qüestió afegida a un creixement demogràfic que de moment sembla imparable.

Només unes dades que poden ser ampliades als gràfics que acompanyen aquest reportatge: al llarg dels 46.000 quilòmetres de costa mediterrània hi viuen 412 milions de persones, de concentració molt irregular i de manera que els països del sud experimenten un autèntic boom demogràfic mentre que els del nord s'estabilitzen amb creixements motivats exclusivament per la seva pertinença a l'anomenat "cinturó de sol" europeu. La

costa nord és desenvolupada, una societat moderna, amb un alt índex per PIB, mentre que les societats del sud, amb un índex de natalitat molt més elevat, es veuen abocades a l'emigració, tot i els avanços aconseguits durant la darrera dècada.

El Pla Blau pretén analitzar l'actual situació mediambiental i, al mateix temps, tracta d'esbrinar quina serà d'aquí a vint-i-cinc anys en el cas que es mantengui la tendència cap al creixement demogràfic i cap a la industrialització. En aquest sentit, el Pla -que no és un pla pròpiament dit, sinó un centre d'anàlisi- realitza periòdics informes sobre la demografia, l'agricultura, la indústria, el turisme i el medi ambient, amb temes com la superfície forestal, la desertització, els recursos hídrics i la contaminació.

Urbanització i destinacions turístiques a la Mediterrània

■ Grans ciutats

● Nuclis urbans

○ Destinacions turístiques

dantesca, preludi d'un final que s'anunciava com a pròxim, els senyals del qual eren la disminució del nombre de peixos i d'aus marines, i l'increment tant de la zona pol·lucionada com dels components, sobretot químics, de la contaminació. L'alarma era fonamentada: no debades la intoxicació provocada pels productes químics, entre els quals el benzopiré, no només afecta peixos, mol·luscs i mariscs, sinó que a través del consum humà emmalalteix l'home a causa de les seves propietats cancerígenes. Però és que, a més a més, els anys setanta varen ser els de l'enlairament del turisme com a fenomen de masses i, per tant, els que provocaren la urbanització extensiva de la costa, com era el cas de Mallorca. A la creixent contaminació de la mar calia afegir, des de llavors, la provocada per la improvisada concentració humana a la vorera de la mar.

L'impacte demogràfic

El Pla Blau dóna prioritat en els seus estudis a la demografia i, d'una manera molt especial, a les qüestions socials, ja que, al capdavant "la dinàmica de la població constitueix el factor dominant de l'economia i de l'evolució social i mediambiental de la Mediterrània". En l'opinió dels experts res

El "Móstoles", símbol de la crisi d'aigua dolça que pateixen molts de països.

no fa pensar que l'actual tendència cap al creixement pugui aturar-se en un termini més o manco curt de temps. Per tant, d'acord amb aquest escenari cal esperar que el total de la població del Mediterrani creixi des dels 356 milions que tenia l'any 1985 a un valor situat entre els 520 i els 570, el 2025. L'informe del Pla Blau subratlla que aquests cinquanta milions de diferència són l'equivalent a la població actual de França o d'Egipte, per citar dos estats d'un i d'altre costat, amb graus de desenvolupament radicalment distants. De fet, els països del nord, que tenien les dues tercers parts de la població el 1950, només en tendran una tercera part el 2025, i això a pesar del corrent migratori residencial o turístic des del centre i el nord d'Europa i la pressió migratòria des de sota. En canvi, la població del sud i de l'est, des del Marroc fins a Turquia s'haurà multiplicat per cinc durant aquest període de setanta-cinc anys. La població del nord té un índex de natalitat decreixent, envellix i experimenta els problemes que aquest fenomen produeix, com el que ara es planteja a l'Estat espanyol amb el tema de les pensions i de l'assistència sanitària. Altrament el sud i l'est comparten amb una població cada vegada més jove: la conseqüència immediata de la qual cosa és que el nombre dels seus habitants en edat laboral creixerà més que no els llocs de feina, forçant a una emigració que Europa voldria lluny de les seves fronteres.

Creixement de la població urbana

Tot plegat fa que s'hagi de pensar en un empit-

jorament de la situació sociodemogràfica, més enllà, fins i tot, de la precària situació actual, a causa del procés d'urbanització, que s'accelera cada vegada més. La població urbana de tota la Mediterrània era de 91 milions el 1950 i segurament serà entre 417 i 443 milions el 2025 la qual cosa provocarà que la màxima concentració humana, i la seva activitat, se situï a les zones costaneres, on la població urbana se situarà entre el 75 i el 80 per cent. Un greu problema que els estats han de resoldre, ja que cap govern no ignora que aquesta fluctuació creixent és en aquests moments cinc vegades més ràpida de la que va ser a Europa entre el 1800 i el 1950 i això és una bomba de rellotgeria social que pot explotar en qualsevol moment, tal com de fet ja passa a Algèria, Egipte i a altres zo-

lució de la terra per mor de l'ús de pesticides. Per contra els països no comunitaris es veuen forçats a intensificar l'agricultura per tal de limitar les importacions alimentàries per a consum de la pròpia població. L'agricultura del sud és en fase d'expansió, la qual cosa significa més necessitat d'aigua, que a poc a poc esdevé un bé cada pic més escàs, i d'equipaments.

La població creix a ritme accelerat i, per tant, la producció d'aliments a la conca mediterrània s'haurà de quadruplicar, triplicant l'actual mecanització i multiplicant per dos el reguiu. Això significarà una inversió que el Pla Blau quantifica en setanta mil milions de dòlars en el nord i en cent quaranta mil milions en el sud. D'on podran sorgir aquests recursos? Però mentre els doblers europeus han de servir per estabilitzar o optimitzar les produccions, el futur de l'agricultura als països del sud encara ha de baratar d'escenari: del que es tracta en primer lloc és de garantir la subsistència i, més enllà d'això, de poder exportar productes de primera necessitat al món desenvolupat tot aprofitant els baixos costos de la mà d'obra i de manera que puguin corregir els enormes dèficits de les seves balances de pagaments. En qualsevol cas, l'agricultura evolucionarà a ambdós costats de la Mediterrània, però suposarà importants impactes contra el medi ambient, sobretot contra el sòl i l'aigua.

nes, com el Pròxim Orient que des de fa anys s'han convertit en centre de conflictes i camp abonat per a tot tipus de fonamentalismes religiosos o polítics.

Els impactes del desenvolupament

Tot plegat fa que el creixement demogràfic que tindrà lloc en els països subdesenvolupats de la Mediterrània impliqui cada pic més necessitats de productes alimentaris, de béns industrials, d'energia, d'habitatge, d'aigua, etcètera. Necessitats que es veuran incrementades per tres o quatre vegades d'aquí a vint-i-cinc anys. El resultat d'aquest desenvolupament pot produir una pressió enorme sobre el medi ambient, que pot arribar a ser irreversible i registrar "feedbacks" negatius, és a dir, un decreixement dels recursos a causa de la seva sobreexplotació. L'agricultura en els països del nord està supeditada a la política agrària comuna de la Unió Europea, en funció d'interessos sovint allunyats de la costa mediterrània, que alteren la seva producció tradicional i que a pesar de tot, a pesar de les tecnologies emprades, provoquen un abús de consum de recursos hídrics i un increment de la pol-

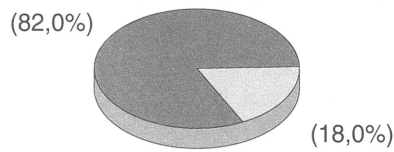

Santa Ponça: un exemple de pressió urbanística sobre la costa que s'ha de revisar.

El dilema industrial

Mentrestant, els països mediterranis també es plantegen el seu desenvolupament industrial que, en aquests moments, comporta greus desequilibris entre el nord i el sud. Però si el punt de sortida és diferent, també ho és l'evolució que previsiblement hauran de seguir. Mentre en el nord la indústria pesada entrarà en clar declivi, en el sud es produirà una ràpida expansió. Per exemple: actualment es produeixen 32 milions de tones d'acer a l'Europa mediterrània i només 8 a la resta de països de la regió. Per a l'any 2025 l'escenari mostra que les quantitats aproximades seran de 31 i 51 milions de tones respectivament. I el

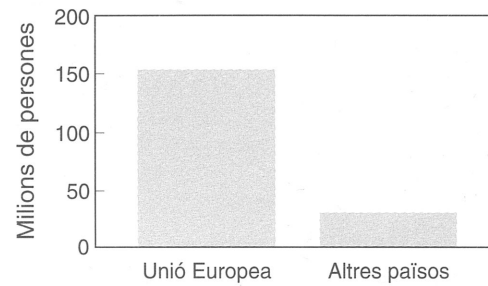
Superfície en km²

Superfície total 8.900.000 km²

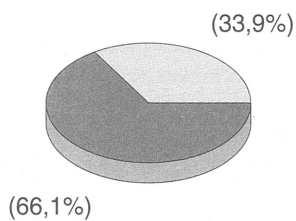
Turisme

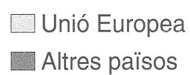
Places totals 183 milions

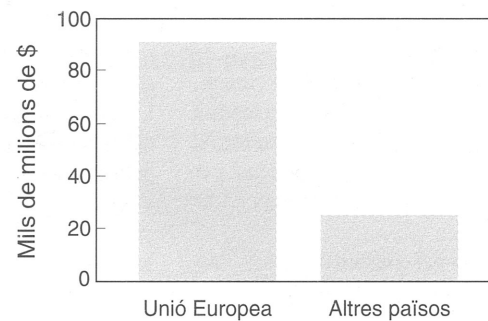
Longitud de costa en km

Longitud total de costa 46.000 km

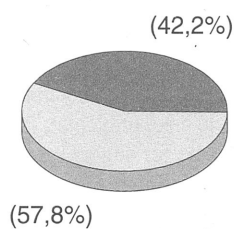
Turisme

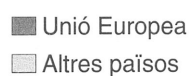
Places totals 183 milions

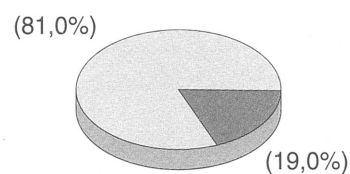
Població

Longitud total de costa 46.000 km

Turisme

A BLUE PLAN

From thought
to action

for the
**Mediterranean
people**

mateix es pot dir per a la producció de ciment, amb el greu inconvenient que la indústria tendirà a concentrar-se al llarg de les zones costeres, la qual cosa significa una seriosa amenaça tant per al sòl urbà com per a l'agrari, en contaminació atmosfèrica i aquífera.

El mateix es pot dir del consum d'energia, íntimament relacionat amb el desenvolupament econòmic. En aquest cas també es presenten escenaris prou diferents d'un estat a l'altre. En el nord, actualment, es consumeix l'equivalent a 480 milions de tones de petroli i derivats, mentre que en el sud no s'arriba als 130 milions. Abans de l'any 2025 aquests valors s'hauran situat entre 580 i 790 en el primer cas i entre 315 i 700 en el segon, en funció del grau de desenvolupament que s'aconsegueixi.

El consum elèctric augmentarà a causa de l'increment de la població urbana i de la industrialització. En el nord es passarà de les 740 TW/hora de l'any 1995 a un ventall situat entre les 1.380 i les 1.880 el 2025, mentre que en el sud, on ara s'utilitzen 130 TW/hora, se'n necessitaran entre 400 i 1.000. Si no es prenen mesures serà imprescindible la construcció d'un gran nombre de centrals elèctriques, quasi totes al llarg de la costa. Fins i tot, n'hi ha que creuen que serà necessària la construcció de plantes elèctriques des del Marroc fins a Turquia cada vint quilòmetres de mitjana i, a més a més, molts d'aquests països tendran necessitat d'importar gran quantitat de recursos energètics per a la seva transformació en electricitat, la qual cosa ocasionarà grans dèficits

en la seva balança de pagaments. El panorama no és, per tant, molt optimista perquè la situació pot degenerar en una contaminació extensiva al llarg de tota la costa nord-africana si no s'apliquen mesures de "clean technology" (tecnologies netes) que sempre seran més cares i, per tant, més difícils d'aplicar per als països pobres.

L'aigua, un recurs escàs

I entrem en el problema de l'aigua que, sens dubte -com ja s'ha pogut constatar a les Balears arran de la crisi del Móstoles- serà un dels més greus dels països mediterranis en el decurs de les pròximes dècades. Ho explicava molt clarament Domitille Vallée, del Centre d'Activitats Regionals del Pla Blau, que participà a les jornades organitzades per Sa Nostra a Can Tàpera: "Durant milers d'anys el Mediterrani ha sabut com gestionar amb notable enginy la realitat de la seva naturalesa: l'escassetat i irregularitat dels recursos. No obstant això, el fenomenal creixement demogràfic i econòmic que ha caracteritzat l'era moderna, així com les incerteses del

canvi climàtic, estan transformant la situació". L'experta cità un consum anual de 276 Km³, dels quals el 64 per cent es per a usos agrícoles (el 80 per cent en els països del sud) i el 13 per cent per a consum humà, un consum aquest que creix any rere any a causa, sobretot, de la concentració urbana i de l'expansió del turisme que, endemés, xoca amb una alta estacionalitat ja que la demanda es dona en els mesos on els recursos són menys abundants.

Ara per ara ja hi ha manca d'aigua a vuit dels països. Les previsions fetes pel Pla Blau mostren que l'aigua serà un bé escàs en un futur molt immediat, de fet ja ho és a moltes zones, la qual cosa la convertirà en un factor limitatiu del desenvolupament. Aquestes perspectives auguren que per a l'any 2025 s'arribarà al llindar de l'escassetat i que per conseqüent en un nou factor de tensió sociopolítica a la zona.

El turisme com a oportunitat

Enmig d'aquest panorama sorgeix el turisme com a una oportunitat per equilibrar el desenvolupament econòmic. La demanda creixent de llocs de vacances i, fins i tot, de residència al sol de la Mediterrània fa que tots els estats mostrin una especial predilecció per desenvolupar la seva oferta turística, però aquest fet implica molts de riscos. Fernando Prats, redactor de l'Agenda Local 21 de Calvià, en citava uns quants durant la Conferència Internacional de Turisme i Desenvolupament Sostenible, "un enorme risc per a uns recursos am-

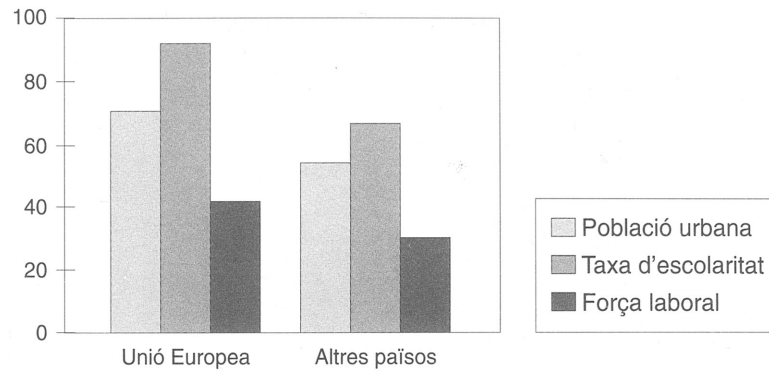
bientals i culturals ja molt afectats a la Unió Europea i molt fràgils en el Sud i a l'Est: migracions i increment de la pressió humana, distorsió cultural, monocultiu econòmic, rebuig social, consum abusiu de recursos naturals com sòl, aigua i energia, increment dels abocaments d'aigües residuals a la mar i augments dels riscos d'incendis forestals i erosió".

Però el fenomen turístic sembla imparable, com bé s'ha conegut a Mallorca durant aquest estiu quan s'han sobrepassat totes les previsions i quan l'amenaça d'una nova expansió de l'oferta és cada pic més real. De fet el turisme a la Mediterrània, concentrat majoritàriament a la costa nord, s'ha triplicat en només vint anys i les previsions són que el mercat europeu encara permet duplicar l'actual nombre de turistes. L'any passat el Mediterrani registrà 183 milions de turistes internacionals (una xifra que s'hauria de multiplicar per tres si comptessin el turisme interior, el d'espanyols a Mallorca per exemple) que és el trenta per cent de tot el turisme mundial. Tal allau turística es va veure compensada per l'aportació de 116.000 milions de dòlars a les economies estatals, 91.000 dels quals es varen quedar als països costaners de la Unió Europea i la resta, 25.000 milions, repartits pels altres estats del sud i de l'est.

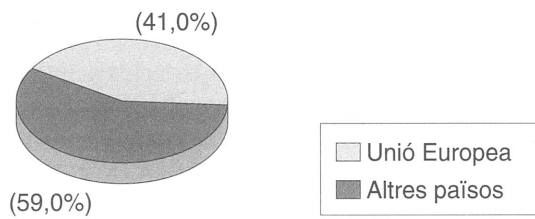
No cal dir que totes les conferències internacionals celebrades des del 1975 fins ara denuncien que la situació actual és insostenible i que cal harmonitzar el desenvolupament amb els recursos naturals, però aquesta afirmació, que és acceptada teòricament pels països desenvolupats, xoca amb les expectatives de creixement de les comunitats pobres que veuen en el turisme, i en la instal·lació de les indústries que el nord rebutja, la seva possibilitat d'incorporar-se al Primer Món. En aquest sentit, tal com es diu a la Declaració de Calvià, s'ha de fomentar la cooperació internacional entre tots els agents públics i privats, així com entre els diferents poders, accentuant el paper de les administracions locals.

I un altre criteri que és, en definitiva, el que marca el camí de la sostenibilitat. En un moment on l'atur és semblant al que es produí en els anys trenta, després de la gran crisi, la creació de nous llocs de feina s'ha de fer amb criteris diferents per tal de donar una major estabilitat al procés de recuperació o, en el cas dels països del sud, d'incorporació al desenvolupament. D'ara endavant, si es vol evitar que les previsions dantesques de Cousteau es facin realitat, s'han d'adoptar criteris de sostenibilitat a tots els nivells. El turisme pot ser una oportunitat: pot contribuir, fins i tot, a la protecció mediambiental, "adoptant maneres sostenibles de fer negoci", però per a això s'ha de canviar la mentalitat a les zones ja desenvolupades i fer, com diu el president del Pla Blau, Michel Batisse, que els nous processos de desenvolupament no caiguin en els errors de les zones ja madures que, en definitiva, en tenen prou a introduir les modificacions que calguin per fer que, finalment, allò que en diuen desenvolupament sostenible sigui creïble.

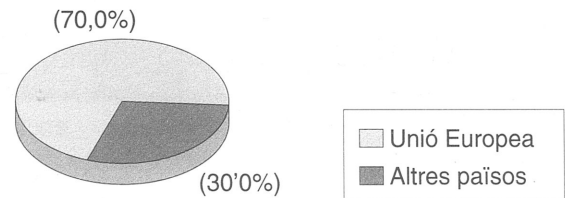
Recursos humans

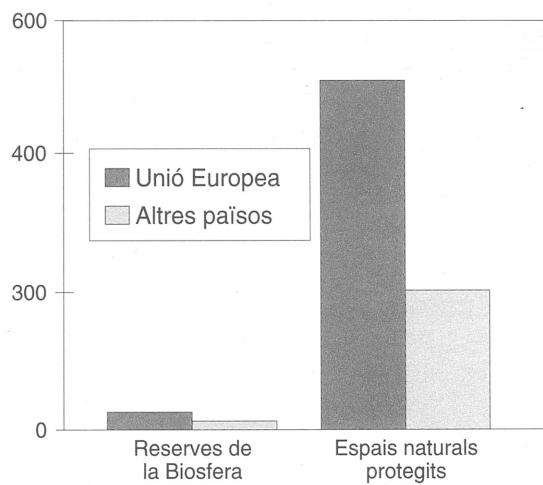
Superfície forestal

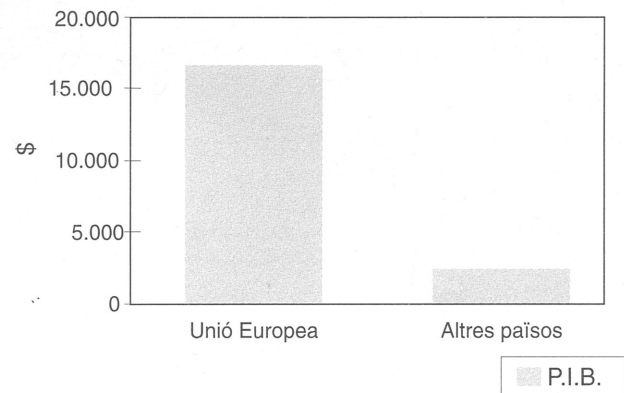
Emissions de CO2

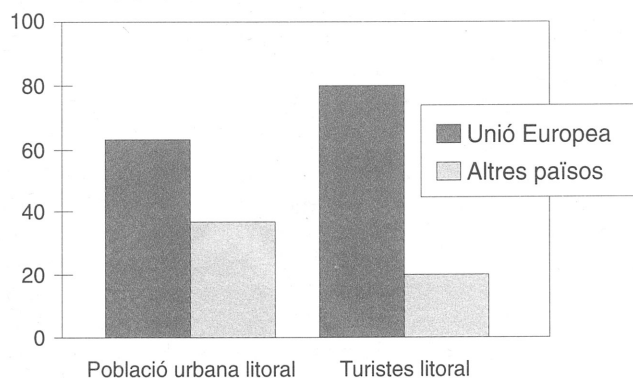
Biodiversitat

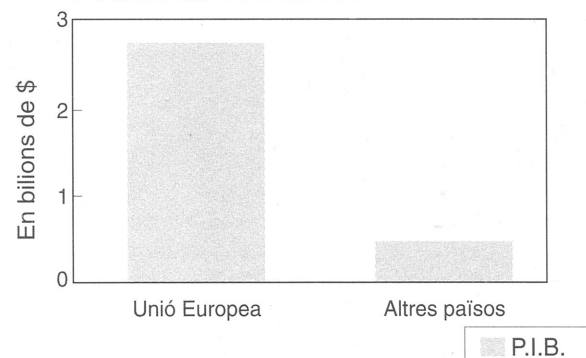
Potencial econòmic

Invasió del litoral

Potencial econòmic

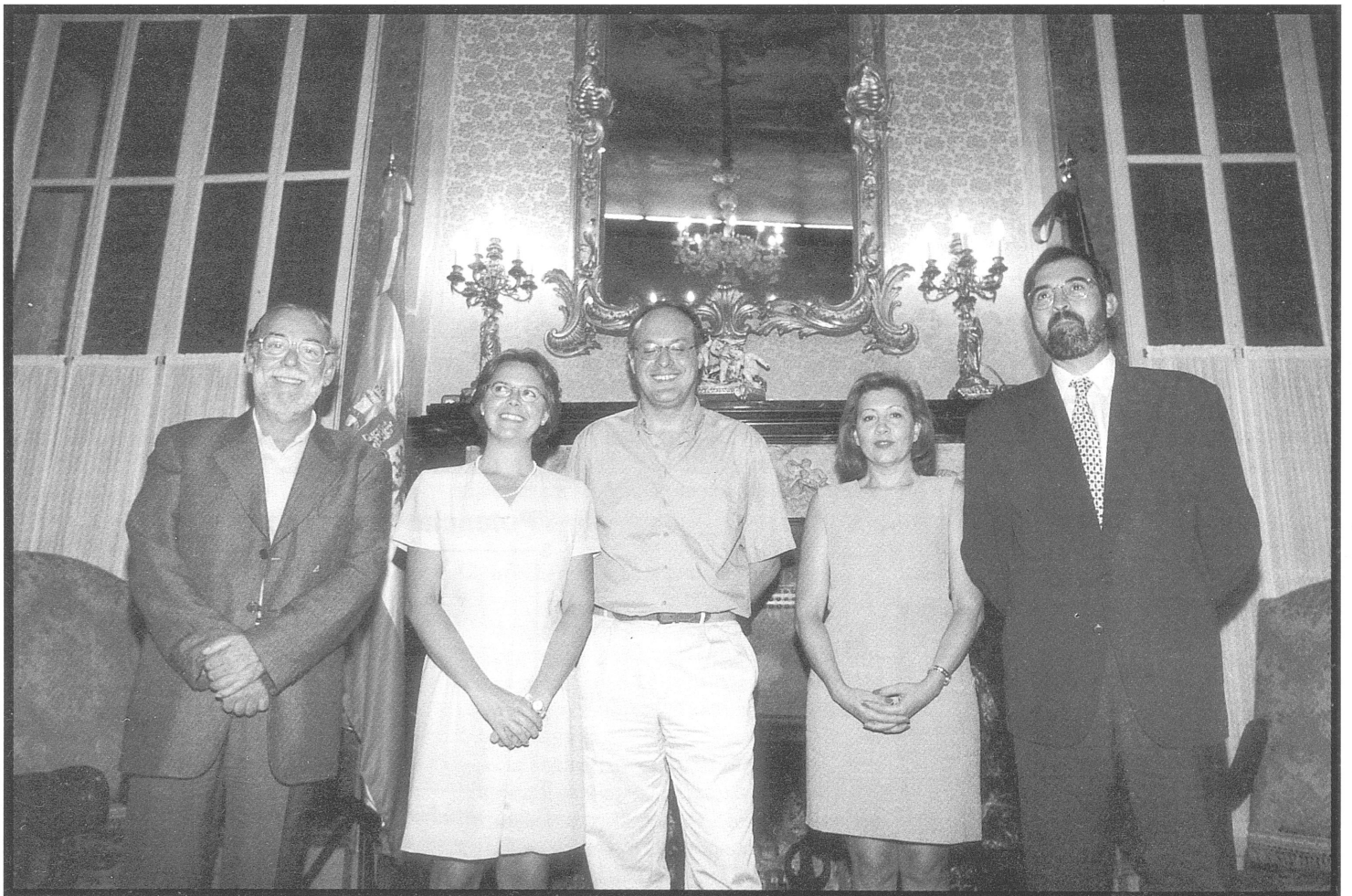

Taula rodona amb **Josep Ramon Balanzat** (El Verds), **Andreu Crespi** (PSOE), **Maria Antonia Munar** (Unió Mallorquina), **Maria Salom** (Partit Popular), **Pere Sampol** (PSM).

Un curs amb assignatures pendents

Comença aquests dies un nou curs parlamentari, que coincideix amb la meitat de la legislatura, els partits ja tenen posat el seu esguard a les eleccions del 99 i es preparen per a la revàlida que suposen unes eleccions, un examen al qual, reconeixen, quedaran encara assignatures pendents.

Per Magdalena F. Mulet

ONA: En aquesta ocasió, tot coincidint amb el començament del curs parlamentari els hem volgut reunir a aquesta Sala del Senat, perquè des del seu àmbit analitzin quina es la realitat de l'actual curs polític i volem plantejar-los un qüestionari per establir quines són les prioritats de cadascun dels grups parlamentaris que vostès representen.

Munar: Per a Unió Mallorca la prioritat serà l'aprovació de la reforma de l'Estatut d'Autonomia. Aquest és el principal objectiu, ja que en depenen totes les altres qüestions com són ara la reforma fiscal, la capacitat executiva dels consells insulars..., i per tant en depèn en certa mesura el futur del pacte en el Consell Insular de Mallorca. Altres temes en els quals Unió Mallorca posarà el seu esforç són les propostes en matèria d'ordenació del territori i de turisme, un exemple podria ésser el tema dels parcs recreatius dels quals en tenim una proposta a aquest parlament. El tema de carreteres, del Govern en general i del Consell de Mallorca en particular, ja que al nostre parer a l'hora de fer plans s'hauria d'escoltar el Consell abans de signar els convenis dels quals es parla a nivell de Govern. I en matèria de cultura també hi ha temes que ens interessin especialment com són ara el que fa referència a la conservació del patrimoni de Mallorca.

Sampol: Com a grup parlamentari nacionalista del PSM, naturalment també he de citar la reforma de l'Estatut com a tema estrella d'aquest període de sessions. A aquest moment es produeix el debat i a la vista de com és ja passam pena, perquè creiem que ens trobam amb una reedició del "café per a tothom"... i podem tenir un estatut tipus Castella-la Manxa, on tanta tradició autònoma hi ha! O per contra haurem adquirit la categoria de nacionalitat històrica i assolit el sostre competencial que permet la Constitució.

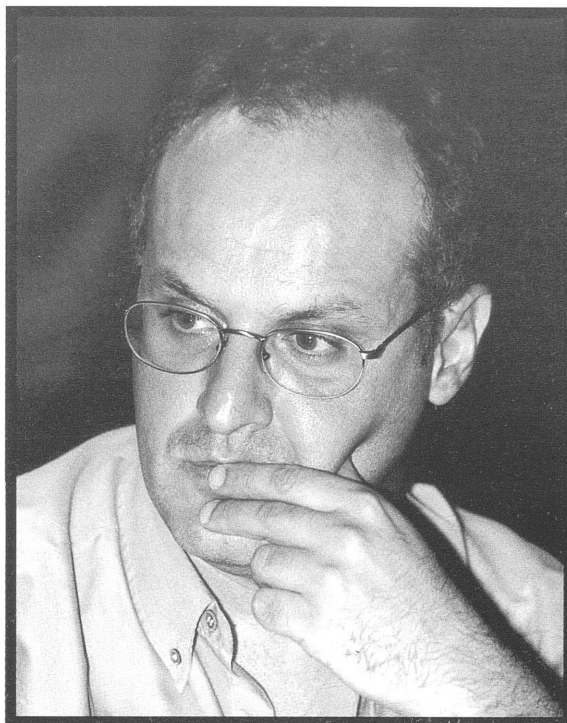
El segon gran tema és sens dubte l'assumpció de les competències en Educació, que s'hauria de plantejar al Parlament en dues direccions: en primer lloc quin model educatiu volem i en segon lloc com el finançarem, per no quedar greument hipotecats.

El tercer gran bloc són els recursos naturals: en aquest sentit el Govern té tres assignatures pendents i no són "maries" precisament: el pla energètic, el pla de residus (la seva modificació per adequar-lo a les normatives europees i a la llei d'envasos i embalatges) i la tercera el pla hidrològic eternament pendent.

Juntament amb les Directrius d'Ordenació del Territori tan anunciades, però que encara no han arribat a aquest parlament.

També hi ha tot l'apartat d'infraestructures de comunicacions: carreteres i ferrocarrils, inversions ferroviàries, recuperació de vies que existien i creació de noves.

Salom: Com a portaveu del grup parlamentari Popular he de dir que també per a nosaltres el tema més important serà la reforma de l'Estatut. Des del grup Popular volem impulsar-la i a la ponència, que és on es troba ara el tràmit parlamentari de la reforma hi ha una actitud oberta de voler arribar a uns consensos mínims de text per a tota la reforma i que després cadascú hi digui la seva mitjançant les esmenes. Són importants l'increment dels sostres competencials i la reforma interna de les institucions de

Josep Ramon Balanzat.

la nostra comunitat: separació de la condició de diputat autònom i diputat del Consell Insular, com s'han de triar els senadors, si s'han d'ampliar els mesos de Parlament. Aquests dies també és notícia el Debat sobre l'Estat de l'Autonomia que cada any és enriquidor i suposa una anàlisi profunda de la situació.

També són importants els pressuposts del 98 en els quals haurem de veure el percentatge d'inversió, que ja puc dir que serà de més del cinquanta per cent, i llavors hi ha tot un conjunt de lleis que s'hauran de veure a aquest període. Una d'elles és el traspàs de competències al Consell Insular en matèria de menors i també el projecte de llei d'emergències, i la llei de Col·legis Professionals o la de voluntariat social... crec que aquest serà el marc del període.

Crespí: Sens dubte, en això tots coincidirem, la principal reforma que la Comunitat té plantejada és la de l'Estatut. Ara no m'hi estendré, perquè en parlarem més endavant.

Però globalment la postura del PSOE i del

grup parlamentari és d'obligació de no fer-ne una utilització partidista i volem col·laborar amb la resta dels grups, sense desqualificacions, per trobar el consens necessari per avançar. Tal com s'ha mogut l'estructura de l'Estat en aquests anys, les autonomies no són un model esgotat o tancat, ans al contrari, el model avança cap a l'obertura i per tant hem d'aconseguir el màxim consens per fer una bona passa endavant. I fixar-nos en allò que ens interessa i sobretot passant per sobre si una o altra comunitat té o no té, perquè no totes són iguals ni d'estructura econòmica ni de grandària, i per tant el que hem de fer és lluitar pel que més ens convé a nosaltres. El segon tema, en això coincidim amb el PSM, són les transferències d'Educació. Perquè l'educació és molt important en ella mateixa i d'altra banda el muntant econòmic i les condicions en les quals es realitzi determinaran la seva qualitat, i fins i tot podrien ésser una càrrega insostenible. De fet enguany el començament del curs ha estat caòtic. El tema de l'educació no ha d'ésser una preocupació només del Govern ni tampoc una lluita entre el Govern de la Comunitat i el d'Espanya. És més important, perquè afecta tothom i tots hem de defensar una millor educació a partir d'un coneixement de la realitat que se'ns porti per poder fer un bloc homogeni... però no tenim aquesta informació adequada, i això debilita la posició de la Comunitat a l'hora de negociar amb l'Estat central. També coincideix amb el PSM a afirmar que fa falta acabar d'una manera decidida els plans d'ordenació dels recursos necessaris: aigua, electricitat, territori... tots ells, recursos escassos, són temes tan importants com tenir o no competències. Això du molts de mesos de retard i haurem d'exigir en aquest curs al Govern que avanci i porti al Parlament els instruments legislatius necessaris als quals estam disposats a aportar les nostres idees i que han d'ésser debatuts, sense aplicar el "no" per sistema.

Balanzat: Jo crec que a l'hora d'enumerar els temes hi ha coincidència: reforma de l'Estatut i educació, però també sòl etc..., les desitjades DOTS. Quant a l'Estatut tenim una oportunitat històrica en la qual tots els grups preparam el que serà la nostra comunitat: definir-la, saber què i com han d'ésser els consells insulars, etc.. I val la pena que ho fem bé perquè no podem fer reformes contínuament. Volem una autonomia de primera amb uns consells insulars amb poder de decisió, que siguin el que han d'ésser. Quant a l'educació ja fa gairebé tres mesos vàrem presentar al Parlament la

petició d'una interpel·lació, perquè el Govern i el conseller d'Educació aclarís els dubtes del model i del seu finançament però...

I en tercer lloc, ja ho deia, per als Verds són prioritàries les DOTS i ara sembla que en podrem parlar i que les podrem debatre al Parlament..

I a nivell més concret també és important el pla energètic i l'adaptació a la legislació nova de residus.

L'ACTUACIÓ DEL GOVERN

ONA: Podrien fer-nos una valoració sobre l'actuació del Govern?

Munar: Quin Govern?... ho dic perquè n'hi ha un parell de governs: el govern de l'autonomia, el dels consells, el de la nació... Si ens referim al de la Comunitat Autònoma he de dir que al nostre parer no hi ha ni programa ni govern.

Salom: I ara...

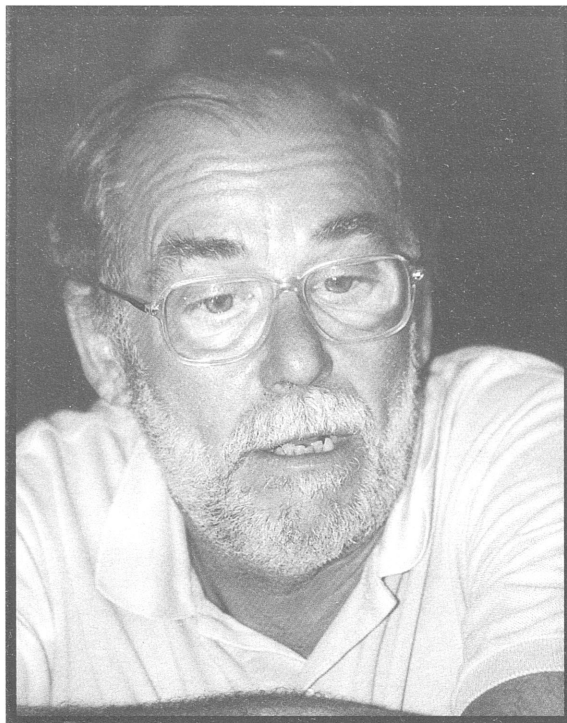
Munar: Si feim una referència especial al tema econòmic, sobre el qual hi havia un programa que era la reforma fiscal en profunditat presentada per l'anterior Govern, ara resulta que no serà aprovada, clarament, dins aquesta legislatura, perquè així ho han informat del PP de Madrid. Pel que fa a ordenació territorial, les Directrius estan per aprovar, tampoc no tenim pla energètic, o no l'aplicam, tampoc no comptam amb pla hidrològic i l'aigua... fins ara en vaixell, i el pla de residus sòlids urbans és sobre la taula del conseller i si afegim que no hi ha pla de carreteres definit, que encara discuteixen amb el Govern central si endemés hi haurà peatge o no, la qual cosa a una illa com la nostra és absurd..., doncs, ja teniu justificada la meua afirmació inicial: no hi ha ni programa... I podríem afegir l'educació... i la sanitat.

El POOT continua sense aplicació a la majoria de municipis.

I pel que fa al Govern, amb tres presidents en una sola legislatura, i amb diferents consellers cada vegada, i amb una divisió clara dins el partit... doncs el que deia: no hi ha govern.

Sampol: Per a nosaltres el Govern riu massa i transmet una imatge molt frívola del que ha d'esser l'acció del Govern. Massa imatge i massa poca política, i això es tradueix en mancances ... tot el que significa un cert enfrontament amb alguns sectors socials queda aparcat i es deixa de governar en aspectes fonamentals. I també ens preocupen darrerament determinades actituds reaccionàries quant a la llengua. Davant la proposta d'igualtat dels dos idiomes oficials que la resposta sigui que "això seria imposició" ens preocupa i ens estora, doncs què hi ha ara sinó imposició. I naturalment això ajuda a entendre la manca de política lingüística. En tercer lloc hem de tenir en compte el que són les relacions amb Madrid, pensàvem que el fet de governar el PP a Madrid facilitaria les relacions, però ca...! A Matas no el reben i no s'han superat els greuges històrics que tradicionalment hem tengut amb el Govern de l'Estat, no hem millorat ni en relacions ni, el que és pitjor, en inversions, ni en temes tan importants com el règim fiscal...

Si parlem d'inversions tenim aquest Pla Mirall que suposa una operació de maquillatge, de rentar la cara a un cos que no té el més essencial resolt. Al Consell les demandes dels ajuntaments són de sanejament, asfaltat, ...equipaments.

Andreu Crespi

Crespi: No faré una llista exhaustiva dels temes, m'estim més fer unes consideracions generals: el Partit Socialista se sent molt decebut del Govern, perquè després del Congrés varem donar una passa i oferirem al president de la Comunitat col·laboració i treball conjunt per als temes que transcendeixen de la discussió política interna i que requereixen un consens per reivindicar-los a Madrid: concretament règim fiscal i econòmic..., encara esperam una resposta. Aquest és un tema important, perquè forma part del que ens permetrà ésser una comunitat on el nivell de vida és elevat, i d'això en depenen temes com energia, carreteres, perquè tot això té a veure amb el fet insular.

Balanzat: La política del Govern és de gestos, d'imatge i màrqueting. Jaume Matas personifica "el somriure del règim": d'inauguració en inauguració: visites, fotos, rialles, "no passa res, Balears va bé". Però aquest mostrador reflecteix una gran

debilitat i preocupació per part del PP perquè la política que es fa no és per dur endavant la comunitat sinó que s'ha convertit en una campanya electoral permanent, perquè saben que d'aquí a dos anys el Partit Popular perdrà la majoria i això els preocupa molt.

Les iniciatives del Govern passa a passa són al nostre parer i aquesta és una crítica de continguts, antiecològiques: tot el tema del sòl rústic, el conveni de carreteres, que suposarà noves infraestructures viàries, innecessàries. La política és errívola, d'improvisació i les relacions amb Madrid són ridícules. El president Matas fa el ridícul, ja veurem com quedarà la competència en Educació.

Quant al règim fiscal... he de dir que els Verds estam a favor de compensar costos d'insularitat però no d'afavorir determinats sectors industrials, etc... no estam disposats a acceptar privilegis per al sector empresarial i no s'han de confondre els termes.

Salom: En la meua opinió, el Govern va bé i millorarà. El Govern balear en aquests moments té un equip de gent que fa molta de feina, gent seriosa, molt ben preparada que du un ritme de feina que impulsa el president Matas que mai no s'havia vist al Govern balear. Abans es criticava que era un govern "de mitja jornada" ara ja no es diu això. I si hi ha moltes inauguracions és perquè es fan moltes coses, i molta feina i després és lògic que s'inaugurin i quan un va a una inauguració posa bona cara, que és diferent de quan ets a un despatx fent feina, hores i hores on no es fan fotos i hi ha cares de preocupació pels problemes dels ciutadans. Estic convençuda que el tema d'educació és delicat, però per part de les conselleries d'Hisenda i d'Educació es fa molta de feina perquè puguin arribar en les millors condicions econòmiques i que els doblers siguin suficients. El Govern balear intenta impulsar el que és la iniciativa privada i es fa feina i s'aprofundeix en una sèrie de qüestions relacionades amb el medi ambient.

Des del Partit Popular s'han fet moltes de coses: una llei d'espais naturals, en depuració d'aigües s'ha aconseguit que les aigües brutes no aboquin a la mar, i en aquests moments es fa feina en els temes de Pla energètic. La Conselleria de Medi Ambient fa feina en residus i tot el que suposa ordenar el territori es va fent amb un ventall de professionals molt qualificats que col·laboren.

Quant al Pla Mirall, perquè s'hi ha fet especial referència, vull dir que serà un èxit del Govern balear. Perquè volem millorar els nostres municipis i que els carrers i els nostres paratges urbans siguin millors. Quant al règim econòmic i fiscal, el Partit Popular de Balears ha donat una passa molt important, el vàrem dur a Parlament on assolírem un ampli consens, exceptuant el PSOE, i ara és a Madrid, tothom deia que el Partit Popular de Madrid no acceptaria i no va ésser així i es prengué en consideració que Balears ha de tenir una llei específica. L'actuació del president Matas no és improvisada i no deixa caps a lloure. Totes les actuacions són ben pensades i calculades.

Sampol: Sí, això sí... s'ho pensa molt...

REFORMA DE L'ESTATUT

ONA: *I la reforma de l'Estatut que vostès han assenyalat com a tema prioritari?*

Munar: La qüestió de la reforma de l'Estatut és imprescindible per a Unió Mallorquina i nosaltres proposam una clara divisió entre el que és govern municipal, consells insulars i Parlament balear, que ha de controlar el Govern i els consells insulars que també seran "govern". Defensem una màxima capacitat executiva per als consells i demanam la modificació de l'article 40 i la màxima capacitat de recaptació i finançament, de tal forma que la gestió, recaptació, liquidació i inspecció de tributs de la CAIB i de l'Estat siguin dels consells. També volem que s'hi introdueixi el règim econòmic i fiscal per a les Illes Balears com a eina compensatòria de la insularitat i demanam màxim sostre competencial per a la comunitat, competències que en un termini no massa llarg haurien de passar als consells i demanam també el reconeixement de la comunitat com una comunitat històrica amb el recobriment dels noms propis de les institucions, en aquest cas per al Consell de Mallorca, Gran i General Consell.

Sampol: És una oportunitat històrica. Per tercera vegada torna a passar el tren de l'autonomia i no l'hem de perdre, i endemés d'agafar-lo ho hem de fer a un vagó de primera i no en el de mercaderies. Però tal com van les coses i si jutjam els treballs en ponència agafarem el de mercaderies i per tant perdrem l'oportunitat d'un reconeixement del nostre fet nacional que s'hauria de traduir en un sostre competencial i en resoldre un sistema de finançament fins ara injust. Ja ho hem plantejat, d'una part tot el tema de llengua amb la intenció de reconèixer la igualtat entre les dues llengües oficials, ja ho comentava i el segon bloc és tot l'àmbit competencial amb unes competències molt importants que són ordre públic, amb la possibilitat de creació d'una policia autonòmica, l'administració de justícia i l'administració del règim de la seguretat social i la definició d'una competència com és ports i aeroports i finalment hi ha el tema del finançament que el resoldríem com Navarra i el País Basc amb la fórmula del concert econòmic, mitjançant la recaptació i pagament a l'Estat de la quota corresponent als serveis comuns a més d'una quota per solidaritat. Finalment i quant a l'apartat institucional: reforma del sistema parlamentari per tal que el Parlament assoleixi un major protagonisme amb possibilitat de treballar tot l'any. La possibilitat del president de dissoldre la Cambra i tota la reforma dels consells insulars, tot donant-los més paper i reconeixent-los el caràcter d'institucions autonòmiques amb la possibilitat

Maria Antònia Munar

de desdoblar el paper de diputat i conseller precisament perquè des dels consells es pugui gestionar amb dedicació exclusiva.

Crespí: Al marge dels temes, jo crec que quant a l'Estatut és important la manera que hauríem de tenir de fer feina, amb un consens. Quant a temes concrets tenim un estatut fruit d'un consens més o manco discutible, tenim una història prèvia, i moltes coses no han canviat gaire. Hi ha elements que sempre es manifesten igual i l'any 1931 ja feren impossible una reforma, i conèixer la història és molt important per no caure en els mateixos errors. El Partit Socialista es planteja la reforma en dues línies fonamentals: reformar allò que realment no funciona, però no importa tocar allò que ja està bé jurídicament i que si no funciona no és per defecte del text sinó perquè no hi ha voluntat política de desenvolupar-ho. Vull dir amb això que per molt bo i per molt mancat de defectes jurídics que sigui el text si no hi ha voluntat política per dur-lo endavant, doncs és inútil.

Encara que l'Estatut obligui més que ara, si no hi ha voluntat política de compliment tammateix no serveix. Si analitzam l'Estatut que volem reformar resulta que té coses que encara no han vist el seu desenvolupament... per tant què hem d'anar a canviar si encara no s'ha esgotat? Jo crec que hem de demanar al president de Govern que dugui a aquest parlament allò encara pendent, no en faré una llista: però vull anomenar la sindicatura de comptes, de greuges..., i a l'hora de modificar les coses importants i que no van bé ho hem de fer des del consens. I s'hi marquen dues gran línies: Reforma de l'Estatut de relacions entre l'Estat i la Comunitat Autonòma i el que és modificació interna... i en ambdós casos és necessari el màxim consens.

Quant a aquest darrer punt ha d'ésser un acord dins els partits i entre els partits, perquè no tothom ho veu exactament igual..., sense comparacions amb altres comunitats, perquè cada una és diferent quant a les relacions amb l'Estat.

Quant a "fita històrica", què voleu que vos digui?... són "fites històriques" les que tu hi ets, perquè les altres són història. Aquesta "fita històrica" no és més important que les altres, el temps passa i tanmateix no farem l'Estatut ideal i perpetu. El que passa és que hem de procurar fer una passa endavant, i hem d'ésser possibilistes i a la vegada conscients que les passes massa llargues de vegades et foten de morros.

Balanzat: Els Verds volem una reforma que permeti una veritable descentralització, amb un Govern balear feble, que sigui només coordinador i uns consells forts, que governin realment a cada illa.

El Parlament també ha d'ésser fort, on la dedicació sigui del cent per cent i on la tasca legislativa sigui més profitosa.

En qüestió de competències demanam competències de veritat. Això vol dir intentar arribar a assolir el màxim i sense por i quant al català estam escandalitzats per la resposta que hi ha hagut a la proposta del PSM, perquè és de sentit comú i si no s'accepta que ambdues llengües estiguin en peu d'igualtat realment haurem perdut una oportunitat, històrica, sí, en aquest cas.

Salom: L'Estatut actual va ésser fruit d'un consens. I això ho vull significar. Eren unes altres persones que estaven assegudes als nostres llocs i

avui la voluntat del grup Popular és intentar, si és possible, consensuar un text mínim a partir del qual fer les esmenes necessàries, així podríem demostrar que en temes que ens interessin a tots arribem a acords. La reforma serà important, és un escaló més. Podríem demanar molt més però hem d'esser realistes i saber que a Madrid ho han d'acceptar i al Congrés de Diputats li han de donar el vist-i-plau. I per tant hem de tocar amb els peus a terra, ja que demanar molt perquè a Madrid ens ho tirin per terra faria que perdéssim l'oportunitat de millorar l'Estatut actual. Hem de demanar coses que ens pugin aprovar.

Hem de fer una reforma interna de funcionament del Parlament i també hem d'arribar a una situació tal volta mixta perquè els diputats i consellers pugin abraçar el seu treball... tal volta que determinats càrrecs siguin incompatibles o que d'una manera voluntària es renunciï com a membre del Govern o del Consell Insular, no ho sé, el que és segur és que no serà tot el que vulgui un grup determinat, hi haurà d'haver bona voluntat i tots haurem d'aportar idees.

Maria Salom

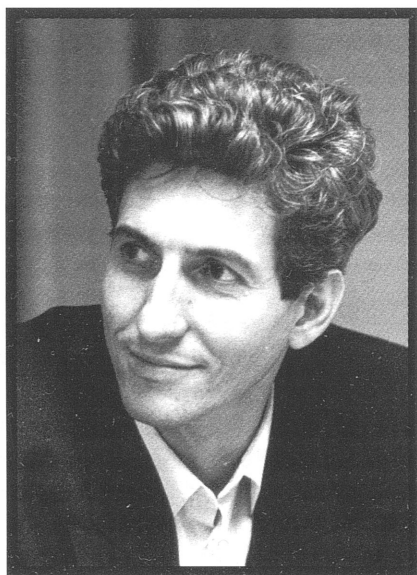
CONSELLS INSULARS

ONA: *Quin ha d'esser el paper dels consells insulars en el nou panorama polític i quina valoració fan del Pacte de Progrés?, és traslladable a altres institucions?*

Munar: El paper dels consells insulars és molt important, hi vull insistir i depèn molt d'aquesta reforma, està emmarcat en l'Estatut.

Pel que fa al Pacte al Consell Insular, crec que és positiu dins la dificultat: no és fàcil governar tres partits amb el suport d'Esquerra Unida, i això fa que les decisions tenguin avantatges i inconvenients, el retard n'és un, però un avantatge és la transparència total i que les decisions que es prenen siguin després d'haver escoltat diferents opinions, la qual cosa sempre és bona i redunda en benefici del ciutadà i en perjudici dels que gestionen. Quant a si el Pacte del Consell pot esser alternativa per a 1999... tot és possible i factible, de totes maneres la

realitat al 99 no serà la d'avui i d'altra banda serà el poble de Mallorca qui decidirà què vol que passi al 99.

El portaveu d'Esquerra Unida al Parlament balear no pogué assistir a la taula rodona, però ONA volgué realitzar-li un qüestionari amb els principals punts tractats per tal de poder oferir el ventall complet de les opinions dels grups polítics amb representació parlamentària.

Per a Grosske els principals temes del curs parlamentari que ara comença són, per aquest ordre, els socials, en els quals -afirma-

durà a terme una campanya sobre la col·locació amb iniciatives parlamentàries i d'altres, en favor del repartiment de treball, supressió d'hores extres etc, perquè la lluita per la plena ocupació i una ocupació de qualitat.

Els temes territorials: llei del sòl, DOT i autopista de Llevant, juntament amb temes de tipus institucional (reforma de l'Estatut, REFE), són els altres dos grans blocs assenyalats per Eberhard Grosske.

Quant a la seva valoració del Govern, troba el parlamentari d'Esquerra Unida, que "la hiperactivitat del president és aparent, ja que en els temes

de fons no és capaç d'adoptar decisions estratègiques". Creu que les úniques decisions que es prenen són concretes i sobre la marxa, cas del tema energètic, i que en matèria de sòl rústic s'actua com a resposta a les decisions del CIM. En matèria de reforma de l'Estatut es constitueix una ponència quan ja l'han constituïda la majoria de les autonomies i a més -recorda-, amb una proposició no de llei presentada per Esquerra Unida.

Interrogat sobre el tema de la reforma del règim fiscal, Eberhard Grosske respongué que "el senyor Matas acabarà fent el major dels ridículs" i explica per què: "es demostrarà que durant dos anys ha estat venent una mercaderia "avariada" que no tenia cap tipus de possibilitat de ser aprovada ni pel mateix Partit Popular". Grosske demana responsabilitats polítiques per aquesta qüestió.

En el tema de l'Estatut, un dels més tractats a la taula de referència, Esquerra Unida té una posició i unes prioritats clares: vol, i lluitarà per aconseguir, una reforma competencial fins equiparar-nos a les autonomies del 151 (Sanitat, Seguretat Social, Cossos de Seguretat...) i vol una reforma del finançament per arribar a un sistema de concerts econòmics solidaris.

La reforma al Parlament vol el seu partit que sigui la necessària per poder aixamplar el període de sessions, possibilitat de dedicació exclusiva, possibilitat de dissolució de la Cambra, aquest darrer, requisit que creu imprescindible per poder assumir les competències que es van transferint a la Comunitat Autònoma.

En la seva valoració del paper dels Consells Insulars, i en especial la seva anàlisi del Pacte de Progrés al qual el seu partit dona suport, Grosske ha volgut enumerar suscitament quins són en la seva opinió els seus inconvenients i encerts:

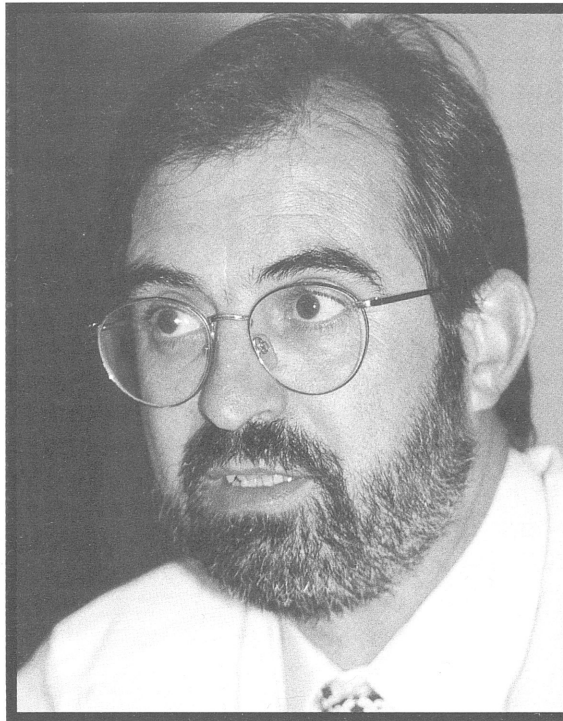
Finançament de competències insuficient, maltractament a lleis com la

Sampol: Posam en marxa una manera diferent de fer política, i al final ho jutjaran els ciutadans, que jo definiria amb una paraula: transparència, que es materialitza en convocatòries públiques per a tot tipus de subvenció, en oposicions per a qualsevol plaça, en la publicació de totes les subvencions, i això com a mínim és nou a aquesta terra.

El Consell actua d'una manera molt contundent en matèria d'urbanisme, i vol racionalitzar el creixement en temes de benestar social, en el qual des del primer moment es va donar una passa molt important que va esser la creació del salari social per als més necessitats i amb una demostració de solidaritat important.

Hi ha una política molt important de formació de treballadors lligada a la recuperació d'oficis tradicionals i recuperació del patrimoni i en matèria cultural s'intenta impulsar uns programes tendents a la mallorquinització de la societat i això és vital i s'ha augmentat considerablement el paper de les antigues diputacions.

Quant a si l'experiència és traslladable, si el PSM a les pròximes eleccions té la majoria absoluta he de dir que no pactarà amb ningú. Governarem tot sols.

Pere Sampol

Crespí: El vicepresident del Consell ja ha fet un repàs, per tant el que jo intentaré és valorar-lo com a experiència política. I crec que políticament i democràtica Espanya és un país molt jove i per tant els que ens hem ficat en aquesta activitat n'hem d'aprendre, sens dubte amb l'experiència al Consell n'hem hagut d'aprendre: a governar en coalició, la qual cosa suposa cedir en algunes coses de vegades importants del programa d'un partit. El Partit Popular també ha hagut de fer un esforç per assumir que estar a l'oposició representa qualche cosa i que aquesta alternança suposa majors cotes de responsabilitat perquè a coses que un partit proposa com a Govern ara no pot oposar-s'hi com a oposició, i clar, és una experiència molt enriquidora per a la vida política de la comunitat i els beneficiats seran els ciutadans.

Si això és traslladable a altres institucions o més concretament al Govern de la Comunitat no ho sé, però sí és avaluable

de cara a fer altre tipus de cosa pactada, si és necessari, al Govern i al Parlament...en tot cas ha marcat un començament.

Balanzat: Jo no parlaré del que passa a Mallorca per raons òbvies, però sí vull referir-me a una experiència d'Eivissa. Un pacte progressista ha permès que Eivissa tenguí per primera vegada una senadora progressista amb la unió de tots els partits, i fruit d'aquest èxit ens hem plantejat de cara al 99 obrir un procés de diàleg per presentar-nos junts tant al Consell Insular d'Eivissa i Formentera com als ajuntaments, i a la pregunta de si es traslladable aquest tipus d'experiència al Govern jo crec que òbviament sí, i problemàtic al 99 tendrem un Govern progressista format per diversos partits.

Salom: No comparteix la majoria de coses que s'han dit.

Transparència no és publicar les subvencions al Butlletí, des del nostre grup hem demanat molta documentació i no ens responen.

És una manera diferent de fer política, evidentment, perquè s'ha optat perquè comandi el grup minoritari, que és el que comanda i presideix, ja que el Consell Insular és una institució, com ho són els ajuntaments, presidencialista. I la meua valoració és que les altres forces van de comparsa i el poder el té qui presideix i així es va demostrar a la primera Diada de Mallorca.

S'han juntat tots i així estan... és un poupurri, "ens juntam tots per aconseguir governar". I així no funciona. D'una banda els partits han hagut de renunciar a moltes coses, i per altra banda programes nous, tampoc no n'hi ha perquè moltes coses ja estaven establertes en l'anterior Consell Insular.

El Consell Insular té departaments estancs i cadascú tira per son vent. S'han repartit les àrees i cadascú procura no molestar els altres.

Sampol: Com quedam, comandam o no comandam?

Salom: El Pacte l'any 99 a les pròximes eleccions veurem si el ciutadans el valoren i veurem quin partit aconsegueix il·lusionar més els ciutadans.

del sòl rústic i càstig en el cas del traspàs de competències com la d'ordenació turística.

Pel que fa al balanç del Pacte de Progrés, el parlamentari creu que "és contradictori, com no podria ser d'altra manera a causa de la seva composició interna. Grosske continua la seva anàlisi enumerant què s'ha fet de positiu en el període transcurregut des que es constituí el Pacte: casos de Cala Petita, Es Canons, aprovació de l'Himne i la Diada, el 0'7 per cent i l'agermanament amb Cuba. Però també hi veu altres iniciatives que tot i esser correctes són absolutament insuficients, en concret fa referència a les Normes subsidiàries del sòl rústic.

Mira també el futur i hi veu coses positives "a punt de fer-se", com són ara el Reglament de subvencions i el Reglament orgànic, ambdues iniciatives d'Esquerra Unida -diu- que "s'han hagut d'arrencar amb estenalles".

Finalment per acabar amb el panorama a l'Consell de Mallorca, el representant d'Esquerra Unida manifesta que també s'han de comentar les coses que són pendents des del començament de la legislatura com són ara la col·laboració amb els Ajuntaments en la disciplina urbanística, la gestió correcta del Parc de Sa Dragonera, l'aprovació dels criteris per al Pla Territorial de Mallorca...)

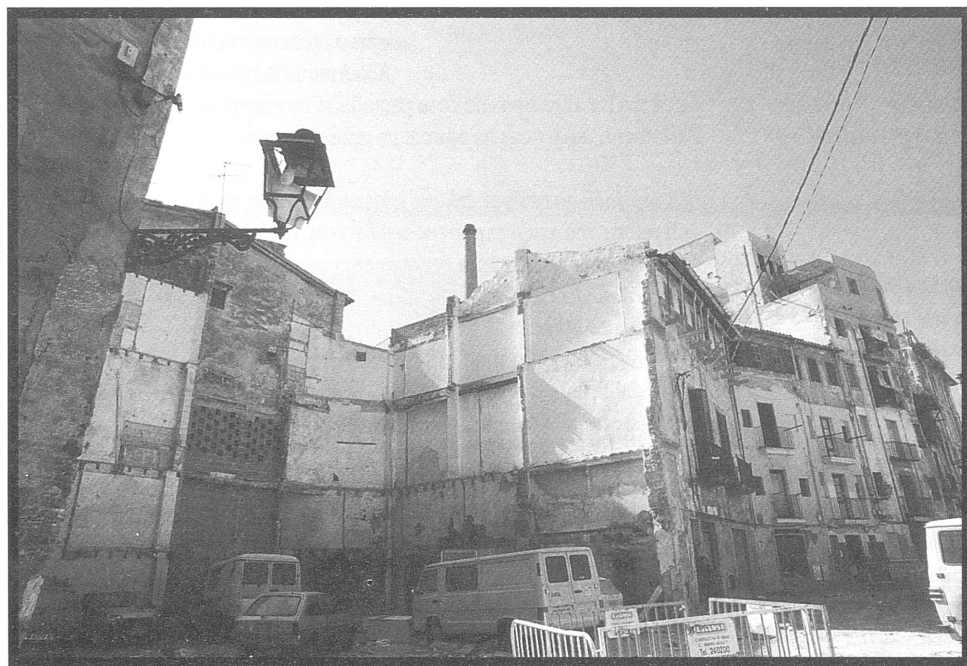
I no dubta a enumerar les coses que al seu parer són netament negatives: la creació de la comissió de Promoció Sociocultural i Associacionisme presidida per Maria Antònia Munar, l'obertura de la incineradora.

Com als assistents a la taula, la darrera qüestió formulada després d'aquesta anàlisi va esser si creu que el Pacte de Progrés és una fórmula traslladable a altres institucions. Contestà que "la fórmula és tècnicament traspassable a la Comunitat Autònoma al 99 però no és desitjable políticament que sigui així. Seria molt millor que l'electorat donés molt més pes a les forces d'esquerra.

La rehabilitació de Ciutat, el gran repte

per Antoni Oliver

La rehabilitació del casc antic de Palma és el gran repte del darrer quart d'aquest segle si es vol assegurar una ciutat habitable, de valor històric i que conservi les característiques tradicionals dels nuclis urbans mediterranis. El gran creixement que es va donar a Palma durant els anys 60 i 70 va suposar que la ciutat es va estendre cap als afores, mentre que el centre històric va restar aturat i alguns barris, com el de sa Gerreria, molt degradats. L'any 1985 s'aprovà el nou Pla General d'Ordenació Urbana que va delimitar i qualificar el centre històric com

La ciutat s'enfonsa.

La ciutat de Palma ocupava, a principi de segle, i des de segles enrere, aproximadament la superfície delimitada per la murada renaixentista, és a dir, limitada pel que avui són les avingudes. Quan la ciutat es concentrava en el que es denomina centre històric constituïa un conjunt homogeni on la gent vivia, i on es compatibilitzava aquest ús residencial amb la instal·lació de negocis, petites indústries, tallers artesans, etc. Quant a la tipologia, si resumim, es caracteritzava per tres tipus diferents, d'una banda l'andalusí, que deriva de la casa popular romana, la gòtica, importada pels catalans i aragonesos a partir del segle XIII i que originàriament eren habitatges unifamiliars i la, diguem-ne, "senyorial" que és l'evolució de la casa

romana amb pati, que es consolida a Mallorca als segles XV i XVI per influència del renaixement italià i que és utilitzada per la noblesa i la burgesia. A aquests tipus de casa s'ha d'afegir l'arquitectura moderna, en especial del XIX, pertanyent a diferents escoles i similar a la d'altres ciutats europees. És a dir, que el casc antic és d'una gran riquesa arquitectònica i es pot llegir a través d'ell la història de la ciutat.

RECUPERAR L'ÚS RESIDENCIAL

Avui en dia la principal característica del casc antic, endemés de la degradació arquitectònica d'algunes zones molt concretes, és que, àmplies zo-

nes han perdut l'ús residencial i han restat com a exclusivament comercials o administratives. El casc antic de Palma ha derivat en una macrozona de serveis i el repte és recuperar l'ús residencial. Alguna iniciativa ben intencionada hi ha en aquest sentit, com també es va contemplar en el Pla General de 1985, i es manté, encara que no exactament igual, en la revisió de 1995 que resta encara per aprovar definitivament. A les propostes d'ordenació de la revisió de 1995 s'incideix en la "rehabilitació del centre històric i potenciació de la seva relació i connexió amb la resta de la ciutat i d'altra banda s'hi fa menció "a l'activació del petit comerç a les zones urbanes, especialment en el centre històric".

Hi ha dades objectives que avalen la tesi del despoblament progressiu del casc històric i la seva conversió en una zona dependent, quasi exclusivament, de l'activitat dels centres administratius i dels comerços.

Al llarg de la història el planejament urbanístic de Palma s'han caracteritzat per no donar una possibilitat real de creixement racional a l'eixample i per carregar i congestionar el casc antic. L'any 1901 el Pla Calvet intentà crear un eixample tot esbucant les murades antigues i fent una via de circumval·lació que envoltés el casc antic, les actuals avingudes. Això té com a conseqüència no una autonomia de l'eixample, sinó una sobrecàrrega del centre històric que va continuar suportant el pes de la ciutat, és a dir, essent el centre administratiu i l'espai de relació. D'altra banda les reformes del Pla Alomar el que feren va ésser obrir una gran via de penetració cap al centre de la ciutat -Jaume III- la qual cosa acabà, en definitiva, de congestionar el centre històric, amb una gran quantitat de comerços, grans magatzems i més edificis administratius. Això ha fet que el centre

de Palma s'hagi convertit en una zona de serveis.

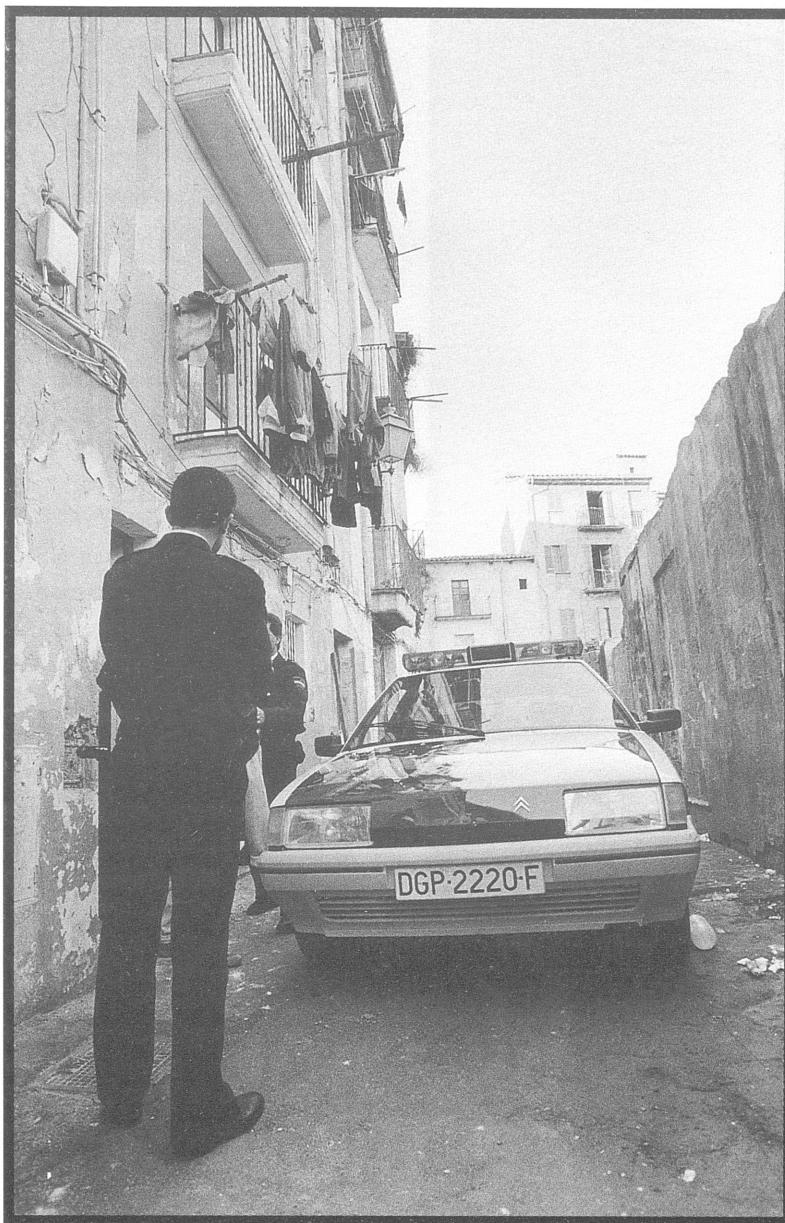
UN CENTRE MOLT GRAN

Aquest apunt històric posa en relleu que no sempre han estat afortunades les intervencions en aquesta zona de la ciutat. No obstant això, encara que algunes reformes han estat molt radicals, es varen esbucar barris sencers per fer Jaume III i la reforma de la plaça de l'Olivar, per exemple, el casc antic s'ha conservat en bones condicions. Té més de 170 hectàrees de superfície i això és molt comparat amb altres centres històrics de ciutats europees, perquè a Palma no s'ha esbucat per construir sobre l'antiga ciutat, sinó que s'ha conservat en bona part, encara que la reforma Alomar va ser molt dràstica.

"El criteri d'intervenció sobre el centre històric no és transformar la seva morfologia per adaptar-la a noves necessitats, la terciarització, etc, sinó, precisament, alliberar-lo d'algunes d'elles per fer possible la conservació de la seva morfologia arquitectònica i social", va escriure ja fa més de vint anys l'arquitecte Carlos García Delgado. És precisament aquest criteri de recuperació, no només arquitectònica sino també social, el que s'ha imposat als darrers anys, encara que de forma poc exitosa. S'ha aconseguit invertir, molt lleument, la tendència a la desertització del centre, però en unes cotes quasi no apreciables, des de fa dos anys. Això s'ha aconseguit amb algunes rehabilitacions al voltant del carrer Paraires, Sant Nicolau, és a dir, a la zona de Correus i de Jaume III. També han estat positives les rehabilitacions a la barriada de Santa Creu, d'iniciativa privada. Però, tot plegat, encara és insuficient.

DES DEL PUIG FINS AVUI

Per fer un resum, molt sintètic, de les actuacions que s'han dut a terme fins ara en el centre tenim, la més antiga, el PERI del Puig de Sant Pere, que ha suposat per al barri quasi trenta rehabilitacions, endemés de la dotació d'infraestructura, sis espais lliures, i vuit rehabilitacions privades. S'ha aconseguit recuperar bona part del barri i ara serà la iniciativa privada la que acabarà de rehabilitar-lo. Però el procés ha durat prop de vint anys.

Palma, una convivència difícil.

El Pla Especial de sa Calatrava ha donat com a resultat quinze actuacions de rehabilitació, endemés de les obres de dotació d'infraestructura, i vint-i-dues rehabilitacions de façanes així com la rehabilitació de les esglésies de Santa Fe, el col·legi de Nostra Senyora de la Sapiència i el monestir i l'església de Santa Isabel i resten per fer encara actuacions.

A sa Gerreria hi ha també un Pla Especial aprovat i fins ara s'han dut a terme poques actuacions, s'han adquirit alguns immobles i s'han fet diverses rehabilitacions. No obstant això, serà a partir de 1998 quan la rehabilitació de sa Gerreria rebi un impuls definitiu. Fins al 1999 el barri rebrà més de sis mil milions de pessetes destinats a projectes de rehabilitació amb finançament municipal, de la Comunitat Autònoma i del Fons de Cohesió i del programa Urban. Endemés hi haurà una actuació privada, feta per una associació d'empreses,

per construir aparcaments i habitatges de protecció oficial i de lliure mercat, la zona més degradada entorn als carrers Santany, Forn de Vidre i Can Salat, on hi ha programada una inversió pressupostada en 3.100 milions de pessetes.

D'altra banda, encara que no pertanyi estrictament al centre, s'ha desenvolupat el PERI d'es Jonquet on també s'han fet dotacions d'infraestructura i rehabilitacions. Així mateix es preveu un programa de rehabilitació i dotació d'equipaments a la zona del Temple.

De cara al període 1997-99 s'invertiran més de deu mil milions de pessetes en el casc antic del quals 500 s'hauran invertit el 1997, 5.000 el 98 i 4.500 el 99, més els doblers destinats a altres programes, com el de rehabilitació d'habitatges i façanes, amb la qual cosa ens apropam a tretze mil milions en tres anys. Totes aquestes actuacions volen tenir un caràcter "integral" en el sentit de donar a la rehabilitació un tractament arquitectònic, econòmic i social a la vegada, per assegurar que la rehabilitació vagi acompanyada de la revitalització social. Com a exemple d'aquest tipus d'actuacions hi ha la potenciació del departament de Serveis Socials de Ciutat Antiga i la creació de locals dedicats a posar petites

indústries artesanals a sa Gerreria, en el marc d'actuacions del Pla Especial.

Una especial atenció ha de tenir, encara que no formi estrictament part del casc antic, la façana marítima de Palma. La rehabilitació de tota la murada, el mirador del Baluart de Sant Pere, seguint fins a sa Calatrava, Baluard de Berard-plaça Llorenç Villalonga, és una de les actuacions més importants que es faran, a càrrec del Pla Mirall, que duu a terme el consorci creat per l'Ajuntament de Palma i el Govern. Endemés, en aquest sentit, és previst també que es dugui a terme la segona fase d'embelliment del talús d'es Jonquet que millorarà, sensiblement, la façana marítima. Restaran per fer les actuacions previstes en el "Polígon dos" de Gesa i que s'aconsegueixi esbucar l'edifici de pisos militars damunt la murada, perquè aquest indret emblemàtic de la ciutat recuperi la seva fesomia tradicional.

Carlos Ripoll.

Carlos Ripoll (PP): *La revitalització, possible.*

Carlos Ripoll, tinent de batle d'Urbanisme de l'Ajuntament de Palma, destaca que el Partit Popular que ha impulsat la rehabilitació del casc antic realitzarà un pla d'inversions quasi de xoc perquè arranqui definitivament la revitalització de sa Gerreria i d'altres zones del centre.

"Quan a l'any 1991 -recorda Carlos Ripoll- el Partit Popular va arribar al govern municipal una de les prioritats que tenia era la del casc antic que havia estat abandonat, desertitzat, en els darrers decennis, per diversos motius. El boom econòmic sembla que va fer que la gent preferís anar-se'n del casc antic, semblava que el centre només era per a gent de pocs possibles econòmics o de qui hi tenia grans immobles".

A partir de la meitat dels anys vuitanta es produeix un interès dels ciutadans per tornar al casc antic i "aquesta desertització, precisament, ens ha permès una conservació, perquè si hi hagués hagut una pressió urbanística important, hagués desaparegut una part important del casc, i s'haguessin generats nous barris sobre l'antic casc".

"A partir de l'any 1989 l'Ajuntament començà d'una forma tímida la rehabilitació del Puig de Sant Pere i alguna cosa a es Jonquet. Quan el PP arribà l'any 1991, en el seu programa hi havia la rehabilitació. La legislatura passada s'invertiren sis mil milions de pessetes, fins i tot vàrem haver de modificar la normativa, perquè el PGOU de 1985 prohibia els aparcaments subterranis i ara es permet, fins i tot, habilitar edificis per

fer aparcaments públics, i aquesta és la solució considerada idònia en alguns casos", destaca Ripoll.

Segons el responsable d'Urbanisme en aquest moment "aprofitant els fons europeus i el programa Urban i els fons estatals, com els del Pla Nacional d'Habitatge, i de la Comunitat Autònoma, com el Pla Mirall, la previsió durant aquesta legislatura d'inversió en el casc antic serà de devers tretze mil milions".

La filosofia és "recuperar tot el casc antic amb inversions de caràcter arquitectònic i social, en especial a través del Pla Urban", destaca Ripoll, endemés dels fons estructurals que s'invertiran en sanejament.

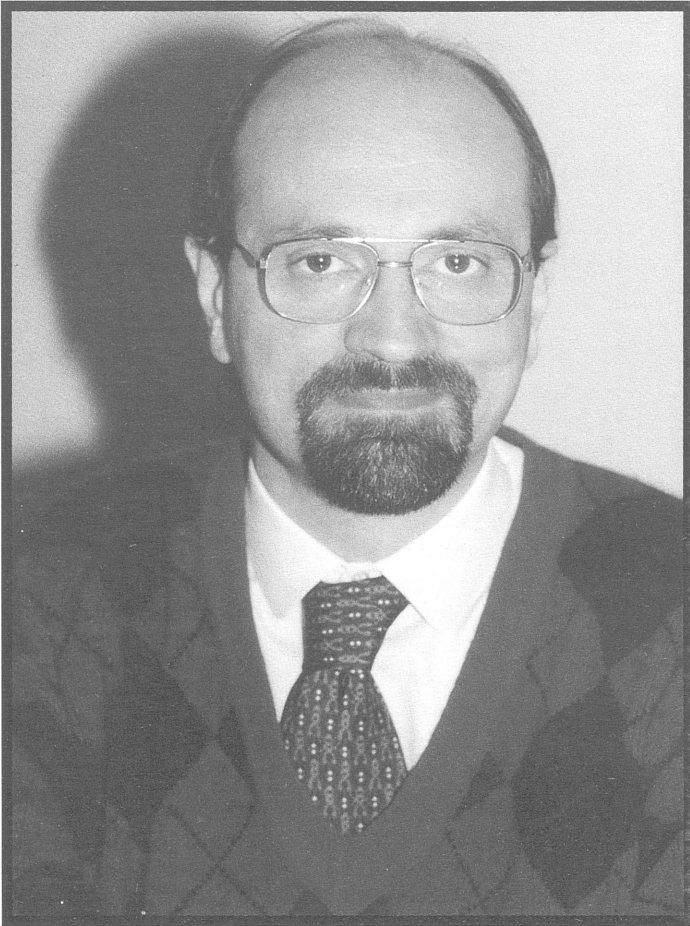
Tot aquest complex d'inversions "el que permetrà -subratlla Ripoll- és que el casc antic, a final de l'any 1999, estarà, si no recuperat en la seva totalitat, sí almanco ben encaminat".

Ripoll destaca que en el casc "no es faran, per ara, més Plans Especials de Reforma Interior -PERIS- perquè les actuacions puntuals que es preveuen als PERIS es faran mitjançant Unitats d'Execució directes, per exemple per expropiar, o crear habitatges o equipaments. No és necessària, per exemple en el cas del barri de la Mercè, la figura del Pla Especial, sinó la revisió del PGOU i dur a terme determinades actuacions".

Quant al tema d'aparcaments destaca que "feim el que seria una corona d'aparcaments en el casc antic, tenim en marxa nous aparcaments al Mercat de l'Olivar, hi haurà un altre aparcament al Parc de les Estacions, i a la vista d'aquest conjunt d'aparcaments veurem les necessitats. En el PERI de sa Gerreria hi ha previst un aparcament de devers sis-cents cotxes i això ens situa en una capacitat de mil sis-cents cotxes, pel que fa a la corona del barri antic. Si es veiés que encara és necessari actuar podríem continuar l'actuació en corona o bé en un punt molt concret tot construint algun edifici d'aparcaments".

Un altre pla que preveu Ripoll és la conversió del Moll Vell en una zona d'equipaments, zona verda i d'oci i diu que "parlen de 160.000 metres quadrats on hi caben moltes coses, amb una sèrie de limitacions, perquè estam devora la mar i això duu unes limitacions per mor de la salinitat, el vent, etc."

En referència al tema de sa Llonja afegeix que amb el PERI d'usos "es pretén que no es repeteixi el problema de sa Llonja a altres zones. A mesura que les actuacions, públiques o privades, fan més atractiu el barri, la gent hi vol passejar i divertir-se, i es quan es genera el que ha passat a sa Llonja, que és culpa de tots, no és la culpa dels veïnats, però jo crec que ningú no va ser conscient del que podia passar, ni polítics ni restauradors, ni mitjans de comunicació. Fins i tot es va arribar a plantejar que érem una ciutat turística i no es podia frenar aquest creixement. Sa Llonja no és un problema tant de locals, com de gent al carrer. Som una ciutat mediterrània, amb un clima agradable, i si se surt de copes o de marxa, es fa tertúlia al carrer. Les persones que s'acumulen acaben originant un renou que fa inviable que el veïnat descansi. El PERI d'usos el que intentarà és que això no torni a succeir. Quant a sa Llonja el que farem serà un control exhaustiu. Sí, d'acord amb el PGOU de 1985 i del Puig es podia obtenir una llicència s'havia de donar, perquè és un acte reglat, i es posaren tot tipus de controls, per tant el problema, llevat d'alguns casos puntuals, no és dels locals, encara que n'hi ha un excés i això provoca una congestió. Intentam controlar tot això, coordinant les àrees d'Urbanisme, Seguretat i Sanitat, però el que és impensable és que sa Llonja desapareixi, això és impossible".

Carles Bona.

Carles Bona (PSIB-PSOE): *Ciutat no pot ser un museu.*

Carles Bona, representant del Partit Socialista de les Illes (PSIB) a la Gerència d'Urbanisme de l'Ajuntament de Palma considera que es podria fer més per dotar al casc antic de Palma d'una bona infraestructura que evitès la desertització i que es convertís només en una zona turística i de serveis.

Bona destaca que "aquestes actuacions previstes en el casc antic estaria bé que es fessin dins el projecte de ciutat que pugui tenir cada grup polític. Nosaltres, per un costat, veim que es tracta d'una inversió de doblers que és molt necessària, perquè hi ha parts que cauen, literalment, a trossos i, per tant, això s'ha d'arreglar, però, potser no compartim la filosofia de com s'inverteixen aquestes quantitats".

El portaveu socialista en temes d'Urbanisme afegeix que "ens fa l'efecte que es corre el perill de construir una mena de casc antic museu on hi ha unes façanes rehabilitades i els turistes poden passar i veure'l guapo, però s'oblida que també hi ha de viure gent i, per tant, aquesta gent ha de poder aparcar el cotxe a qualche banda i ha de poder trobar comerços de tot tipus. Quan es posen moltes condicions i normes automàticament els preus pugen i resulta que el tipus de gent que pot venir és estrangera, que són els qui realment poden pagar els preus que es comencen a donar en el casc antic per un pis rehabilitat o una casa antiga. El pobladors inicials no poden pagar aquestes quantitats i se'n van a altres barris i ve gent d'alt poder adquisitiu. Fins i tot a aquesta gent se li han de facilitar les coses per poder viure-hi, perquè sinó és molt difícil que el casc antic torni a ésser una zona viva".

Passant a exemples més concrets, destaca que "es parla de la

remodelació de la plaça Santa Eulàlia i es preveu suprimir aparcaments, en aquest moments la plaça de Sant Eulàlia, com la de Sant Francesc, pràcticament són els punts utilitzats per aparcar per la gent que ve al centre a comprar i a fer gestions, si suprimeixen els aparcaments és més difícil que hi vagi la gent a comprar. Donam la benvinguda a l'esforç d'inversió, però ens preocupa que se'n faci a les façanes, de cara a donar un aspecte guapo i no es pensi en la gent que hi viu i hi ha de viure".

Quant a un plantejament general per a la rehabilitació Bona creu que "hauríem d'intentar un compromís, perquè puguin ser compatibles les dues coses. D'entrada hem de pensar que és un espai per ser viscut, és a dir, que s'ha de dotar d'una infraestructura i per tant hi hauria d'haver un marge, dins el que són les normes urbanístiques, perquè les activitats que es poden fer a altres bandes de ciutat també es puguin fer al casc antic. Però s'han de mantenir, també, unes normes d'estètica i la possibilitat que sigui un punt d'atracció turística. Potser el compromís podria ésser tenir més mànega ampla al que són les plantes baixes, quant al tipus d'activitat que es pot desenvolupar, i, per contra, preservar les façanes de planta baixa i eliminar tot tipus de rètol comercial i establir unes normes d'estètica més acurades. Però és inevitable, per fer això, anar més enllà d'una simple cosmètica de façanes. I s'han de crear espais per a esport, espais més oberts, això vol dir esponjament, i per tant, actuacions més importants".

Quant al Pla Especial de Protecció i Reforma Interior de sa Gerreria, destaca que "encara que tot es pot millorar, és un pas positiu. La idea és bona per actuar a una zona que és la més degradada i intentar revitalitzar-la tot posant-hi una institució oficial, els jutjats i tot el que envolta això, que generarà un negoci de restauració, despatxos, i, en definitiva, un canvi de gent. El que passa és que s'ha de preveure que s'ha de reubicar a altres bandes la gent que actualment hi viu i definir quin tipus de gent volem per omplir el forat d'aquests que parteixen. Si han d'ésser només "yuppies" capaços de comprar habitatges de trenta milions o més o si també es pot fer una política d'habitatges per a gent més jove, amb unes altres característiques que facin que la població sigui un poc més normalitzada, més corresponent al que és el nivell mitjà de Palma".

Aborda d'una manera crítica el tema de sa Llonja i assenyala que "ha estat lamentable el que s'ha fet, perquè allà hi havia una mica de ressorgiment de la rehabilitació, per part de veïns i empresaris. Es produeix una instal·lació massiva de locals de vespre, de copes, per aprofitar una moda i una ona de negoci que es produeix. L'Ajuntament ha reaccionat tard. En un primer moment es va dir que no hi havia possibilitat normativa, però, en realitat sí que n'hi havia, i ara estem en suspensió de llicències no per l'ordenança del renou, sinó perquè es fa un PERI d'usos de tot el casc antic. Durant un any, que acaba el 31 de desembre, i prorrogable per un any més, tot tipus de llicències de bars i locals musicals està suspesa. Si això s'hagués adoptat al primer moment s'hagués pogut fer una planificació i evitar que tots aquests establiments es concentrassin en un espai tant petit i que fossin més ben distribuïts pel casc antic. No hi hauria aquestes molèsties i quedarien també revitalitzades altres zones", subratlla.

En la seva opinió "el perill que es dona a sa Llonja és que els veïns fugin i ens quedem amb la closca i hi hagi uns locals que funcionin a la nit, però que sigui un barri fantasma perquè sigui totalment inhabitable".

Per evitar aquests problemes que es resumeixen en la desertització del casc antic en opinió de Bona "s'ha d'aconseguir que a la gent li faci ganes venir a viure al casc antic i això vol dir que pel fet de venir a viure-hi no s'ha de renunciar a una sèrie de serveis i facilitats que es tenen a altres llocs. Hi ha d'haver un esponjament, s'han d'obrir més espais i fer un esforç d'imaginació posant-se al lloc de la persona que hi ha de viure, no de la persona que només ve a fer unes fotografies".

Antoni Sancho.

Antoni Sancho (EU): *La rehabilitació global.*

El representant d'EU a la Gerència d'Urbanisme, Antoni Sancho, creu també que s'ha de potenciar l'ús residencial en el casc antic i d'altra banda potenciar certs usos econòmics tradicionals, com la instal·lació de gerrerries, cordeleries i activitats artesanals.

"El casc antic de Palma - posa de relleu Sancho- és una àrea declarada tota ella d'Interès Històric i Artístic, per tant, nosaltres el que pensam és que seria necessari abordar la problemàtica de la ciutat antiga amb una perspectiva global i establir un Pla Estratègic de Rehabilitació Integral, en lloc d'anar zona per zona. S'ha d'intentar tenir una visió globalitzada de tot".

El diagnòstic que en fa Sancho és que el casc antic "té un problema evident de transformació en una zona monofuncional, en el sentit que sigui utilitzat per comerços, oficines i despatxos, bàsicament". En la seva opinió "el casc antic ha de recuperar el que era abans, el que nosaltres deim un model de ciutat mediterrània on la gent ha de tornar a viure al centre. És fonamental recuperar la perspectiva de casc antic residencial, la gent ha de venir a viure, ha de passejar i fer-se seu el casc antic i no com passa ara que és molt freqüent que a partir de les vuit del capvespre això queda desert. Després -afegeix Sancho-, amb aquesta perspectiva està el tema de sa Gerrerria, que jo crec que és un forat negre de Palma".

En aquest sentit recorda que "sa Gerrerria està pendent d'intervenció des de fa, sense exagerar, deu anys bons. S'ha anat ajornant la intervenció i pensam que, una vegada que ja hi ha un PERI aprovat, es tracta que, en la línia que deia abans, l'Ajuntament, a través del Patronat Municipal d'Habitatge inverteixi a la barriada també per tal d'evitar l'impacte fortíssim que sens dubte tindrà la construcció dels jutjats, en un sentit

positiu, com a locomotora per a la rehabilitació, però també en un sentit negatiu com és el de crear, una altra vegada, una zona, com he dit abans, monofuncional d'oficines i despatxos entorn al jutjat".

"Nosaltres pensam -posa de relleu Sancho- que és fonamental que sa Gerrerria es rehabiliti, però des del punt de vista que hi visqui la gent, la gent hi ha de viure i per això proposam un Pla d'Habitatge Públic i Social igual que es podria fomentar, perfectament un Pla de Crèdits destinat a la rehabilitació d'habitatges".

Sancho creu que un dels temes fonamentals respecte al casc antic és el del trànsit i l'aparcament. En aquest sentit subratlla que "el centre de Palma, concretament els carrers més històrics, no estan pensats per a cotxes, perquè quan es varen fer no n'hi havia, i estan pensats per anar a peu. Pensam que s'ha d'avançar cap a mesures que potenciïn els carrers per a vianants o la no utilització del cotxe, amb uns bons serveis públics, per pacificar el trànsit, com deim nosaltres. Es tracta que pel casc antic no es vengui a fer via amb el cotxe, sinó a circular tranquil·lament i a utilitzar les places i els serveis".

Quant a la problemàtica de sa Llonja creu que "planteja un problema emergent de renous, que va a més a la ciutat de Palma i a totes les ciutats grans i ens trobarem amb aquest problema no només a sa Llotja, sinó també a altres indrets. Davant això Esquerra Unida sempre ha optat pels veïnats. No té sentit que en el centre de Palma hi hagi un polígon monofuncional, és a dir, una zona on tot són bars, un rere l'altre com a sa Llonja, hi ha d'haver bars, veïnats i comerços, el que no pot ser és aquesta aglomeració que col·lapsa qualsevol altra activitat. En aquest cas l'activitat d'oci col·lapsa la d'habitatge, i impossibilita que la gent hi pugui viure".

Sancho opina respecte al tema de sa Llonja que "dissortadament el Partit Popular no va suspendre les llicències d'activitat quan ho havia de fer, no va dir ja està bé de bars i, ara per ara, l'única solució és, a partir de la declaració de sa Llonja com a Zona Acústicament contaminada, declarar, efectivament, una reducció significativa dels horaris d'obertura dels bars".

En referència als usos permesos en el casc antic, el representant d'EU assenyala que "cap ús, exceptuant-ne l'industrial, -no tendria cap sentit, doncs fer una fàbrica de ciment, per exagerar la nota-, s'ha d'excloure. Hi pot haver zones residencials, comerços, oficines, oci, el problema no és d'usos, sinó de percentatges d'aquests usos. És el cas de sa Llonja, perquè és clar que no té res a veure un carrer amb tres bars amb un carrer, sense exagerar, amb vint, que és el que tenim ara a sa Llonja. Crec que és aquest el tema. Valorariem positivament en el casc antic usos de caire artesanal, per exemple restauració, fusterries, activitats d'aquest tipus, és clar que amb les mesures adequades per evitar un impacte ambiental, però es tracta d'activitats que sempre s'han fet en el centre de Palma i s'hi haurien de continuar fent. Per exemple, recuperar les antigues gerrerries, hi ha tallers al centre de Palma, hi ha qualque gerrerria que funciona, això estaria bé. No podria tenir un fúmeral, però avui en dia s'utilitzen forns elèctrics a les gerrerries i no hi hauria cap problema de contaminació. Nosaltres estariem d'acord amb aquesta línia d'actuació per recuperar aquests oficis tradicionals que es desenvolupaven en el centre de Palma i donaven caràcter a la ciutat".

Incidint en aquest sentit, el regidor d'EU recorda que "a sa Gerrerria s'ha comentat que es pot fer el passeig de l'Artesania per recuperar aquests oficis, fins i tot a partir del foment d'empreses destinades a sectors desprotegits, a joves, tot fent el que es diu un viver d'empreses. Nosaltres veuríem positivament tot aquest front d'activitat econòmica de caire artesanal. Per exemple a sa Gerrerria hi ha una tradició de cordeleries, i en una activitat d'aquest tipus no existeix cap impacte ambiental negatiu, el que es fa és rehabilitar un barri, des d'un punt de vista, en aquest cas, econòmic".

Gabriel Barceló.

Gabriel Barceló (PSM): *S'ha fet tard.*

Gabriel Barceló, representant del Partit Socialista de Mallorca (PSM) a la Gerència d'Urbanisme, assenyalava també el problema de la desertització del casc antic i de la lentitud a aplicar les propostes i plans rehabilitadors. Barceló considera que han d'esser per a vianants, almenys parcialment, alguns carrers del centre i es mostra preocupat pels moviments especulatius que es poden produir si es deixa totalment al mercat la iniciativa de les rehabilitacions.

"El que nosaltres sempre hem denunciat quant a la rehabilitació del casc antic -manifesta Barceló- ha estat el retard, perquè cada any al pressupost municipal es posava una partida d'obres i de rehabilitació en el centre i mai no s'executava, restava sense dur a terme per problemes burocràtics, que no arriben els doblers d'Europa o de l'Estat, etc. La realitat és que això sempre ha anat amb molt de retard. Per exemple, la construcció dels jutjats, no recordo quants d'anys fa que se'n parla. A la fi hi ha una partida en els pressuposts de l'Estat, però ja veurem. La construcció dels jutjats és positiva a una zona molt degradada, perquè hi duria unes oficines, i donarien vida i ajudarien. Però si no hi ha gent que hi visqui no serveix de res. Llavors s'han de cercar vies perquè la gent hi visqui".

El projecte que per part de Cort s'ha presentat al programa Urban, que inclou fer-hi algunes zones de tallers, artesanía, no només rehabilitar els habitatges sinó fer habitatges socials, "ens sembla positiu", destaca Barceló.

No obstant això, creu que hi pot haver un risc "des del moment que hi entren les immobiliàries es pot donar una situació d'intentar aprofitar

això per comprar a baix preu una sèrie d'immobles per vendre'ls, en definitiva, un perill d'especulació. Això ha passat a algunes zones rehabilitades que han estat després ocupades per classes mitjanes-altes. S'ha d'intentar acabar amb la marginació, però aconseguir que la gent que hi viu ara sigui la que se n'aprofita i no hagi de partir a una altra banda. S'ha de preveure el problema que hi haurà a sa Gerreria on la gent marginada que ara hi ha es traslladarà, probablement, a La Soledat o a Cala Major i això s'ha d'evitar. No es tracta de fer lluny la marginació, sinó de lligar l'acció urbanística a l'acció social, han de ser accions conjuntes. Crec que Cort tracta de treballar en aquest sentit. Els tècnics d'Urbanisme i Acció Social fan feina en aquest tema".

Un altre tema que preocupa Barceló del casc antic és el de la circulació que "és caòtica i ens trobam amb poques vies d'entrada i molt saturades, endemés d'un excés de cotxes". En la seva opinió per abordar aquest tema "fer totalment la zona per a vianants és molt complicat, perquè en el moment que una zona està una mica degradada o marginada si la tanques al trànsit el que fas és augmentar la inseguretat. S'ha d'intentar una fórmula mixta. Hi ha carrers que tal vegada podran ésser per anar-hi només a peu, però s'ha de prendre una solució mixta que és tancar el trànsit només a determinades hores, per exemple durant l'horari comercial i deixar obert la resta d'hores. O restringir el trànsit exceptuant per a residents "Nosaltres sempre hem estat partidaris de potenciar l'ús de la bicicleta, encara que s'ha de reconèixer que aquí no hi ha una tradició en aquest aspecte, i el transport públic és molt deficient. Una solució seria una corona d'aparcaments fora de les avingudes, ja que el transport públic també ho té difícil a la hora d'entrar al centre. Els comerciants defensen aparcaments en el casc antic i nosaltres no en som partidaris. S'ha de tenir en compte que des de les avingudes al centre de Palma com a màxim hi ha quinze minuts caminant, això com a molt. Un aparcament al Parc de les Estacions, si no perjudica el projecte de la superfície, no ens sembla malament".

Quant al tema de sa Llonja, Barceló destaca que "el PERI d'usos arribava massa tard i ja no arreglarà res". En referència a la zona centre plaça de Cort i voltants, creu que el perill és que la gent abandoni el barri i només hi hagi usos administratius i comercials. En la seva opinió es produeix que "les plantes baixes estan plenes i la resta buida".

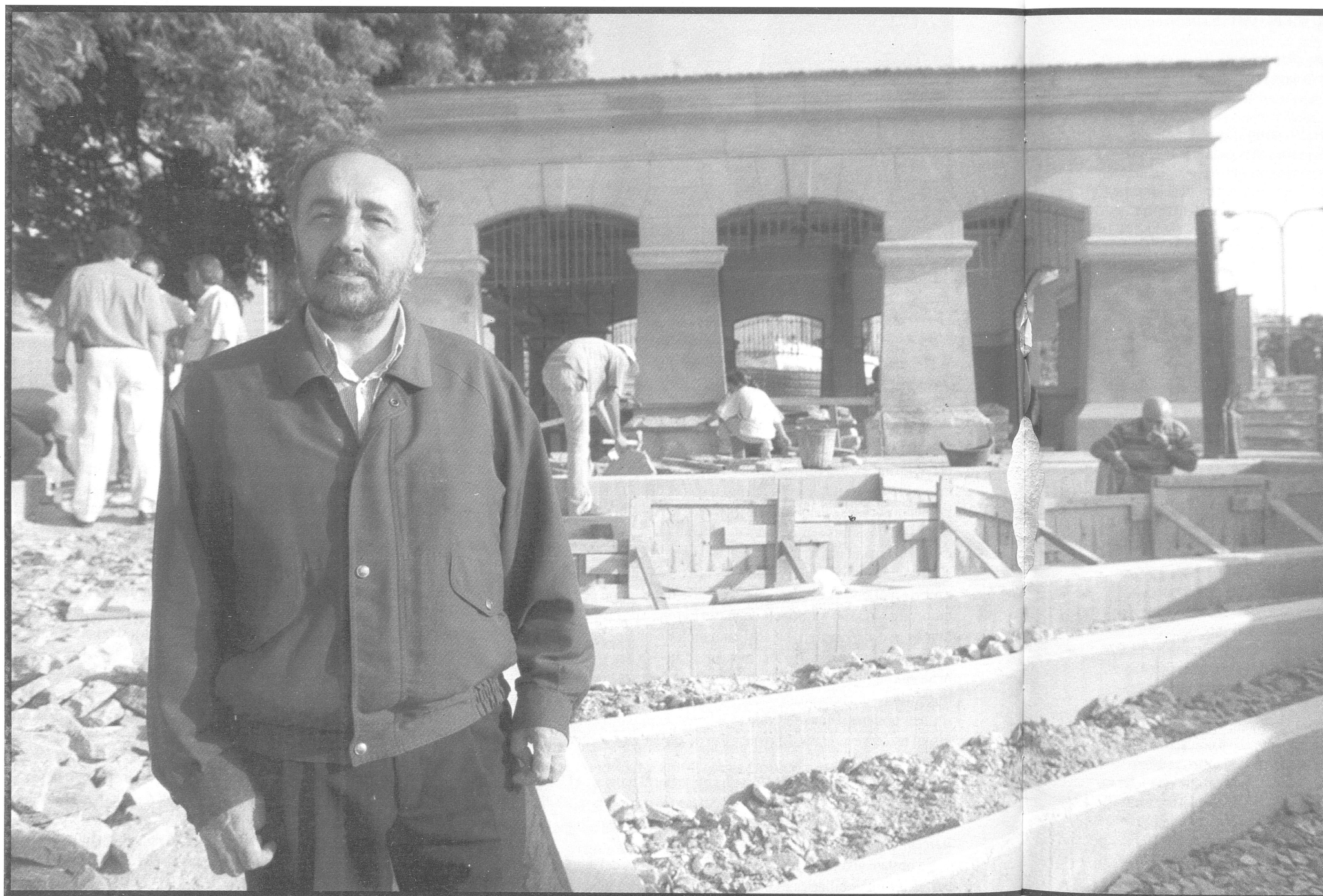
Potenciar una sèrie d'eixos culturals, com es preveia al PGOU de 1985 és bo, però "no s'ha desenvolupat mai i a la revisió de 1995 ja no es contempla. La revisió del PGOU, quant a rehabilitació del casc antic, el que fa és "recollir les rehabilitacions que fan als PERIS i alguna actuació puntual a la façana marítima. El catàleg d'edificis a protegir dins el casc antic ja era molt complet i el nou PGOU no aporta molta cosa, tal vegada la normativa del nou PGOU és més estricta, però no es pot esperar gran cosa en aquest sentit, perquè el pla en el que ha anat ha estat en el desenvolupament de la ciutat. Preveu un carril bicicleta entorn de les avingudes i augmenta el perímetre del casc antic fins a les avingudes i així s'aconseguiria que a les avingudes no hi hagués aquest desgavell arquitectònic que hi ha ara, amb tot tipus d'estils. No obstant això, aquesta modificació només arriba a una banda de les avingudes i d'altra banda està quasi tot construït, només afectaria alguna construcció nova. Nosaltres pensàvem que a les avingudes s'havia de respectar una certa tipologia arquitectònica com la del centre".

Un altre aspecte que posa en relleu Barceló és que "hi ha una pressió important per part de gent que vol venir a viure al centre. Els preus de les finques que es rehabiliten són alts, no hi pot venir a viure qualsevol. Hi ha gent molt interessada, fins i tot han sortit reportatges a la premsa que diuen que els alemanys no només s'interessen per la Mallorca rústica, sinó pel casc antic. És com sempre, des del moment que gent amb major poder adquisitiu que el mallorquí normal entra al mercat, els preus pugen i això és mal d'evitar".

Tornar a la vida

Entrevista a Tomàs Fortuny

per Maria Ferrer

Per a Tomàs Fortuny parlar de rehabilitació suposa quasi un triomf personal. La consciència que una idea que abanderava fa vint anys entre la incredulitat i el somriure de molts s'ha fet un lloc dins la societat. Això no vol dir que aquest arquitecte que ha participat en tot el procés de recuperació del casc antic de Palma i que té un gran plànol en el seu despatx amb el projecte més complex que resta per dur a terme, sa Gerreria, no empri tota la passió personal i professional per exposar les necessitats de canviar els termes de creixement sense límits pels de rehabilitació i adaptació del que ja tenim. Avui és sa Gerreria o es Jonquet, però un demà no molt llunyà haurà de ser Son Gotleu, Magaluf o la Platja de Palma. Fortuny aposta per no deixar morir les zones habitades, per posar tots els elements per poder mostrar als nostres descendents les imatges dels carrers on viuen i on nosaltres varem néixer.

-Avui en dia, la rehabilitació és un art o una necessitat?

-És una necessitat, sobretot en els centres històrics, que han deixat una mica de tenir la seva funció perquè la ciutat ha crescut. Abans estava tot concentrat aquí, i ara s'han anat abandonant, s'han anat degradant. I en aquest moment recuperar-los és una necessitat total. Ara, com és una zona on hi ha un gran patrimoni, es lliga amb un art. Però aquest patrimoni no té sentit si no és amb una vida. És el problema que tenim amb els arqueòlegs, als quals interessa el que ha estat la ciutat. I als arquitectes ens interessa recuperar la vida de la ciutat, i que la part antiga sigui una mica el resum del que ha estat aquesta ciutat. Sinó, no té sentit.

-Això significa que maneja vostè un concepte de rehabilitació molt ampli.

-Sí, nosaltres el concepte de rehabilitació l'entnem no com la rehabilitació d'una casa, d'un monument, sinó com una àrea de rehabilitació.

-El fet que es produeixi aquest procés de degradació dels centres històrics de moltes ciutats, com per exemple Palma, converteix la rehabilitació en una part important de l'urbanisme contemporani?

-Clar, és una manera de recuperar, de tornar a posar en funcionament aquesta part de la ciutat. I parlem dels centres històrics, perquè fins a principis de segle les ciutats no varen créixer, fins que no es va produir el gran boom. Perquè ara la ciutat històrica arribaria fins a les avingudes, però fins a 1900 quan es varen esbucar les murades, Palma era només el que és el centre històric. Ara, ens trobam que després de cinquanta o seixanta anys tot el que són ciutats més modernes també s'han de rehabilitar. Fins i tot barriades dels anys seixanta, com per exemple Son Gotleu, s'hauran de rehabilitar, perquè s'han anat deteriorant. És una mica un procés continu de recuperació de les ciutats per adaptar-les a les circumstàncies actuals.

REHABILITACIÓ INTEGRAL

-El procés de degradació de les edificacions dels cascs antics va acompanyat per una degradació social de la zona, de la gent que hi viu. Per on ha de començar la solució d'aquestes barriades?

-O partim d'una recuperació integral o per a nosaltres no té sentit. Ni té sentit només una recuperació social ni té sentit només una recuperació física. El problema el trobam quan hem deixat degradar tant la ciutat, com per exemple succeeix a sa Gerreria, on la gent tradicional del barri és un percentatge molt

*A finals dels anys setenta, quan acabava de complir 30 anys, l'Associació de Veïns del Puig de Sant Pere va tocar a la porta del seu despatx i li demanà assessorament per posar fi a un procés de degradació que semblava imparable. **Tomàs Fortuny** vivia prop d'aquell barri i accedí a col·laborar amb una feina que s'ajustava a les idees que ell i un grup de joves arquitectes defensaven en aquells moments: la necessitat de dur a terme una rehabilitació integral del casc antic de la ciutat. Es creava el primer ajuntament democràtic a Palma, i amb ell una comissió, presidida per Joana Roca, per enllestir la recuperació del Puig. Fortuny va fer les seves aportacions en aquella feina, en el Pla Especial del Puig de Sant Pere, de sa Calatrava i d'es Jonquet. També participà a la redacció del Pla General d'Ordenació Urbana de la ciutat, tot dirigint, com no podia ser d'altra manera, l'àrea del centre històric. Una feina que duia a terme des del seu despatx com a arquitecte privat. Ja a l'any 1985, es va sumar a l'organisme que s'havia creat a l'Ajuntament per, entre altres coses, recuperar el cor de la ciutat. Primer com a arquitecte, després, a partir de l'any 89, com a gerent, càrrec que ocupa actualment. Tomàs Fortuny és casat i té dos fills.*

petit, i els seus joves no hi queden sinó que se'n van a viure a una altra zona de la ciutat. Aquests llocs que queden buits es van ocupant per una espècie de barraquisme, de gent que no és arrelada al barri. I això accelera el procés de degradació. Arriba un punt en el qual nosaltres el que hem de fer és aturar-ho i fer una actuació molt forta. Nosaltres feim dos tipus d'actuació als centres històrics; d'una part, allà on no està molt degradat, incentivem la iniciativa privada perquè no deixi que es degradi més. Però hi ha llocs on la intervenció de l'administració és tan necessària perquè no es veu la possibilitat que hi entri la iniciativa privada.

-Quins problemes socials, amb la gent que viu en aquests llocs, es creen quan l'administració diu "s'ha acabat", i comença a actuar?

-Problemes enormes, problemes socials que no els pot resoldre el particular. Tenim problemes de propietat, per divisió d'herències. Tenim problemes de prostitució, perquè si hi ha una casa de prostitució devora ningú no hi vol anar a viure. Darrerament amb el tema de la droga també es crea una inseguretat molt forta. Tot això són temes que els hem de resoldre. I has de resoldre també els problemes de la gent que hi viu. Tenim per exemple molta gent major que, on la fiques? Els has de traslladar a un altre lloc, i ficar-los a una residència és matar-los. Has de resoldre el tema de la gent que hi viu perquè és més barat. El més probable és que aquesta gent hagi de sortir fora, però els has de donar unes condicions adequades.

-Sembla un procés complex...

-I lentíssim. Si només fos una rehabilitació física, és molt fàcil. Això és la diferència amb el que fa l'Institut Balear de la Vivenda (IBAVI), que té uns solars, construeix i hi fica gent. Nosaltres hem de fer un estudi, i veure de quina manera hem d'actuar per causar els mínims problemes a la gent. Hem de començar a actuar per les cases que estan buides. Després hi ha habitatges urgents, perquè hem hagut de treure gent i els hem real·lotjat. Un cop això s'ha fet i ja tenim habitatges suficients per a aquestes persones ja podem fer política perquè la gent jove entri al barri, gent d'un nivell més alt. Però un primer procés és real·lotjar la gent que està en males condicions i que ocupa cases que no podem rehabilitar.

RECUPERAR LA GENT

-Aquesta gent que es real·lotja, després torna?

-Clar, nosaltres hem de poder assegurar-ho. Si recuperem el barri hem de recuperar la gent que hi ha viscut tradicionalment, que saben que els seus padrins hi han nascut i hi han crescut. Això és una part vital del barri que s'ha de recuperar. Sa Gerreria ha arribat a un nivell de degradació tan alt que és més difícil, però encara existeix un nucli tradicional de gent que hi continua vivint, i que té la seva associació, i fa les seves festes. No és veritat que tot sigui prostitució, hi ha un percentatge molt elevat, potser d'un cinquanta per cent, de gent que hi ha viscut tota la vida i que hi vol continuar vivint. Nosaltres ho hem de garantir. Si ho fa la iniciativa privada, hi ha gent que no té possibilitats de tornar-hi, perquè no té possibilitats de comprar ni de llogar un pis, i seria expulsada. Nosaltres hem de cobrir aquest segment, de la gent amb les condicions econòmiques més baixes. Quan asseguram que aquest segment hi pot viure, ens hem d'aturar aquí, perquè si nosaltres féssim política d'habitatges en aquests barris i atreguéssim gent de poder adquisitiu baix creariem un altre gueto. La iniciativa privada ha d'actuar per equilibrar. Així tornem a recuperar el que eren aquests barris, una mescla on hi vivia gent d'un nivell adquisitiu alt amb gent d'un nivell adquisitiu baix.

-On se situen els límits perquè hagi de ser l'administració o la iniciativa privada la que hagi de rehabilitar?

-Quan tu saps que hi ha una zona on la iniciativa privada no pot actuar preveus una zona d'actuació de l'administració, on saps que és impossible que actuïn els propietaris, pels problemes que hem comentat

abans, d'herències, o d'altre tipus. Hi pot haver alguns propietaris que diguin "jo voldria col·laborar", llavors si són propietaris que hi viuen tenen dret a un habitatge, i el que podem fer és adjudicar-los-en un a un altre lloc, o arribar a acords de permutes. Sempre l'important és que on pugui participar el particular no hi haguem de participar nosaltres. Però hi ha llocs on és impossible. Sempre hi haurà el cas que a qualqu li agradaria quedar i serà difícil fer-ho. On sí entra sempre la iniciativa pública és a crear l'equipament social i cultural, perquè són barris molt antics que no en tenen. Un altre problema que hem de resoldre és el del cotxe, el de l'aparcament.

-I on pot, la iniciativa privada actua?

-Sí, perquè li convé. I sinó, els obligam a posar-se d'acord i després l'administració ja només actua com a àrbitre. El sistema de compensació suposa que si un seixanta per cent dels propietaris es posa d'acord ja poden començar a actuar. L'ajuntament seria l'únic que tendria potestat per expropiar si fos necessari en benefici d'una junta de compensació.

PRESERVAR EL TERRITORI

-A un territori limitat com les Balears, s'ha pres consciència que la rehabilitació pot ser una alternativa a la impossibilitat de créixer sense aturar?

-Això costa. És un procés lent. Nosaltres hi creiem i fa molts d'anys que volem anar per aquest camí. Però cada vegada més es limita aquest creixement, perquè Mallorca és un territori amb recursos escassos i hem de pensar que en un futur no només haurem de rehabilitar els centres històrics. Magaluf n'és un exemple: s'hi esbuquen hotels i es recuperen les zones que havien quedat obsoletes. Això és un exemple de rehabilitació integral. No hem d'esperar que cadascú faci la seva amb aquests tipus de construccions que ja han tengut la seva funció, sinó que hem de començar a reordenar-les una mica.

-Passa de manera puntual a Magaluf, i haurà de passar a altres llocs com la Platja de Palma...

-Evidentment, el que passa és que pens que no serà tan dràstic com a sa Gerreria, perquè no s'esperarà tant de temps. Però en diferents graus el concepte és el mateix, és recuperació integral. No tractar edifici per edifici sinó tota una zona concreta.

EL CAS DEL PUIG DE SANT PERE

-Pas per pas, quina és la cronologia de la recuperació del casc antic de Palma?

-El primer que va començar va ser el Puig de Sant Pere, en els anys 1978, 1979. Va ser gairebé la primera experiència a nivell de l'Estat espanyol i el problema que hi havia és que érem al principi de la democràcia, quan es produïen els canvis de l'administració i clar, no hi havia els mitjans. El concepte de rehabilitació que nosaltres volíem dur a terme des del primer moment, no perquè ens ho inventàssim, perquè ho havíem anat incorporant d'altres estats europeus, quan entrà a Espanya no hi havia mitjans, no ja per a una rehabilitació de forma integral, sinó només per als mateixos edificis. Hi havia la normativa d'habitatges de protecció oficial i darrere un finançament. Però es feien aquests habitatges a zones noves, amb uns requisits que no es compleixen al casc històric. Llavors el que vàrem fer va ésser incloure-hi el Puig de Sant Pere, encara que no s'adaptava a les tipologies. Era una cosa complicadíssima, però es va començar amb molta voluntat a fer d'una manera petita un primer laboratori on hi ha hagut errors però que s'han solucionat.

-Amb un balanç positiu?

-En aquests moments tothom vol rehabilitació. Llavors érem un grup d'arquitectes joves que parlàvem de rehabilitació i se'n reien de nosaltres, i ens deien que érem utòpics i que el que s'havia de fer era arrassar i tornar a fer. Avui en dia ningú no es planteja això gràcies a tot un procés en el qual la cultura de la rehabilitació ha entrat i en aquests moments ja tothom veu que és un valor molt superior a les zones noves.

-La situació del Puig de Sant Pere era tan degradada com ho és ara la de sa Gerreria?

-En aquells moments hi hagué una declaració de ruïna de 35 edificis, el Col·legi d'Arquitectes hi va intervenir, i gràcies a això varen desallotjar un munt de gent, la qual cosa va ser traumàtica però ens va facilitar les coses perquè vàrem poder actuar en aquests edificis buits. Llavors vàrem crear tota una cultura que va fer que dins l'Ajuntament de Palma es començàs a crear un departament, que després es va transformar en el Patronat Municipal de l'Habitatge, on s'hi gestionava tot aquest procés. I després d'això ha vingut es Jonquet, que també era un lloc molt deteriorat, i ara ja està en fase de recuperació bastant avançada. Ens queda encara una actuació forta o dues però en un procés de dos anys pensam que estarà. Després es va continuar amb sa Calatrava que en tema d'habitatge està en un percentatge alt acabat, però falta el bessó, que és el que dona vida social, que és un centre cultural. Aquest centre cultural és previst fer-lo dins el Pla Urban. Per tant, en un termini de tres anys ha d'estar acabat. Serà un centre on hi haurà teatre, tot tipus d'activitats culturals, no només per a sa Calatrava, sinó per a una àmplia zona de Palma. I ara hem d'entrar a sa Gerreria, que té l'inconvenient que és el darrer, i el barri està molt deteriorat, però tenim el cúmul d'experiència que no teníem a la resta.

-En què canvia el pla de rehabilitació de sa Gerreria donada aquesta experiència?

-Ens ha permès per primera vegada fer un projecte global, el Projecte Urban, que hem presentat a Europa i ha estat triat com un dels millors projectes, el millor projecte espanyol. Tot això a causa de la nostra experiència, tot combinant habitatges amb altres equipaments. Un dels equipaments que feim, per exemple, és un centre de dia, que anirà combinat amb el de sa Calatrava, on també hem fet un centre de la tercera edat. La diferència és que a sa Gerreria hi anirà gent que necessita una atenció més contínua, com per exemple gent amb Alzheimer. Què aconseguim amb això? Que la gent de la tercera edat no hagi de sortir del seu barri, i a part del tema psicològic que suposa una residència, amb aquests centres aconseguim que sigui més barat perquè una residència necessita infermeres i gent per cuidar. Gent que és vàlida i que pot viure independentment, l'únic que has de fer és crear els mitjans. Cream uns edificis on a baix hi ha uns serveis per si els necessiten però els majors al mateix temps tenen autonomia.

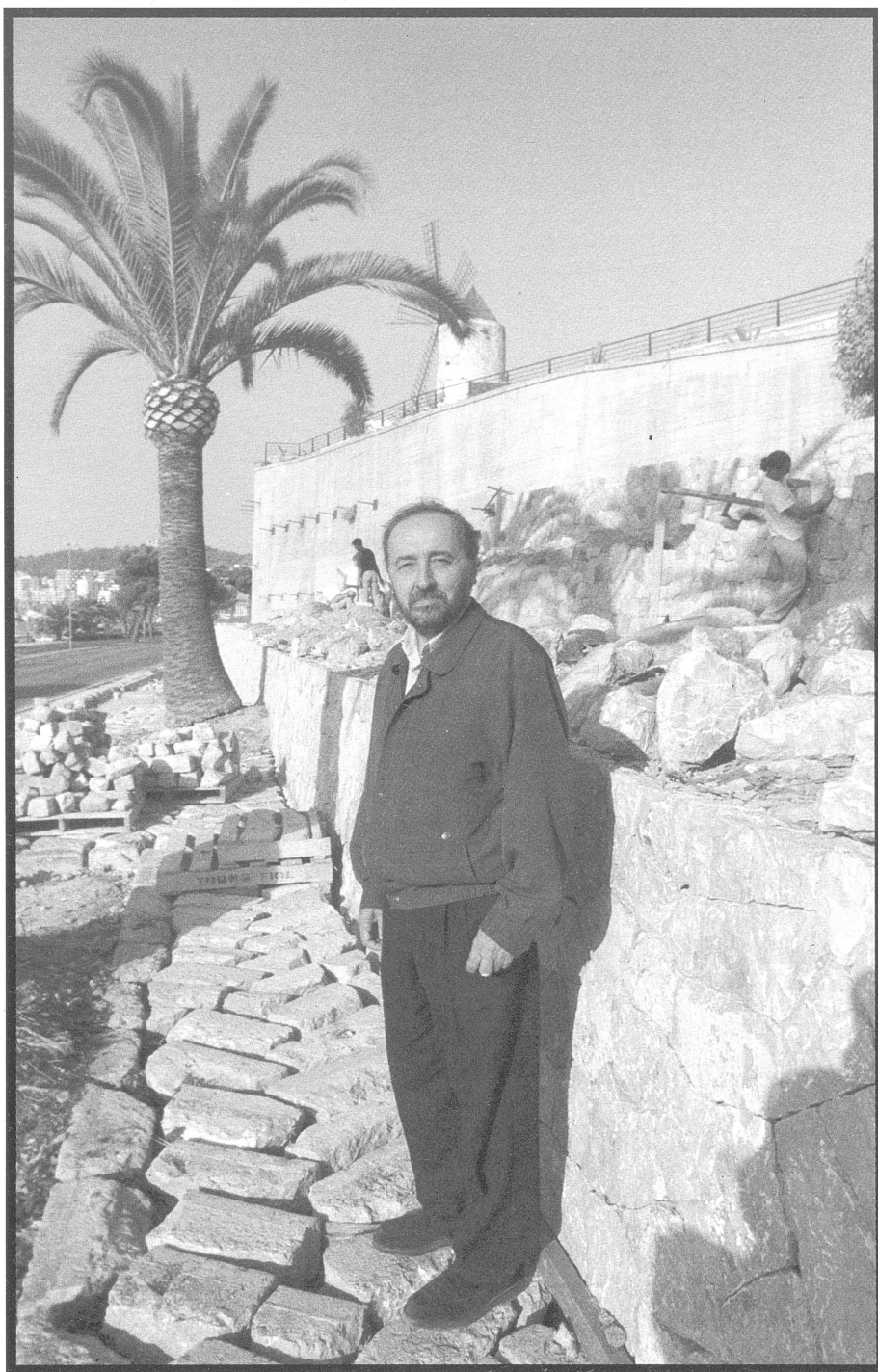
-Tots aquests projectes, tant ara a sa Gerreria, com els que ja s'han fet, quina inversió pública han suposat?

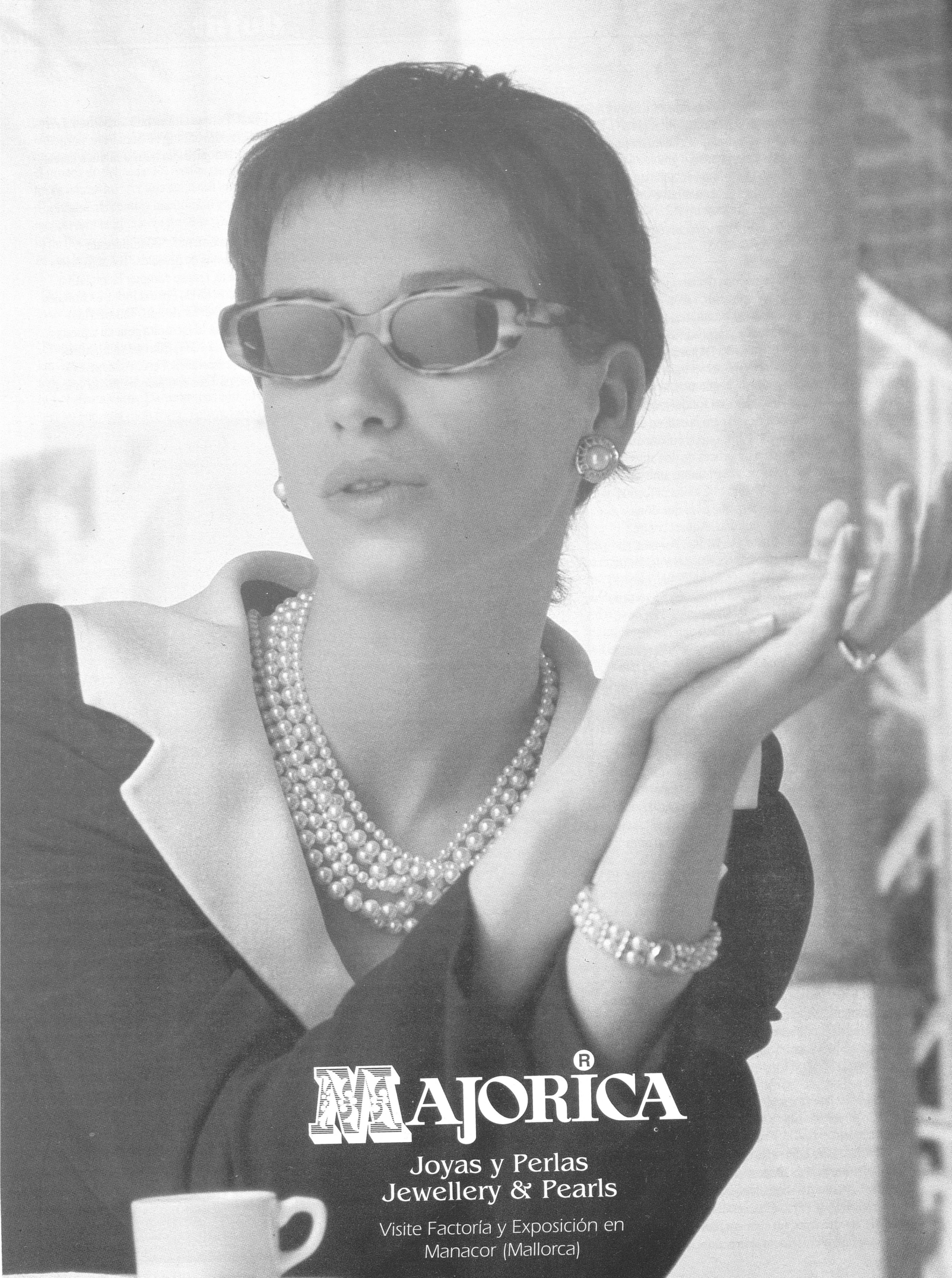
-Al Puig de Sant Pere la inversió pública ha estat de 1.500 milions de pessetes. I encara falta la darrera peça, que és el Baluart, que no serà un equipament de caràcter local, sinó de caràcter general. Una superfície de 9.000 metres quadrats, un element molt representatiu que el que farà precisament serà connectar la ciutat

amb el barri, i integrar-lo dins la ciutat. Perquè allà es farà un Museu d'Art Contemporani, i molta gent de ciutat vendrà al Puig de Sant Pere, perquè actualment el Puig el coneix poca gent perquè és un barri una mica tancat. Un espai com aquest pot revitalitzar la zona.

-I quant a sa Calatrava i es Jonquet?

-A sa Calatrava s'hi han invertit aproximadament 2.500 milions de pessetes i en es Jonquet devers 1.000 milions de pessetes. Tot això de les administracions central, autonòmica i local, i sense comptar la iniciativa privada. Parlem de doblers per a infraestructures. Per exemple, es Jonquet no tenia aigua ni clavegueram, i s'ha hagut de fer de nou. També s'han d'enterrar les xarxes. I hi ha el problema que hi ha molta gent en aquests barris, sobretot gent major, que té corrent de 125v. Et trobes amb línies aèries quan fa deu anys que tenim línies enterrades, i això és un procés que significa milers de milions de pessetes. I les companyies no ho volen

MAJORICA[®]

Joyas y Perlas
Jewellery & Pearls

Visite Factoría y Exposición en
Manacor (Mallorca)

assumir, els ajuntaments poden ajudar però no poden amb tot, i els particulars de vegades no poden. De la mateixa manera que s'han de resoldre els problemes del telèfon, l'abastiment de gas, o recuperar l'empedrat. Tot això és el primer que s'ha de fer. És el més costós perquè suposa un quaranta per cent del cost total, i no es veu. Però és imprescindible perquè després fem els habitatges i la iniciativa privada pugui començar a actuar.

ARA, SA GERRERIA

-A sa Gerreria, quant i com s'ha d'invertir?

-Sa Gerreria és una actuació de devers 5.000 milions de pessetes de l'administració i 5.000 milions dels particulars. Per valorar les quantitats hem de veure els metres quadrats. Al Puig de Sant Pere hem actuat a tres hectàrees, i a sa Gerreria parlem de dotze hectàrees. Clar, parlem de quatre vegades més metres. Seria la suma de sa Calatrava, més es Jonquet, més el Puig el que hem de fer a sa Gerreria. El Pla Urban de la Unió Europea finança el que no són habitatges, els equipaments que suposen una revitalització de la zona. Paral·lelament s'ha negociat amb els governs central i autonòmic un programa d'habitatge per als mateixos tres anys en què s'ha d'aplicar el Pla Urban.

-Quines són les actuacions que preveu aquest pla?

-Finança, per exemple, la rehabilitació d'una gerreria antiga on cream un centre ocupacional, amb un viver d'empreses i una escola de formació, un "passeig d'artesanía" on donarem l'oportunitat d'instal·lar-s'hi a aquells que tenen menys possibilitats i un centre cultural.

-Tot això, en quant de temps?

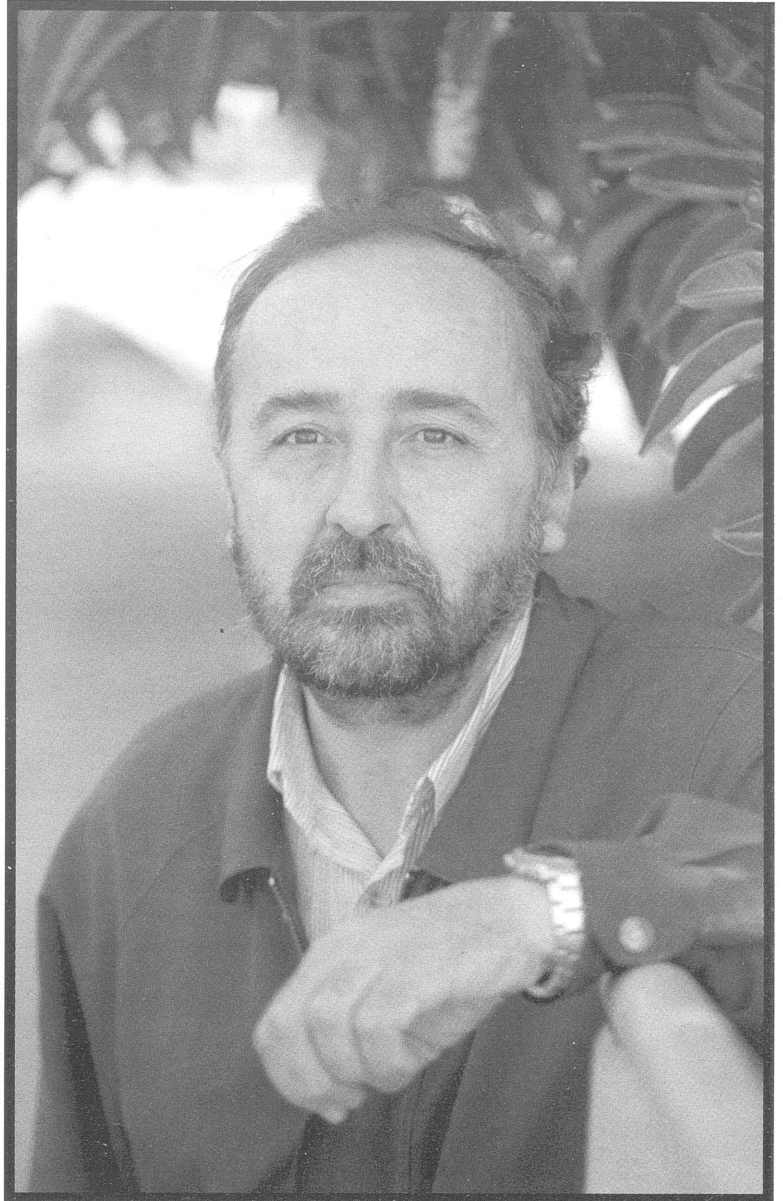
-Bé, hem de tenir en compte que el Pla Urban és de tres anys, i per tant en aquest temps ho hem de tenir acabat. A part hi ha també el pla d'habitatges, que són 1.200 milions de pessetes, 900 a sa Gerreria, 200 a sa Calatrava i 100 a's Jonquet. I a part també hi ha tota una unitat d'execució que es pensa fer amb la iniciativa privada, potser en un termini una mica més llarg, però en un termini de cinc anys aquest barri s'ha de recuperar tot i s'ha de fer tota la infraestructura nova.

-Tot això és el que es fa des de Balears, en concret des de Palma, però potser ens arriba ajuda de fora. Com veu vostè el fet que ciutadans estrangers comprin cases antigues del centre de ciutat i que, si ho necessiten, les rehabilitin?

-Depèn, des del punt de vista físic, evidentment rehabiliten i malgrat que no ens agradi moltes vegades ho fan millor que nosaltres. El problema és si això es fa d'una manera molt nombrosa, i són gent que no són residents aquí. El problema es quan només les utilitzen com a residència per passar l'estiu, que és el que passa a Venècia, que mor perquè ha arribat un moment que els japonesos, els alemanys i ciutadans d'altres països, compren tota Venècia, i clar, és una ciutat morta. Els vespres no hi ha vida, perquè molta gent compra per anar-hi un mes, com a inversió. Això mata la ciutat. Passa també a Bèrgamo, moltes ciutats italianes, que els japonesos i italians compren. Si es compra de forma massiva, només com a inversió, és dolent per a la ciutat. Ara, si el que significa és que hi ha ciutadans alemanys que el que volen és venir a viure aquí, no hi ha problema.

-Des del Patronat Municipal de l'Habitatge han detectat que aquesta compra de cases es produeixi de forma massiva?

-No, de moment no.

-Des de l'Ajuntament de Palma s'ha aplicat qualche estil, qualche model per rehabilitar aquests barris de què hem parlat?

-Parlar d'estils a Palma és difícil, pots parlar d'una època, d'una casa barroca. El que has de fer és estudiar la casa tal com és, com és la seva història i ser el més fidel possible. Ara el que passa és que hi ha coses que determinats edificis han posat de moda. Per exemple, ara tothom vol coronelles. I ens trobam cases d'estil gòtic o renaixentista però que volen tenir la coronella. Llavors arriba un moment que no és gens aquella casa. És una mescla. Cada casa correspon a una època, i s'ha de tenir en compte que els elements arquitectònics han de tenir el seu caràcter.

-Balears ha viscut, i potser encara viu, un boom de la construcció. Si el creixement s'ha d'aturar a qualche punt, el futur d'aquest sector pot passar per la rehabilitació?

-Jo pens que ha de passar per la rehabilitació, pens que tenim arquitectures velles que necessiten rehabilitar-se, després hi ha arquitectures ja obsoletes que podrien ser reutilitzades o renovades. Si tenim un edifici amb una estructura vella que és adaptable, seria una animalada tomar-la per fer-la de nou. També és cert que n'hi haurà que s'hauran de tomar, però ja tomam al concepte de rehabilitació integral, no d'edifici en edifici.

Sa Gerreria: un altre temps

Entrevista a Marisol Fernández

per Joana M. Roque

Marisol Fernández des dels anys vuitanta viu en el barri de sa Gerreria, recorda que fa anys- cinc o deu- era molt diferent al que és ara "amb molta activitat, una zona comercial molt viva", i que ara per ara, continua considerant el barri un lloc atractiu i molt interessant de Ciutat. Em rep, o, millor dit, rep la revista **ONA** al centre de l'Associació de Veïnats "Canamunt", en procés de rehabilitació. Hi ha, per exemple, en el local, una arcada que es va intentar restaurar i que ha quedat a mig fer per manca de doblers o pressuposts. En el barri i en unes distàncies relativament reduïdes, hi conviuen llocs de culte de les religions musulmana, jueva i la cristiana "evangelista". Mentre Marisol Fernández i jo parlem, arriben cants gitanos per la finestra. Alguns ionquis fan voltes per les cantonades properes. Alguns infants s'encalquen i es barallen. I una al·lota molt jove arriba, en bicicleta a oferir roba vella a l'Associació. Marisol Fernández li indica l'església de Santa Eulàlia i ella contesta que no. Ja sap que aquell no és el lloc més adient per al tipus de donació que ella vol fer. La troba massa solemne.

ORGANITZAR L'ASSOCIACIÓ

-Com es va decidir a muntar o organitzar aquesta associació de veïns?

-Vaig començar a viure en aquest barri a principis dels anys vuitanta i vaig poder ser testimoni directe de la degradació que va anar sofrint

aquesta zona de la ciutat al llarg dels anys. Treballava a l'Ajuntament i a un moment donat a través de la Federació d'Associacions de Veïns vaig conèixer el projecte de rehabilitació del PSOE, que llavors governava a l'Ajuntament, i em va parèixer una intervenció poc respectuosa amb l'entorn que, a més a més havia rebut moltes al·legacions per part del GOB, d'Arca, etcètera. I així em vaig decidir a intentar muntar aquesta associació.

-Per oposició directa al projecte o per la situació del barri?

-Per les dues coses. Fa cinc o sis anys aquest barri era una autèntica claveguera, estava ple d'edificis oberts amb tones de fems per tot arreu: rates, molts d'incendis, una gran inseguretat ciutadana. Era una situació extrema i la gent havia presentat denúncies individuals, però, desgraciadament, se sol fer més cas a un grup cohesionat que a les denúncies individuals. Vaig veure molt clar que s'havia de fer una associació de veïnats. Era l'any 1991.

-I varen escollir el nom "Canamunt", el d'un dels dos bàndols ciutadans nobles del segle XVII.

-Sí, però això no tenia res a veure amb les lluites dels nobles. Li havíem de posar un nom, així que, amb uns quants amics vàrem fer una Junta Promotora, la vàrem legalitzar, vàrem aconseguir un local a través del Centre de Serveis Socials i vàrem convocar una assemblea, a la qual hi varen assistir moltes persones preocupades per la situació de degradació del barri. A partir d'aquí ho vàrem organitzar tot.

-Quins són els límits físics d'aquesta associació?

-Són molt amplis. Ens hem centrat a sa Gerreria, però, de fet l'associació arriba fins a Santa Eulàlia i Sant Antoni.

UN PROJECTE ATURAT

-I aquell projecte inicial al qual s'oposaven?, es va arribar a dur a la pràctica?

-No. Era la darrera legislatura del PSOE. El PP havia recollit les al·legacions fetes a través d'unes quantes entitats ciutadanes i s'havia compromès a fer un projecte de rehabilitació més respectuós amb el barri. Així que quan el PP va entrar vàrem començar a tenir reunions amb els tècnics de l'Ajuntament, Arca, Gob i l'Associació de Veïns per dibuixar un projecte diferent.

-Que es va arribar a aprovar?

-Sí. Crec que des de l'any 95.

-En què consisteix?

-En principi la idea era fer el que s'ha fet a sa Calatrava, al Puig de Sant Pere i a's Jonquet. O sigui que l'Ajuntament fes una sèrie d'actuacions com per exemple rehabilitació d'habitatges, ja que, així com estava el barri, la iniciativa privada no hi entrava de cap de les maneres. I els propietaris d'edificis els havien abandonat sense cap tipus de responsabi-

litat ni tant sols dels perjudicis que poguessin ocasionar els mateixos edificis.

De fet, en els darrers anys han caigut molts d'edificis i hem hagut de fer nombroses denúncies per aconseguir que l'Ajuntament enderrocàs elements o façanes a punt d'esbucar-se. Altres construccions s'han hagut de tancar. Moltes s'havien expoliat, se n'havien dut portes, rajoles, elements de decoració... per vendre-ho.

Però la idea de rehabilitació no era sols aquesta. També consistia a dotar d'una sèrie de serveis al barri, que no en té. Sols hi ha un local de l'Associació. No es disposa de llocs tan necessaris com un centre social, o una biblioteca.

-Però a Palma, hi ha biblioteques cèntriques com la de Cort.

-El problema és del mateix concepte de biblioteques. Hi sol haver biblioteques en els barris i no perquè Cort no pugui ser emprada sinó perquè aquestes biblioteques tenen una altra orientació: que les puguin utilitzar els al·lots. És una mica aquest concepte de llocs on els nins puguin anar a fer els deures. Són coses més a l'abast. El problema és que aquest tipus d'infraestructures donen servei a una població infantil i juvenil que també és necessari que tenguin un lloc al qual anar.

L'ASSOCIACIÓ "CANAMUNT"

-Hi ha una veritable integració de la gent del barri a l'Associació "Canamunt"?

19.000 m² d'exposició

Maquinària·Tecnologia·Mobiliari·Decoració·Alimentació·Serveis

Del 5 al 9 de novembre

Tecno Turística

97

**IX SALÓ INTERNACIONAL DE SERVEIS AL SECTOR TURÍSTIC
FÒRUM PROFESSIONAL DEL TURISME**

I FIRA DE

FRANQUÍCIES

**1.800 m²
D'EXPOSICIÓ A
TECNOTURÍSTICA'97**

**TERMINAL "A"
AEROPORT
DE PALMA
DE MALLORCA**

**Horari:
De 10 a 20h**

**Vine a la fira,
hi tens molt
a veure**

GOVERN BALEAR
Conselleria de Turisme

-Nosaltres som quinze persones, però també és cert que després de sis anys de funcionament en els quals hem fet molta feina: reunions, visites, festes... ens trobam, en certa manera a una situació de crisi. La majoria de nosaltres estam cansats. Hem tengut un any de cansament, però... què volia saber?, el nivell de compromís de la gent del barri?

-Més que de compromís, m'interessaria saber quin és el nivell de participació.

-Bé. La major part de la població ja és molt vella. I així i tot és la que més ha participat. També hi ha un altre sector més jove, amb altres maneres o formes de fer que s'integra molt poc als moviments associatius.

-Quins són els interessos prioritaris de l'Associació "Canamunt" ?, rehabilitar edificis?, integrar persones?, les dues coses a la vegada?

-Durant cinc anys la prioritat ha estat intentar aconseguir un pla de rehabilitació, però darrerament crec que també hauríem d'anar en l'altra direcció. De totes maneres, aquest barri està molt desestructurat. No és fàcil la vida aquí. No hi ha uns hàbits comparables amb els dels altres barris, però gairebé sempre que des de l'Associació hem fet coses, els veïnats ens han donat suport.

LA POBLACIÓ

-La població augmenta o disminueix?

-Disminueix. Cada vegada la gent se'n va més d'aquest barri. Fins i tot alguns membres de l'anterior Junta Directiva han anat a viure a altres barris. Arriba un moment en el qual la gent ha de decidir què fa, i parteixen.

-Què fan des de l'Associació "Canamunt" per evitar-ho?

-Una de les coses que mai no ens hem explicat ha estat, com és possible que un barri que reuneix una població molt important de gent adulta i jove lligada a la droga i, a la vegada, té molts d'infants no disposi de cap actuació decidida o real de les institucions.

En aquests moments, intentam suplir aquestes mancances, amb moltes dificultats i pocs resultats. Crec que això és molt important. Un barri no és sols el seu valor econòmic, sinó també el que conté i en concret en el nostre hi ha una població major bastant important i una altra infantil amb moltes possibilitats d'arribar a la delinqüència. Això són qüestions per les quals val la pena preocupar-se.

PROJECTES

-Quins són, en concret els projectes de l'Associació de Veïns?

-Nosaltres vàrem començar fa anys amb un taller de futbol amb a canal per poder atreure molts d'infants i ens ha donat uns resultats fantàstics. I ara intentam obrir un centre d'activitats per a la qual cosa hem demanat subvencions al Consell Insular i al Govern balear. I la veritat és que el Consell Insular ha fet una aportació molt generosa i no així el Govern balear. La nostra idea és intentar que aquests infants, a través de diverses activitats puguin conèixer un altre món, una altra manera de relacionar-se, una altra història. I tal volta normalitzar algunes qüestions, intentar que la relació entre els infants i la resta del barri no sigui tan agressiva. D'alguna manera existeixen bàndols diferents que fan, a vegades la convivència molt complicada

ACTIVITATS

-Però, en concret, quines activitats pensen oferir a aquests infants?

-La idea no són les activitats en si mateixes, sinó ser capaços de cridar l'atenció d'aquests infants i que d'alguna manera ells proposin el que volen.

El projecte es fa conjuntament amb el Centre de Serveis Socials, un educador de carrer i l'Associació de Veïns. Ara per ara, la qüestió principal és tenir un local on poder jugar a parxís, organitzar excursions. No ho sé, de fet, no és que partim de zero, ja hem fet algunes coses, però aïllades. I ara intentam que això tenguí una continuïtat i que siguin els nins els que proposin què volen fer.

Hem de tenir en compte que no es tracta tant de grans projectes sinó de tenir unes pautes normalitzadores. Per ventura resulta una mica difícil entendre el comportament d'aquests al·lots quan no se'ls coneix, però hi pot haver coses tan elementals com dutxar-se, anar a escola, respectar el

seu entorn que encara han d'aprendre. Hi ha infants que pràcticament no surten d'aquest barri, que la seva font d'informació és sols el que succeeix en el seu carrer, sense altra relació.

MOVIMENTS ESPECULATIUS

-Mentrestant, mentre intenten "integrar" els habitants històrics de sa Gerreria, no heu detectat moviments urbanístics especulatiu?

-Això és una altra cosa, quan entra l'especulació? Crec que l'especulació entrarà a aquest barri quan els propietaris que durant anys s'han desentès de les seves cases, fins i tot les han abandonat o les han llogat a gent que saben que les degradarien, vegin que es fan coses. O sigui, quan es posin les primeres pedres, i els plans urbanístics comencin a funcionar o l'Ajuntament comenci a rehabilitar de veritat.

Jo no ho sé, però m'imagín que ja hi ha molts d'edificis comprats i quan es donin condicions fàcils per poder rehabilitar i vendre tot d'una, serà quan entri l'especulació.

Hi ha zones determinades que a mi em preocupen molt, en contret algunes unitats d'actuació que l'Ajuntament vol fer a través de promotors privats. Això és molt perillós. Hi pot haver una operació especulativa impressionant.

UNA ZONA HABITABLE

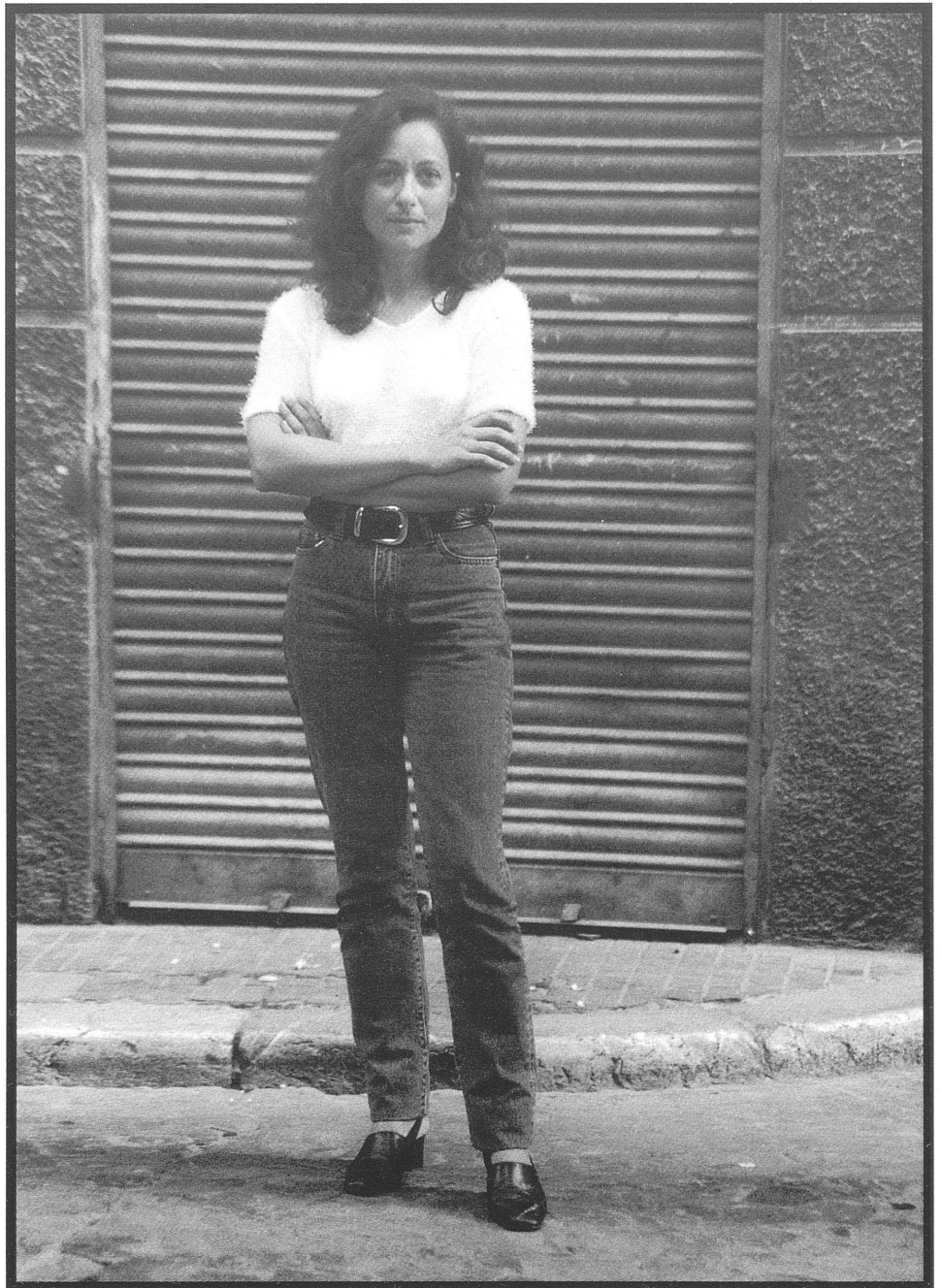
-L'Associació "Canamunt" hi pot fer res?

-Nosaltres tenim molt clar que el barri s'ha de rehabilitar perquè la gent que ja hi viu hi pugui continuar i no es transformi en una zona inhabitable per a la resta de la gent. Quina incidència podem tenir nosaltres a l'especulació? Crec que molt poca. En tot cas, tan sols de denúncia. Hem de pensar que quan s'ha deixat degradar tant un barri, és molt difícil fer un discurs d'anar mantenint.

La major part de la gent vol que s'entri aquí a sac i que es rehabiliti d'una vegada. Intentar fer projectes més llargs i complicats, però que, en certa manera evitin l'especulació, és difícil. La major part de la gent s'hi posa en contra. Fins i tot és l'argument de l'Ajuntament, "voleu o no voleu que es rehabiliti el barri?", ens demanen, com si s'hagués de pagar qualsevol preu per fer-ho. Cal tenir en compte que en aquest barri hi ha un percentatge molt alt de gent que viu de lloguer. Això ens preocupa molt. A un moment determinat, els propietaris poden deixar al carrer la gent que hi viu sense cap tipus d'indemnització.

MOVIMENT CIUTADÀ

-Vostè ha viscut, més o menys de prop la darrera legislatura del batle Ramon Aguiló i les dues de Joan Fageda. Creu que, en general, s'ha donat importància a les associacions de veïns o això que es diu "moviment ciutadà"?

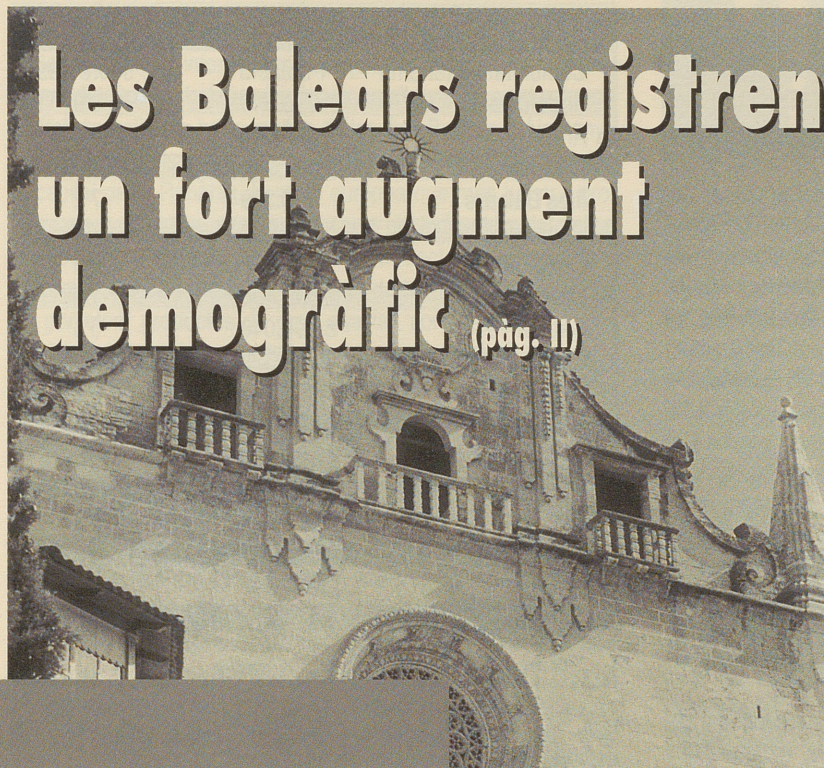

-De la mateixa manera que vàrem ser molt crítics amb Ramon Aguiló pel tema de la rehabilitació, ara, amb la perspectiva dels anys crec que llavors les associacions tenien més presència a l'Ajuntament. No és que ara no la tinguin, també en tenen, però això s'ha convertit una mica en una espècie de "bones maneres" sense cap fons. És a dir, moltes reunions, molt veure's, però l'objectiu està marcat d'abans. De totes maneres també és cert que a la darrera època de Ramon Aguiló ja es va començar a tallar una mica la presència de les associacions, si bé és cert que es va aconseguir el Reglament de Participació Ciutadana. Com a membre d'una associació de veïns d'un barri amb una problemàtica molt extrema, en aquests moments crec que a l'Ajuntament hi ha "molt bones formes" i poques coses més. Molt de cas, moltes reunions, però no s'arriba a fets concrets.

La Clau d'ONA

PER ENTENDRE EL PRESENT, PER OBRIR EL FUTUR

Les Balears registren un fort augment demogràfic (pàg. II)

El Govern balear vol que s'exporti a Alemanya (pàg. III)

El turisme continua en època de vaques grasses

(pàg. V)

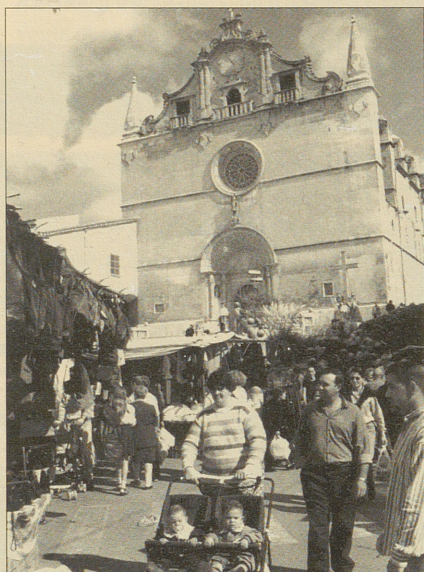

Les Balears registren un fort augment demogràfic

Les Balears han incrementat la seva població en un setanta per cent en els darrers trenta anys, més del doble de la mitjana espanyola. Endemés, en el decurs d'aquesta dècada han mantingut una línia ascendent que fa, juntament amb Canàries, que siguin una de les comunitats autònomes amb major creixement demogràfic. Si aquesta línia ascendent no es modera, les previsions són de superar el milió d'habitants en un termini no superior als vint anys.

ONA

L'increment demogràfic de les Balears sembla imparable. Després de Madrid, és la comunitat autònoma de tot l'Estat que més ha crescut des de 1960, data que per a les Illes es considera el llindar del boom turístic. Ho ha fet en un setanta per cent, percentatge només superat per la capital d'Espanya que gairebé va duplicar la població, però amb una diferència fonamental: mentre que Madrid ha returat el creixement -durant els anys noranta l'augment de la comunitat madrilenya només ha estat del 1'5- les Illes Balears han mantingut un ritme accelerat, un 7'2 per cent, només superat per les Canàries. Els arxipèlags i les economies de serveis són, per tant, les que marquen la pauta i que, per tant, han de fer front a un problema de creixement afegit: un augment poblacional molt superior al creixement vegetatiu i, com a conseqüència d'això, una major demanda de recursos i serveis públics.

La pressió immigratòria continua.

Les dades, publicades recentment pel Banco de Bilbao-Vizcaya, indiquen que si se continua el ritme actual la població de les Balears superarà el milió d'habitants d'aquí a vint anys, període durant el qual Palma es convertirà en una urbs de mig milió. De fet, Palma ja ocupà el lloc número dotze entre les ciutats més poblades de l'Estat, amb un dels índexs de creixement més alts. En realitat les grans capitals han registrat en els darrers anys augments molt debils i, fins i tot, decreixents, fenomen que no s'ha donat ni a la capital mallorquina ni al seu entorn insular. Això ha fet que la densitat de població a les Balears s'hagi disparat, amb un augment percentual del 16 per cent que la situa en 152 habitants per quilòmetre quadrat, el doble de la mitjana espanyola.

CONTINUA LA IMMIGRACIÓ

Les Illes Balears tenien una població de 709.000 habitants el 1990, mentre que sis anys més tard, segons les dades del Padró Municipal d'Habitants de 1996, just acabat d'aprovar, ara és de 760.000. La població de l'Estat en aquest període ha crescut un 2 per cent, essent ara de 39.650.000. Només sis comunitats autònomes sobrepassen la mitjana: Andalusia, les Illes Balears, les Canàries, Castella-La Manxa, Comunitat Valenciana i Múrcia, totes elles amb una intensa activitat econòmica, exceptuant Castella-La Manxa que, juntament amb Andalusia, es beneficien d'una dràstica reducció de les migracions i, igualment, del retorn d'una part de l'emigració dels anys seixanta i setanta.

No és el cas de les Balears. Mentre Catalunya registra un

creixement del 0'5 per cent, molt per davall de la mitjana espanyola, que seria aproximadament el creixement vegetatiu, és a dir, el del nombre dels nascuts menys el dels morts, o Madrid es limita a un 1'5, la nostra comunitat el sobrepassa en cinc punts i això a pesar del seu baix índex de natalitat. La immigració és, per tant, la dominant en un procés demogràfic que no sembla que pugui aturar-se a curt termini i al qual cal afegir-hi el turisme i un nou fenomen, l'anomenat turisme residencial o de segones residències per a estrangers que continuen empadronats en els seus llocs d'origen. Tot plegat fa que la població real de les Balears sigui ja en aquests moments, o si més no durant la tempo-

PADRÓ MUNICIPAL D'HABITANTS 1996

Comunitat Autònoma	Població	% sobre 1991
Andalusia	7.216.649	3'9
Aragó	1.187.546	- 0'1
Astúries	1.088.342	-0'5
Illes Balears	760.379	7'2
Canàries	1.606.522	7'5
Cantàbria	527.437	0'0
Catella-Lleó	2.508.496	-1'4
Catalunya	6.090.040	0'5
C. Valenciana	4.009.329	3'9
Extremadura	1.070.244	0'7
Galícia	2.743.760	0'4
Madrid (Com.de)	5.022.289	1'5
Múrcia	1.097.249	4'9
Navarra	520.574	0'2
País Basc	2.098.055	-0'2
La Rioja	264.941	0'5
Total	39.652.742*	2'01

* inclòs Ceuta i Melilla: 128.372 habitants

rada alta, superior al milió i mig estimat, segons les previsions estadístiques, com a població de dret per a l'any 2020.

POBLACIÓ ESTRANGERA

En realitat, la població estrangera resident a les Balears ja és, oficialment, de 29.000 persones, segons les darreres dades facilitades per la Delegació del Govern, dels quals la majoria procedeixen de països de la Unió Europea (22.000), Gran Bretanya i Alemanya preferentment amb 7.760 i 6.450 respectivament (el nombre de residents, habituals o no, que no estarien empadronats, podria multiplicar per deu la xifra dels alemanys i gairebé triplicar tot el conjunt d'estrangers). Quant a altres nacionalitats no comunitàries, destaquen els llatinoamericans, amb 2.600 i els africans, amb 2.100. Unes xifres que comencen a ser importants, sobretot pel que fa a aquelles que no recullen les estadístiques - cas de la creixent inversió immobiliària alemanya - i que convé tenir present en el moment de planificar les polítiques culturals.

D'altra banda, segons les darreres estimacions estadístiques, l'alt ritme de creixement demogràfic de les Balears hauria provocat que la suma de l'emigració més la segona generació, és a dir, els fills d'immigrants ja nascuts a les Illes, hagi superat el cinquanta per cent del total d'habitants, la qual cosa implica un retrocés molt important del nombre de catalanoparlants de les Illes i, com a conseqüència, un problema més per a la integració de les diferents comunitats que cohabituen a les Illes en aquests moments.

El Govern balear vol que s'exporti a Alemanya

El president Matas va anunciar a Düsseldorf, durant la fira del calçat, que s'havia d'aprofitar la bona imatge de Mallorca i la seva acceptació a Alemanya per exportar-hi productes de les Illes. El calçat i la producció agroalimentària en són els objectius principals.

S.V.

A la ciutat de Düsseldorf, després d'haver estat rebut per la batlessa i d'haver intercanviat obsequis i bones paraules, el president del Govern balear afirmà que no s'havia de perdre l'oportunitat d'aprofitar la bona imatge de les Illes Balears a Alemanya per exportar-hi els nostres productes. Jaume Matas havia anat a la capital de la Renània, la regió europea que més turistes proporciona a Mallorca, per donar suport als industrials del calçat que participaven a la GDS, la fira del sector més important d'Europa. Segons Matas, la indústria de les Illes està capacitada per oferir productes de gran qualitat, com és el cas de les sabates i també agroalimentaris: embotits, oli, galetes, formatges...etcètera. De fet, digué, ja hi ha a Alemanya una petita cadena d'establiments d'alimentació on només es vénen productes balears.

És, sens dubte, una manera diferent de contemplar les relacions entre els alemanys i els illencs. El conseller d'Agricultura, Indústria i Comerç, Josep Juan Cardona, ho resumia molt gràficament: "ja que ens compren les nostres terres, que també ens comprin els nostres productes". D'aquesta manera es pot complir un vell somni de la indústria agroalimentària i per extensió del sector primari de les Illes: exportar. I un altre somni: que sigui Alemanya el primer país que obri les portes als productes de les Illes com a contraprestació a la presència massiva de turistes alemanys, sobretot a Mallorca. Després d'haver participat a la fira del calçat, les Balears s'han presentat també a la fira agroalimentària de Düsseldorf i, simultàniament, han dut a terme una campanya de promoció de xoc a les veïnes ciutats de Colònia i Bonn.

UNA SOCIETAT EXPORTADORA

Diferents empreses de les Balears han format, amb el suport del Govern balear, una societat exportadora que aglutinarà els productes factibles de ser exportats, com poden ser els vins amb denominació d'origen, els licors -com el palo o les herbes-, els patés i embotits, com és el cas de la sobrassada, les ensaïmades o les galetes d'Inca. Una cadena de grans superfícies comercials, com Kaufhof ja s'ha compromès a comercialitzar

El President Matas a la Fira de Dusseldorf.

aquests productes i a fer-ne una promoció especial. Cal dir, en aquest sentit, que l'exportació de productes de les Balears cerca una clientela d'alt poder adquisitiu, atès que les dimensions del sector agrari balear no permeten fer grans produccions.

L'EXEMPLE DE LA SABATA

El cas de la sabata és prou clar: després d'haver-se vist obligats a renunciar a les exportacions massives de calçat que durant els anys seixanta i setanta es feien cap als Estats Units, els fabricants de les Balears que varen sobreviure la crisi han optat per entrar a la gamma alta de la producció mundial, la qual cosa els obliga a competir més en qualitat que no en preus. La conseqüència és el merescut prestigi que avui té la sabata balear a tot el món i la prova n'és, a Düsseldorf, que sis de les devuit marques de les Illes presents a la GDS eren al pavelló "Topstyle international" reservat només als productes de gran qualitat, al mateix nivell de les grans marques italianes. La producció del calçat a les Balears es valora en aquests moments en vint mil milions de pessetes, dels quals una tercera part procedeixen de l'exportació.

Els fabricants de sabates, explicava Miquel Beltran, responsable de comerç exterior de la Cambra de Comerç i Indústria, s'han hagut d'espavilar. La Cambra i el Govern balear, o grups empresarials com Selec Balear, han obert camí i la conseqüència immediata és haver aconseguit frenar el declivi de la indústria i començar, a partir d'ara, a remuntar el vol. Avui els fabricants illencs exporten calçat a tot el món, a la Fira de Düsseldorf del passat mes de setembre es varen fer operacions per més de mil milions de pessetes, mentre que a altres mercats com el sud-est asiàtic s'experimenten increments espectaculars de comandes.

Eugeni Aguiló, nou president del Patronat de Cabrera

El Parc Nacional de Cabrera compta ja amb un nou president: Eugeni Aguiló, catedràtic d'economia aplicada i degà d'Economiques de la Universitat de les Illes Balears. el nomenament s'ha fet amb el vist-i-plau del Govern balear d'acord amb els criteris d'una major col·laboració entre les diferents administracions.

El nou president és especialista en economia turística. Va dirigir el Llibre Blanc del Turisme a les Balears i des de fa anys és al capdavant

dels estudis sobre despesa turística que fa la UIB per al Govern balear.

Eugeni Aguiló ha denunciat en reiterades ocasions la sobreexplotació turística de les Balears, sobretot a l'estiu, i és partidari d'una major diversificació de l'oferta i de la desestacionalització. Igualment creu que s'ha d'establir un equilibri entre la conservació dels espais naturals i la seva explotació turística, de manera que aquesta no perjudiqui la preservació.

La Unió Europea elabora el primer informe sobre insularitat

L'eurodiputat italià, Vincenzo Viola ha estat encarregat per la Comissió Europea de coordinar un informe sobre la insularitat i la seva problemàtica, després que la proposta balear sobre el reconeixement del fet diferencial fos aprovada a la cimera d'Amsterdam del juny passat i inclosa a una annexa del Tractat de la Unió. Mentrestant, la proposta de Règim Especial del Parlament balear ja és al Congrés de Diputats per ser debatuda.

La protecció de l'entorn, un cost de la insularitat.

ONA

Quan aquest número d'ONA surti al carrer és molt probable que l'eurodiputat italià Vincenzo Viola ja hagi fet la seva primera visita oficial a les Balears després de ser encarregat per la Comissió Europea de redactar un informe sobre la insularitat i la seva problemàtica. Com es recordarà, a la cimera de la Unió Europea d'Amsterdam, celebrada el juny passat, es

va donar llum verda a la proposta del Govern balear sobre el reconeixement del fet diferencial insular i, per tant, s'obrí un camí cap a un tractament específic dins de les polítiques comunitàries. Aquest informe se sumarà ben aviat a la "resolució sobre una política integrada adaptada a l'especificitat de les regions insulars" que ja va ser aprovada pel Parlament Europeu i servirà de base per a totes aquelles polítiques comunitàries que afectin les illes, un cop que el nou Tractat de la Unió sigui ratificat.

Amb la resolució sobre les Illes el Parlament Europeu va establir per primera vegada la necessitat que les polítiques de la Unió Europea tenguin en compte els desavantatges estructurals que pateixen les regions insulars i que determinen problemes tant en el transport com en la conservació dels seus recursos naturals. Ara falta fer les estimacions oportunes i dictaminar el procés perquè les illes es vegin compensades per les seves limitacions naturals i que, per tant, puguin competir amb igualtat d'oportunitats amb les regions continentals.

Aquest és, precisament, el tema de la reunió celebrada la darrera setmana de setembre a l'illa de Sardenya que ja ha estat presidida per Vincenzo Viola.

PRESENCIA BALEAR A SARDENYA

El conseller d'Economia, Antoni Rami, va assistir a la reunió sarda al costat dels representants de la resta de regions insulars europees. El conseller va exposar a la primera jornada una ponència sobre "el monocultiu turístic i la fragilitat de les Illes Balears" i va participar activament a tota la resta de debats. Com se sap el Govern balear lidera dins d'Europa el moviment d'illes que pretenen un tractament econòmic i fiscal diferenciat per a les regions insulars en la mateixa línia del règim especial que ha iniciat la seva tramitació en el Congrés de Diputats. Precisament, tal com ha dit el conseller, el Govern espera que l'informe Viola, que es farà conèixer oficialment d'aquí a poques setmanes, pugui influir en la redacció definitiva del règim especial balear.

EL CONGRÉS DEBAT EL RÈGIM ESPECIAL

Justament el règim especial ha entrat en la seva recta definitiva després que el passat 25 de setembre el Congrés de Diputats rebutjà l'esmena a la totalitat presentada per Esquerra Unida, amb proposta de text alternatiu. Segons Esquerra Unida el text aprovat pel Parlament balear carregava les tintes sobre la fiscalitat, la qual cosa podia provocar situacions de privilegi en relació a altres comunitats. No obstant això, el text d'Esquerra Unida sí creia oportú incentivar mesures econòmiques que s'encaminin a corregir un model econòmic que en la seva opinió "és injust i ecològicament insostenible", així com a incrementar els descomptes en els transport aeri i marítim.

L'esmena d'EU va ser rebutjada amb els vots del PP, CiU i Coalició Canària, i amb l'abstenció del PSOE que continua mantenint una postura molt crítica davant el règim. Segons el Partit Popular la proposta d'Esquerra Unida era d'acceptació de l'oportunitat d'un règim especial, però varen votar en contra per preservar el text sorgit del legislatiu balear que consideren més complet. Ara el Congrés haurà de debatre les esmenes parcials i, en aquest sentit, el president Matas ha reiterat la seva oferta de col·laboració amb el PSOE perquè els dos partits més importants de l'Estat puguin consensuar les esmenes que creguin adients. Jaume Matas confia que la substitució de Francesc Triay per Andreu Crespí a la secretaria general del PSIB-PSOE contribueixi a crear un clima de diàleg més favorable entre les dues forces majoritàries.

El consum de drogues a les Balears supera la mitjana estatal

Un informe presentat per Sa Nostra releva que la incidència de la drogoaddicció a les Illes és superior que a la resta de l'Estat, tant pel que fa al consum d'heroïna com al de les drogues de disseny.

ONA

Un informe elaborat per la Universitat de les Illes Balears sobre "la situació actual de les drogodependències a les Illes" va ser presentat per Miquel Alenyà, cap de l'Obra Social i Cultural de Sa Nostra, entitat que l'havia encarregat. L'objectiu és fer una anàlisi de la situació per determinar les mesures necessàries per prevenir la incidència de la droga a la societat balear, una incidència que s'ha revelat superior a la mitjana estatal. Mentre que en el conjunt espanyol, la drogodependència afecta un de cada cent habitants, a les Balears l'índex augmenta fins a un 1'5, és a dir, un cinquanta per cent més.

Les causes d'aquesta alta incidència cal cercar-les tant en el model de societat establert a les Balears com en la seva situació estratègia, relacionada també amb el turisme. Una societat d'oci com la de les Balears és molt més propensa al consum de drogues que no d'altres i, endemés, fa que l'arxipèlag sigui un centre important de comunicacions a nivell mundial i que, per tant, és utilitzat com a distribuïdor d'estupefaents, la qual cosa repercuteix amb un increment de l'oferta interior. I, d'altra banda, tal com es va succeir durant la presentació de l'informe: "l'estacionalitat del sistema pro-

ductiu fa que molta gent estigui plegada de mans durant gran part de l'any i, sovint, aquesta ociositat mena cap al consum de drogues".

L'informe presenta algunes novetats. No només mostra una incidència molt més alta en el consum de drogues, sinó que aquest és cada vegada més "selectiu". Després de vint-i-cinc anys, quan va ser l'exponent de la cultura hippie, s'ha comprovat un retorn cap al consum d'al·lucinògens, com el LSD. Tant és així que en aquests moments el tres per cent de les persones que passen pels centres psiquiàtrics com a conseqüència de desequilibris psíquics és a causa del consum d'aquest tipus de droga.

Igualment s'ha constatat un alt consum de drogues de disseny, un consum al qual de cap manera no es pot aplicar el concepte de marginació. A les Balears afecta el vuit per cent de la població compresa entre els devuit i els trenta anys, mentre que a la resta d'Espanya no passa del tres per cent. Cal destacar que l'informe diu que també es dona un increment del consum d'alcohol simultàniament a altres drogues.

Tot plegat fa que les patologies associades al consum de droga també registren alts índexs comparatius. Així hi ha 1.218 persones que pateixen la sida, mentre que un total de 1.158 són ateses a diferents centres de desintoxicació.

MÉS DOBLERS DE BUTXACA

L'estudi de la UIB mostra que la despesa total que fan turistes que vénen a les Balears s'ha incrementat enguany en un 6'4 per cent, un total de 10.776 pessetes per persona i dia, de les quals 6.800 resten en el país d'origen i la resta, 7.630, són

transferides o gastades a les Illes. La transferència (despeses d'hotel, agència de viatges...etcètera) és de 3.692 pessetes la qual cosa deixa un marge de quasi 4.000 pessetes diàries per turista com a doblers de butxaca, destinats al menjar o les diversions fora de l'hotel.

El PIB de les Balears pot tornar a créixer per damunt del 4 per cent

L'excel·lent comportament de la temporada turística ha disparat les previsions de creixement del producte interior brut de les Balears. Tant la Cambra de Comerç com Hispalink el situen entorn del quatre per cent, liderant -un cop més- la resta de comunitats autònomes de l'Estat.

ONA

L'informe de conjuntura econòmica de les Balears presentat per la Cambra de Comerç de Mallorca i Eivissa, del qual n'és autor l'economista Esteve Bardolet, situa la previsió de creixement del Producte Interior Brut de les Balears de 1997 en un 3'8 per cent. La raó no és altra que el bon comportament del sector turístic i, per tant, de l'important augment de la despesa turística. Com se sap, l'aportació del sector turístic al PIB de les Balears supera el seixanta-cinc per cent. En qualsevol cas el PIB serà superior en més d'un punt al de l'any passat, que va ser del 2'8, encara que sense arribar als nivells de 1995 quan s'acostà al cinc per cent.

Aquest increment del PIB podria ser fins i tot superior i arribar al 4'4, segons Hispalink, l'oficina que serveix de base per elaborar les estadístiques de la Unió Europea, que situa l'economia de les Illes Balears com la capdavantera de totes les comunitats autònomes de l'Estat. Per sectors, després del Turisme, destaca la Construcció que torna a registrar augments d'activitat dignes de ser destacats, amb un PIB del 4'2 i, per contra, la indústria només experimentarà un creixement de l'u per cent i l'agricultura caurà, a causa d'una mala anyada, en un 5 per cent.

Segons l'informe de la Cambra, el creixement econòmic permetrà una recuperació del consum, tot i que es preveu moderat. En aquest sentit, la principal manifestació de la major activitat, llevat del turisme, es dona a la inversió en habitatges i d'una manera especial en la compra de segones residències, en la qual cosa tenen un paper destacat els inversors estrangers.

Quant a altres índexs econòmics, la Cambra destacà que des de gener a agost de 1997 s'han incrementat les vendes d'automòbils en un 16'6 per cent, encara que molts són destinats al lloguer.

L'agost registrà un atur per sota de les vint mil persones

Durant el mes d'agost les oficines d'ocupació de les Balears registraren l'índex d'atur més baix de les darreres dècades. No obstant això els salaris continuen per davall de la mitjana estatal.

ONA

Només varen ser 292 persones les que trobaren feina durant el mes d'agost, però suficients per rebaixar la frontera dels vint mil aturats. Les xifres de l'INEM se situaren en un atur registrat de 19.866 sol·licitants de feina, el nombre més baix en dues dècades. Endemés si comparam aquesta xifra amb la del mateix mes de l'any anterior es veu que el nombre de desocupats és de 2.549 persones, fins a un onze per cent mancò. D'aquesta manera es confirma una tendència a la baixa, gràcies a la bona economia dels darrers quatre anys.

L'atur masculí se situà en 9.665 persones i el femení en 10.201. En relació a agost de 1996 els nombre d'homes desocupats va baixar en 1.194 i el de dones en 1.335.

SALARIS BAIXOS

Aquesta bona expectativa de creació de llocs de feina durant la temporada alta té, però, la contrapartida en els salaris que continuen essent relativament baixos a les Balears. Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística donades a conèixer enguany sobre dades de 1995, els treballadors de les Illes reben una mitjana de 2.415.000 pessetes anuals, gairebé quatre-centes mil pessetes menys que la mitjana estatal que és de 2.789.000.

Com a exemple comparatiu els treballadors d'Andalusia reberen 2.540.000, els de Catalunya 2.969.000 i els de Madrid 3.425.000. Per davall de la comunitat balear només hi ha Canàries, Castella-La Manxa, Comunitat Valenciana, Extremadura, Galícia i Múrcia.

Una altra dada destacada de l'INEM en el conjunt de l'Estat és la comparació entre el salari mitjà dels homes que va ser de 3'03 milions i el de les dones que se situà gairebé un milió per davall (2'04 milions). També que el salari anual dels menors de vint anys que fan feina no sobrepassà les 785.000 pessetes, mentre que el grup de treballadors millor remunerat va ser el situat entre els 50 i els 54 anys amb 3'6.

- CONJUNTURA -

El turisme continua en època de vaques grasses

El turisme, i per tant l'economia balear, viu una època dolça. La despesa turística s'incrementarà enguany en un deu per cent, sobrepassant els set-cents mil milions de pessetes. El nombre de turistes també s'incrementa, fins i tot a l'estiu, amb un vuit per cent més que l'any anterior.

1997, una excel·lent ocupació.

ONA

Les xifres facilitades per la Conselleria de Turisme no poden ser millors des del punt de vista econòmic. Les previsions de despesa turística que fa el Departament d'Economia de la UIB augura un increment del deu per cent, un percentatge molt important sobretot si es té present que aquest és el quart any consecutiu de vaques grasses en el sector i que, de moment, superades les conseqüències de la ja llunyana Guerra del Golf, res no fa pensar en la imminència d'una nova crisi. Enguany la despesa turística de les Balears serà de 737.260 milions de pessetes, gràcies a un augment del nombre de visitants que oscil·larà entre el set i el vuit per cent i a l'alta cotització de les principals monedes europees, especialment la lliura esterlina, en relació a la pesseta.

El conseller de Turisme, José María González Ortea, va qualificar d'excel·lents els resultats d'un any que, sens dubte, farà història. En els mesos de juliol i d'agost es va fregar el cent per cent d'ocupació sense que els possibles casos de sobreocupació causassin cap alarma, ans tot el contrari: els hotelers estan satisfets per haver pogut vendre totes les places a preu de tarifa i no d'oferta. Només una qüestió preocupa els responsables del turisme i els mateixos empresaris hotelers: els majors increments es continuen registrant en temporada alta. Durant el mes d'agost l'aeroport mallorquí comptabilitza un 10'3 per cent més de passatgers, encara que la reducció de

l'estada mitjana dels turistes, fa que l'increment real durant la temporada alta se situï en només un 3'7 per cent, un percentatge que de totes maneres és molt elevat si parlem d'una situació de plena ocupació i d'un total de 64 milions d'estades, és a dir, del nombre de turistes multiplicat pels dies de vacances.

TEMPORADA ALTA AL COMPLET

Els resultats de la temporada alta, de juny a setembre, estableixen una marca difícilment superable en el futur, tal com queda reflectit en el quadre que s'adjunta, ja que, com afirmà el conseller, "ja no és possible pensar a incrementar l'oferta en els mesos de major ocupació, sinó que el repte és ara la desestacionalització". La disminució de la durada mitjana de les vacances, que fins fa poc era de quinze dies, no afecta el conjunt de resultats i, endemés, afavoreix un increment dels doblers de butxaca.

En qualsevol cas els bons resultats estiuencs permeten que els empresaris facin front sense dificultats a l'ampliació de la temporada, com a mínim fins a completar la temporada mitjana (mesos de març a maig, i octubre) període durant el qual el balanç registrat també és positiu. El nombre de turistes s'ha incrementat i també la seva despesa.

DESPEsa TURÍSTICA DE LES BALEARS 1997

TEMPORADA ALTA

Estades:	
64.443.858	+ 3'7 %
Despesa:	
491.706.636.540 pessetes	+ 6'4 %

Temporada mitjana:

Estades:	
16.437.494	+ 0'6 %
Despesa:	
123.304.999.682 pessetes	+ 6'9

TEMPORADA BAIXA (sense dades)

Estimació total despesa: 737.260 milions (+ 10'3)

DESPEsa MITJANA PER TURISTA

TEMPORADA ALTA

Nombre de turistes:	5.565.100
+ 8'1 %	
Despesa/dia: 7.630	+ 6'4 %

TEMPORADA MITJANA

Nombre de turistes:	1.747.700
+ 4'9 %	
Despesa/dia: 7.501	+ 6'9 %

DISTRIBUCIÓ DE LA DESPEsa*

TEMPORADA ALTA

A. Origen.	6.838	+ 6'4 %
Transferit	3.692	+ 6'4 %
B. Directe a Balears		
3.938	+ 6'5 %	
A l'hotel	842	+ 9'6 %
Fora de l'Hotel	3.096	+ 5'7 %
Diversions	597	+ 10'8 %
Restauració	1.325	+ 3'5 %
Excursions	394	+ 9'6 %
Compres	780	+ 4'0 %

*Despesa mitjana turista/dia.

El Centre Balears Europa i el Centre Europeu d'Empreses Innovadores de Balears s'incorporen al Servei d'Assessorament per a la Recerca de Capital

Moltes Petites i Mitjanes Empreses que han tingut la capacitat i l'encert de dissenyar un bon producte, d'assolir un bon posicionament al seu mercat, d'organitzar una adequada estructura humana de producció i gestió, etc., arriben fins i tot a desaparèixer per la dificultat que els suposa trobar nous capitals per al seu desenvolupament.

El Servei d'Assessorament per a la Recerca de Capital està adreçat a aquelles empreses ja consolidades, que presenten uns nivells de rendibilitat d'exploració atractius per interessar possibles inversors minoritaris que precisen reforçar la seva estructura de capitals permanents per assolir noves fites de creixement i expansió.

ARC ofereix un circuit de comunicació empreses-inversors i una sistemàtica en la recerca d'aquests capitals permanents.

OBJECTIUS I EMPRESES DESTINATÀRIES

Els objectius són els de facilitar el contacte empreses-inversors i possibilitar la continuïtat i creixement de les pimes.

Es demana un perfil concret per a les empreses destinatàries, essent aquest el d'una pime amb establiment a Balears, que té una activitat consolidada i un equip gestor professional i que està a la vegada ben posicionada al mercat amb una rendibilitat atractiva per a nous inversors.

Es pot accedir-hi tant per ampliacions dels capitals permanents (creixement, noves inversions en actiu fix o en R+D o expansió internacional) com per substitució de capital social (substitució d'un accionista, "management buy-out" o successió en la propietat).

CONTINGUT DEL SERVEI

Aquest servei ofereix, al perfil d'empreses i en les situacions descrites, un suport que permet de racionalitzar i optimitzar temps i esforços als empresaris, mitjançant la informació, la prescripció i el contacte directe.

La dificultat del procés de recerca de nous capitals permanents per a l'empresa, per la multiplicitat d'inversors existents, la diversitat dels seus requeriments i la complexitat dels processos de negociació, sovint porta l'empresari, pel desconeixement de les diferents alternatives, per un circuit costós, lent i ineficaz.

Per tant aquí s'ofereixen unes alternatives de recerca de capital que poden ser molt profitoses i si s'até al perfil i activitats requerits es podrà obtenir un contacte amb l'inversor idoni.

PRESA DE CONTACTE

Un equip d'especialistes, després d'analitzar les circumstàncies de cada empresa, prescriurà la viabilitat d'un procés de recerca i la ruta adequada, per facilitar els contactes concrets de societats de capital risc, agències i societats de valors i consultors financers.

El Centre Balears Europa i el Centre Europeu d'Empreses Innovadores han portat a terme la seva incorporació al Servei d'Assessorament per a la Recerca de Capital (ARC) que fins ara integrava el CIDEM, la Borsa de Barcelona, el Instituto Aragonés de Fomento i el Instituto de Fomento de Andalucía. Amb aquesta són cinc les comunitats autònomes que s'han incorporat al servei (Aragó, Andalusia, Balears, Catalunya i Canàries), i s'espera la incorporació a curt termini de cinc més.

Centre Europeu d'Empreses Innovadores. Balears

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

El Centre Balear Europa consolidat a Brussel·les defensa els interessos de la nostra comunitat i, a la vegada, facilita a tots els interessats qualsevol informació relativa a la Unió Europea.

DEPARTAMENTS I SERVEIS DEL CBE:

Centre de Documentació Europea

Centre Europeu d'Informació Empresarial

Centre Tecnològic de suport a les pimes (pròxima obertura)

Departament de Relacions Exteriors

Departament de d'Estratègia Regional i Coordinació IMEDOC

INFORMAU-VOS AL CENTRE BALEARS EUROPA

C. Palau Reial, 17

Conselleria d'Economia i Hisenda

07001-Palma de Mallorca, Illes Balears

Tel. 17 62 28 - Fax 17 62 16.

Internet: cbe@bitel.es - X 400: S=CBE; O=Centre Balears Europa; P=CAIB; A=Mensatex; C=ES

DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES

Avenue des Arts, 3, 4 et 5, 7ème étage - 1210-Brussel·les

Tel. 32 2 223 14 10 - Fax 32 2 223 25 24.

Internet: centre.balears.europa@skynet.be

COMISSIÓ EUROPEA

GOVERN BALEAR

Universitat de les Illes Balears

Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Mallorca e Ibiza-Formentera

CAIXA DE BALEARS

CENTRE BALEARS EUROPA

W.W.W.
BIT

El Govern posa a punt l'estratègia bit

L'objectiu del Govern balear sobre les noves tecnologies de la informació és aprofitar totes les inèrcies del desenvolupament turístic per situar les Illes a l'avantguarda tecnològica. El resultat, fins ara, és un seguit d'iniciatives dirigides a millorar els accessos dels ciutadans a les xarxes de comunicació internacionals.

ONA

DIVULGACIÓ			
INICIATIVES			
INFRASTRUCTURA			

Pannell d'iniciatives i empreses incloses en el pla BIT del Govern balear.

El director general de Tecnologia de la Informació, Juan José Novas, ho diu textualment: "Les Balears no poden restar al marge d'aquest procés (La revolució tecnològica associada a la societat de la informació) i per això el Govern, conscient de la seva responsabilitat, ha pres la iniciativa de servir de locomotora a aquest procés, a aquest canvi cultural, l'impacte econòmic i social del qual és imprevisible, però que superarà, sens dubte, la revolució industrial". La revolució esmentada és un fet irreversible i, per tant, tots els governs del món desitgen situar-se en una posició avantatjosa de cara a la carrera per a l'excel·lència tecnològica, la competitivitat, el domini de la informació i el control de les comunicacions.

El Govern du endavant una estratègia, que denomina estratègia BIT, encaminada a aquest objectiu i, per això, té present la posició actual de la Comunitat Autònoma pel que fa al seu desenvolupament i especialització econòmica, així com a la seva situació geoestratègica a Europa i, molt en concret, a la Mediterrània europea. L'oferta turística existent, les comunicacions aèries afavorides per un aeroport capaç de rebre més de vint milions de passatgers a l'any, així com una Universitat que dirigeix una part important de la seva activitat a les telecomunicacions, tot plegat és un bon punt de partida de l'anomenada estratègia BIT, les actuacions de la qual s'han agrupat en tres diferents operatius.

ACTUACIONS DE L'ESTRATÈGIA BIT

1.- Actuacions destinades a promoure i a dotar la societat de la informació, tot agrupant les activitats del Govern entorn de la Direcció General de Tecnologies de la Informació i Comunicacions, Direcció General que té al seu càrrec la divulgació del pla BIT (per sensibilitzar, formar i promocionar).

2.- Donar suport a les iniciatives i projectes que s'especifiquen en el pla de desenvolupament regional i en el pla de competitivitat, mitjançant la reenginyeria de les administracions públiques, la introducció del món del turisme a les noves

tecnologies projectes Intourisme, Mintur...etcètera), la promoció de la telemàtica entre les petites i mitjanes empreses (projecte Encata), Sanitat (telèfon 112, projectes CoCo i Hector), Formació (dins del Pla Mestral s'ofereix formació continuada destinada a tots els sectors socioeconòmics de les Illes), Educació, Medi Ambient...etcètera.

3.- Finalment, accions dirigides a dotar les Balears de les infraestructures necessàries per al desenvolupament dels projectes ja esmentats. Per exemple: el conveni signat amb la Telefònica per a l'extensió de la xarxa digital. I el desenvolupament d'infraestructures logístiques com és el cas d'empreses instrumentals (cas de Bitel, Java Factory o ArtBit) i de nuclis tecnològics (Centre Tecnològic del Raiguer, el CEEI, el Centre de Tecnologia Turística i el parc BIT)

EL LLIBRE BLANC

En aquests moments el Govern balear du a terme la redacció d'un Llibre Blanc, treball en el qual hi participa Fundesco, la fundació de la Telefònica, que és la principal aliada de l'executiu en el desenvolupament de les infraestructures de comunicació de les Illes. L'objectiu és fer la radiografia de la situació actual i de les perspectives del futur, tant pel que fa a les previsions que fan els diferents sectors econòmics com a les necessitats infraestructurals que auguren els experts.

Grups de treball diversos participen activament en la confecció d'aquest llibre blanc. Hi participen experts en tecnologies de la informació conjuntament amb experts de sectors, com és el cas d'educació, sanitat o medi ambient, als quals s'adreça l'estudi. La funció és no decebre cap expectativa i tampoc no fer inversions que després tenguin difícil rendibilització. El director general sol avisar d'aquesta qüestió quan recorda que a altres indrets els governs han afavorit la instal·lació de grans xarxes de comunicacions (les famoses autopistes de la informació) que ara no saben com omplir de continguts. "A les Balears volem procedir a l'enrevés: primer conscienciar i crear la necessitat per després donar-li una adequada satisfacció".

PARC BIT JA POT ACTUAR

El Consell de Govern ha aprovat elevar a públics els estatuts de l'empresa Parcbit Desenvolupament S.A. i autoritzar-ne la inscripció en el Registre Mercantil per poder començar a actuar. Així, una vegada finalitzada la gestió urbanística, el projecte -que ja ha tornat a ser adscrit a la Conselleria d'Economia després del seu pas per la de Medi Ambient i Ordenació del Territori- es desenvoluparà a partir de les cases de Son Espanyol, on l'any que ve s'hi situarà un viver d'empreses d'alta tecnologia, com a primera fase d'instal·lació d'activitats relacionades amb la societat de la informació.

D'aquesta manera, l'empresa Parcbit Desenvolupament SA comença a gestionar la promoció de sòl adequat, competitiu i preparat per ser ocupat ràpidament, amb els objectius de crear un entorn adient per afavorir la implantació d'empreses d'alt valor afegit, promocionar la investigació i vincular l'activitat universitària i de recerca amb l'economia.

Inaugurada a Palma la Java Factory

Java Factory, que depèn de l'Institut BIT del Govern balear, és fruit de l'acord entre l'executiu i Sun Microsystems. El seu objectiu és desenvolupar tecnologia avançada per a la potenciació i millora dels serveis telemàtics del sector turístic i de l'Administració de les Illes.

ONA

El passat juliol va néixer a Palma, la Java Factory, un centre d'excel·lència internacional en el qual el Govern, amb l'aportació tecnològica de Sun Microsystems Ibèrica, desenvoluparà aplicacions de tecnologia avançada per a la potenciació i millora dels serveis telemàtics en el sector turístic i a la mateixa administració de la Comunitat Autònoma. Sun va ser fundada l'any 1982 a Califòrnia.

José Cabrera, director general de Sun.

És una companyia que té uns ingressos anuals superiors als set mil milions de dòlars i que s'ha posicionat com a líder en el desenvolupament d'Internet, tal com ho prova que més de trenta multinacionals (Microsoft, IBM, Oracle, Silicon Graphics, Adobe i Toshiba, entre d'altres) han desenvolupat el seu software per a Internet d'acord amb els estàndards fixats per Sun i Netscape.

Des de Mallorca, el nou soci tecnològic del Govern balear, pretén liderar el desenvolupament d'aplicacions Java (el llenguatge ideat per Sun per a Internet) dirigides al sector turístic i als serveis al ciutadans (administració virtual). Durant l'acte d'inauguració el president Matas afirmà que la instal·lació de la Java Factory a Palma "demostra que la filosofia de l'estratègia Bit i del parc BIT és un encert i que té, ara més que mai, una autèntica viabilitat".

Per la seva banda, José Cabrera, director general de Sun Microsystems, va declarar que "Sun ha volgut participar activament en el projecte liderat per les Balears, per promoure la utilització de les autopistes de la informació com a nou canal de comunicació entre els ciutadans". Java, informà, és una tecnologia en constant evolució "nombrades companyies a tot el món empenen aquesta tecnologia: reserves d'hotels i avions, quioscs d'informació... "La Java que s'ha inaugurat a Palma -finalitzà- serà un punt de referència en l'ús de les tecnologies avançades per al sector turístic a nivell internacional".

Adreces a la XARXA

Navegar per Internet no vol dir sortir de les Balears, no necessàriament, encara que cap internauta no renunciaria mai a fer la volta al món en un parell de minuts, els suficients per establir les connexions.

No obstant això, per als que vulguin conèixer les oportunitats de viatges que ofereix la gran xarxa a les Illes encetam avui aquesta secció on donarem a conèixer algunes adreces interessants ubicades entre nosaltres.

Internet és avui una font imprescindible d'informació i les Balears no només no hi són absents sinó que són capdavanteres a l'Estat espanyol.

Vet-aquí, doncs, algunes URL.

LA WEB DEL GOVERN (WWW.CAIB.ES)

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears és, sovint, una dreuera interessant per entrar no només a conèixer què hi ha a les Illes sinó també a les pàgines d'organismes de l'Estat i internacionals. Destaca una secció, COMUNICACIÓ, especialment dirigida als mitjans, a través de la qual el Govern balear informa de la seva activitat. Igualment es pot accedir als diversos departaments de l'administració autonòmica, inclosos els serveis d'emergències del 112, i a la normativa legal autonòmica.

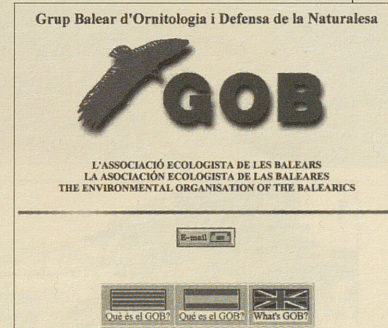
Igualment hi trobam un apartat dedicat al turisme, des del qual es pot conèixer tota l'oferta hotelera de les Illes, les agències de viatge i una guia d'oci i entreteniments. I, també, "Balear Net", un camí fàcil per anar cap al món de les empreses, de la banca i de les ONGs, així com tota la informació del temps.

EL GOB, MÉS QUE UNA PAGINA (WWW.OCEA.ES/GOB)

La pàgina del GOB és més que una web : és una revista que inclou l'Ecologista, el portaveu de l'entitat i un servei de notícies d'actualitat molt complet. A finals de setembre, per exemple, s'oferia en portada una àmplia informació sobre la Plataforma antiautopista i s'informava sobre l'impuls que el GOB dóna a la creació d'un nou refugi de caça.

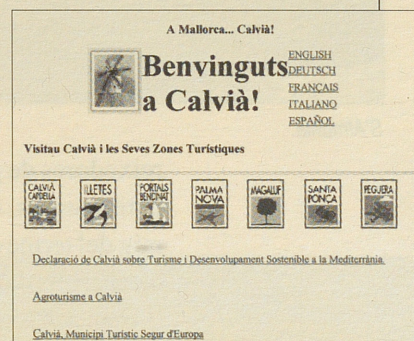
És, endemés, una web entretinguda, amb un disseny molt atractiu que facilita els accessos tant en català, com en castellà o anglès.

BENVINGUTS A CALVIÀ (WWW.BITEL.ES/CALVIA)

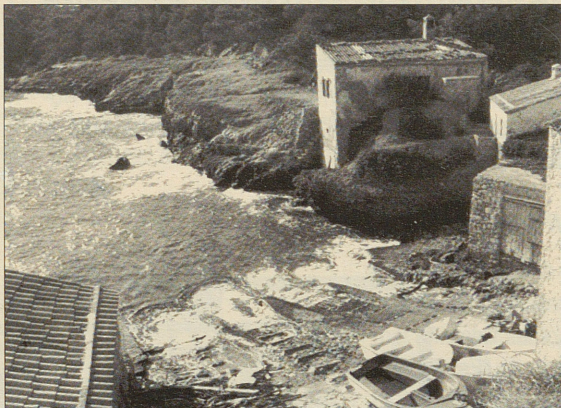
Encara no són molts els ajuntaments que compten amb la seva pròpia web, però evidentment aquest no és el cas de Calvià que va ser el primer a comparèixer a la cita d'Internet. Amb anglès, alemany, francès, italià i castellà, a més de català, el navegant pot visitar totes les zones turístiques del terme i informar-se sobre la seva oferta hotelera o d'oci.

També s'inclou una completa informació sobre l'Agenda Local 21 i la Declaració de Calvià sobre Desenvolupament Sostenible, així com sobre els plans d'excel·lència turística. I, igualment, inclou un accés directe a nombroses visites a la xarxa, entre les quals els més importants "cercadors" de tot el món.

Propostes per **PASSATEMPS**

Mallorca: s'Almunia

S'Almunia.

ha arribat la llum, ni falta que li fa. És un reducte que vessa sostenibilitat per tots els costats. Un grupet de cases aferrades a la mar, a una cala increïble que, dissortadament, ja fa temps que no és cap secret per a ningú, ni sols per als alemanys que, no obstant això, sembla que fins ara no hi han posat el peu damunt.

S'Almunia.

reixedores de guanyar un premi a la rehabilitació: un petit paradís, en definitiva o, millor dit, un oasi enmig del terme municipal -Santanyí- que més s'ha destacat en els darrers per les seves malifetes a vorera de la mar. S'Almunia n'és una excepció... i que sigui per molts anys.

Encara queden llocs com aquest a la Mallorca turística de "sol i platja", a la Mallorca que, diuen, avança cap a la societat postindustrial i aposta -veure pàgines anteriors- per les autòpistes de la informació. A s'Almunia no hi

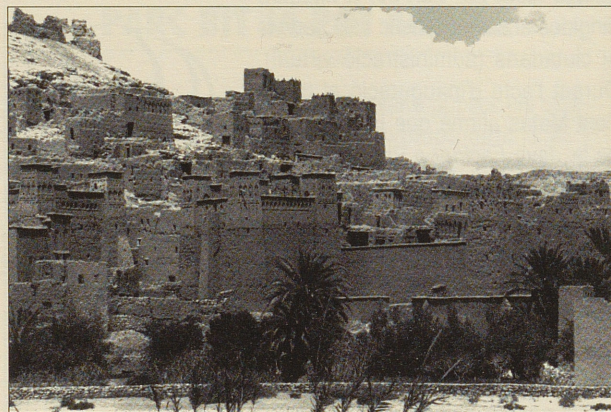
Marrakech.

Només als inicis del boom turístic algú s'atreví a fer un bloc d'apartaments que, si hagués tengut imitadors, hauria acabat amb la postal. Per sort no hi va haver nous intents i les darreres rehabilitacions que s'han fet són me-

Fora Mallorca: de Marrakech a la ciutat d'arena

De Marrakech quasi no importa parlar-ne de tant que se'n parla. El record de la plaça de Djemaa el Fna perdurà tota la vida per als que han tengut la sort de visitar-la. Però un viatge a la ciutat rosa del Marroc -només comparable pel seu color a la màgica ciutat de Jaipur, a l'Índia - no s'acaba en un recorregut pels seus mercats o pels seus palaus, sinó que convida a anar una mica més lluny. A prendre el camí del sud, a través de l'Atlas. Allà a la porta del desert hi ha la ciutat d'arena, que recorda un passat que aquí és, a pesar de tot, encara molt present.

Ksar de Ait-Ben-Haddou, la ciutat d'arena, és Patrimoni de la Humanitat declarada per la UNESCO el 1987. Fa deu anys i han passat com si no res. Aquí no hi ha temps. La vida transcorre com si no existís, si no fos pels nins que corren per onsevulla. És una ciutat de pel·lícula, un decorat que altre temps fou

Ait-Ben-Haddou

fortalesa i que avui és atractiu turístic, per a un turisme de masses que aquí mai no sobrepassarà el parell de dotzenes els dies de temporada alta.

T'ho demanen 25.840 discapacitats, 1.279 malalts

Què et diu el cor?

de SIDA, 3.183 avis que necessiten assistència a

ca seva, 204 hectàrees d'arbres per netejar,

100 incendis anuals, una Universiada esportiva al 99...

A les Balears tenim moltes persones que necessiten un cop de mà. I això no ho resoldrem només amb diners. Necessitam el teu cor. Fes-te voluntari.

Fes-te voluntari
t'ho demana el cor

Informa-te'n al telèfon
900 321 321

GOVERN BALEAR

Conselleria de Presidència

Estam al vostre costat

A diari. Dia i nit.

Aplicant tecnologia
innovadora,
competitiva
i respectant
el medi ambient,
amb decisió de servei
a la Comunitat Balear.